SEP 19 1955

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone — EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA
WEDNESDAY, AUGUST 31, 1955

LATVIJA
AMERIKĀ

68./399. n-rs — TREŠDIEN, 1955. GADA 31. AUGUSTĀ — 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 colas telpu 1 slejā

Dalless mēģina nomierināt Vidējos Austrumus

KOMŪNISTI GRAUJ PAMIERU KOREJĀ

„Neitrālie" komūnisti Korejas starptautiskajā pamiera pārraudzības komisijā strādā komūnistu uzdevumā. Kamēr poļi un čechi kavē zviedru un šveiciešu inspekcijas braucienus, Ziemeļkoreja bruņojas

Panmundžomā. — Korejas pamiers ir pārvērsts chaosā. Amerikāņu karavīri spiesti lietot asaru gāzi un šauteņu laidnes, lai aizstāvētu komūnistus pret saviem kara laika sabiedrotajiem — dienvidkorejiešiem. Dienvidkorejas valdība, kā jau ziņojām agrāk, apvaino pamiera pārraudzības komisijas „neitrālo" komūnistu valstu pārstāvjus spiegošanā komūnistu labā. Pēdējās nedēļās visā Dienvidkorejā protesta demonstrācijās pret poļiem un čechiem, kuŗus amerikāņi spiesti aizsargāt, ievainoti vairāk kā 600 Dienvidkorejas demonstrantu. Tai pašā laikā cīņās ar šiem demonstrantiem ievainoti vairāk kā 50 amerikāņu kareivju. Komūnistu, kuŗu dēļ demonstrācijas notiek, ievainoto starpā nav.

Neievērojot Korejas pamiera noteikumus un pēc iespējas kavējot zviedru un šveiciešu pamiera pārraudzības komisijas pārstāvju darbību, Ziemeļkoreja pēckaŗa gados turpina strauji bruņoties. Komūnisti, kuŗu pienākums pamiera pārraudzības komisijā raudzīties, lai Ziemeļkorejā bruņošanās netiktu atsākta, to nav ievērojuši. Poļi un čechi ne tikai kā ļauj ziemeļkorejiešiem netraucēti rīkoties, bet arī pretēji pamiera noteikumiem kavē savus zviedru un šveiciešu kollēgas izdarīt inspekcijas braucienus Ziemeļkorejā.

Pirms viena gada poļi un čechi varēja brīvi braukāt amerikāņu lidaparātos starp plecām ostām Dienvidkorejā, kā to paredzēja pamiera noteikumi. Tagad nu tas ir mazliet mainījies. Tā kā inspekcija Ziemeļkorejā tiek apgrūtināta līdz neiespējamībai, tad arī Apvienotās Nācijas izšķīrās ierobežot komūnistu kustības brīvību dienvidos.

Tagad, kur vien ceļo komūnistu pārstāvji, viņiem brauc līdzi amerikāņu militārā policija, kas raugās, lai lidmašīnām un automašīnām logu aizkari būtu cieši aizvilkti visu ceļa laiku. Tos atver vienīgi pamiera noteikumos paredzētos punktos.

Jau no pirmās Korejas pamiera dienas komūnisti ir darījuši visu, lai apgrūtinātu starptautiskās pamiera pārraudzības komisijas pārstāvju darbību. Pamiera komisijas ierēdņi novietoti piecās pilsētās Ziemeļkorejā un tāpat piecās pilsētās Dienvidkorejā. Minētās vietās tie var „netraucēti" aplūkot ostas, lidlaukus, noliktavas, vagonus stacijās pārmeklēt smago mašīnu kravas. Teorētiski pamiera pārraudzības komisijai tika dotas tiesības netraucēti rīkoties abpus robežai — kā komūnistu, tā pretkomūnistu Korejas pusē, organizējot inspekcijas braucienus, kur vien nepieciešams. **Lielākais brīnums ir tas, ka komisijas locekļiem, lai dotos šādos inspekcijas braucienos, jāpanāk savstarpēja vienošanās ar 3 vairākuma balsīm. Tā kā komisija pārstāv** divas komūnistu un divas pretkomūnistu valstis, tad visā šis komisijas pastāvēšanas laikā abām pusēm izdevies vienoties ne vairāk kā 10 gadījumos, kad pārbaudes gan Ziemeļkorejas, gan Dienvidkorejas pusē. **Zviedru un šveiciešu pārstāvji izsakās, ka šie pārraudzības braucieni uz Ziemeļkoreju parasti bijuši ļoti sasteigti, tai varētu runāt par kaut kādu inspekciju. Apmeklējot Ziemeļkorejas lidlaukus, komūnistu lidmašīnu seriju numuri parasti esot aizsegti,** komisijai nekāda informācija netiekot sniegta, lidmašīnu lidojumu grāmatas nerādot. **Neitrālajiem pārraudzības komisijas pārstāvjiem nav ne mazākās iespējas konstatēt, kad un cik daudz jaunu lidmašīnu tiek iepludināts Ziemeļkorejā. Pirms kāda Ziemeļkorejas lidlauka apmeklēšanas parasti liek nedēļu pagaidīt un tikai tad izsniedz atļauju.**

Amerikāņu radars rāda, ka šādos gadījumos lielāks skaits lidmašīnu atstāj minēto lidlauku un dodas komūnistu Ķīnas virzienā — tālāk no ziņkārīgo skatiem. Lieli brīnumi pārraudzības komisijas zviedru un šveiciešu pārstāvjiem rodas arī no komūnistu uzdotajiem skaitļiem par kaŗa materiāliem, kādiem tiek apgādāta komūnistu armija. Kāds šveicietis sarunā ar amerikāņu preses pārstāvjiem reiz plecus raustīdams paskaidroja, ka, spriežot pēc komūnistu uzdotiem skaitļiem, viņu armija vispār nav apgādāta. Komūnisti uz to atbild, ka viņi esot miermīlīgi cilvēki

Arī Sav. Valstu militārā vadība Dienvidkorejā atzīst, ka pamiers komūnistus ir padarījis daudz spēcīgākus, nekā tie bija pirms Korejas kaŗa sākuma, jo sevišķi tas sakāms par Ziemeļkorejas gaisa spēkiem. Modernajiem strūklizmnīcinātājiem nav vairs jāpaļaujas uz lidlaukiem komūnistu Ķīnā. Tagad atjaunoti kaŗa laikā iznīcinātie lidlauki un iekārtoti daudzi jauni, kas stāvgrūdu pilni modernākajiem krievu lidaparātiem. Kā tas iespējams starptautiskās pamiera pārraudzības komisijas degungalā? To pat nesaprot tie amerikāņi, kuŗi atklāti atzīst, ka Korejas pamiers ar „neitrālo" komūnistu palīdzību ir pārvērsts pilnīgā chaosā.

LABA KONCERTA CIENĪTĀJIEM

Daugavas Vanagu dienu ietvaros, sestdien, 3. septembrī, plkst. 4 pp, Kolumbus zālē, Toronto notiks svētku akts un koncerts, kurā komponists Tālivaldis Ķeniņš spēlēs savus darbus; dziedās viesis no Savienotajām Valstīm, mūsu labākais tenors trimdā Voldemārs Šalna un talantīgais baritons Pēteris Gelstauts.

Visiem silti ieteicams izmantot šo gadījumu un apmeklēt vērtīgo sarīkojumu. Ieeja brīva.

ASV GATAVAS PALĪDZĒT IZRAĒLAI

ANGLIJA ATBALSTA DALLESA POLITIKU VIDĒJOS AUSTRUMOS

DALLESA PLĀNS VIDĒJO AUSTRUMU ROBEŽU NODROŠINĀŠANAI TIEK IESKATĪTS KĀ VEIKLS REPUBLIKĀŅU GĀJIENS ŽĪDU LABVĒLĪBAS IEGŪŠANAI NĀKAMĀ GADA VĒLĒŠANĀS

Vašingtonā. — Sav. Valstu ārlietu ministra Dallesa plāns miera atjaunošanai Vidējos Austrumos tiek atzīts par līdz šim nopietnāko amerikāņu mēģinājumu salabināt Izraēlu ar tās kaimiņu arabu valstīm. Tai pašā laikā Dallesa plānu ieskata kā ārkārtīgi veiklu republikāņu partijas gājienu, lai iegūtu žīdu labvēlību nākamā gada vēlēšanās, jo sakarā ar pašreizējo Sav. Valstu nostāju, nākamā gada vēlētājiem nebūs ne mazākā iemesla iebilst, ka valdība būtu bijusi partejiska, aizstāvot arabus Vidējo Austrumu konfliktā.

Dallesa plāns pirmoreiz kļuva zināms pagājušās nedēļas beigās, kad ārlietu ministrs viesojās Ņujorkā. Dalless sacīja, ka viņa plānā vispirms paredzēta pastāvīgu robežu novilkšana Izraēlas un arabu valstu starpā; jauno robežu aizsargātu ar starptautisku līgumu. Otrkārt, Izraēlai būtu piešķirams aizdevums, ar ko atlīdzināt arabu bēgļu zaudējumus Palestīnā. Dalless lika saprast, ka tikpat robežu jautājumā, kā aizdevuma lietā Savienotās Valstis būtu gatavas Izraēlai palīdzēt. Sav. Valstu Vidējo Austrumu politiku atbalsta arī Anglijas valdība.

Kā arabu valstīm, tā arī Izraēlai Dallesa plāns nāca kā pilnīgs pārsteigums. Kad pirms desmit dienām prezidenta Eizenhauera personiskais vēstnieks Ēriks Džonsons izlidoja uz Vidējiem Austrumiem, arī viņam par Dallesa plānu vēl nebija nekādu sīkāku ziņu, atskaitot vienīgi informāciju, ka šāds priekšlikums ir sagatavošanas stadijā. Džonsonam šis jau ir ceturtais brauciens uz Vidējiem Austrumiem mēģinājumā panākt vienošanos Izraēlas un arabu valstu starpā.

SAMIERINĀŠANAS PLĀNAM PAREDZAMA NEIZDOŠANĀS

Ēģipte kļūst vēsa

Gazā. — Nedēļas nogalē Gazas apkārtnē no jauna izcēlās cīņas ēģiptiešu un žīdu robežpatruļu starpā, kuŗu rezultātā nogalināti 4 un ievainoti 6 ēģiptiešu kaŗavīri. Izraēla tai pašā laikā zaudējusi divus kritušos un 5 ievainotus. Atkārtotie robežstarpgadījumi Gazas apkārtnē, kas sākās jau pagājušās nedēļas sākumā, radījuši lielu sašutumu Ēģiptes valdības aprindās, kas visos robežpārkāpumos vaino Izraēlu. Sakarā ar ... nogales cīņām no Kairo ziņo, kā Sav. Valstu Vidējo Austrumu samierināšanas plāns Ēģiptē uzņemts ļoti vēsi. Var sagaidīt, ka Ēģiptes piemēram sekos arī pārējās arabu valstis, jo Ēģiptei, kā arabu līgas vadošai valstij, ir ietekme visos Vidējos Austrumos.

ATKLĀTA KANADAS 77. NACIONĀLĀ IZSTĀDE

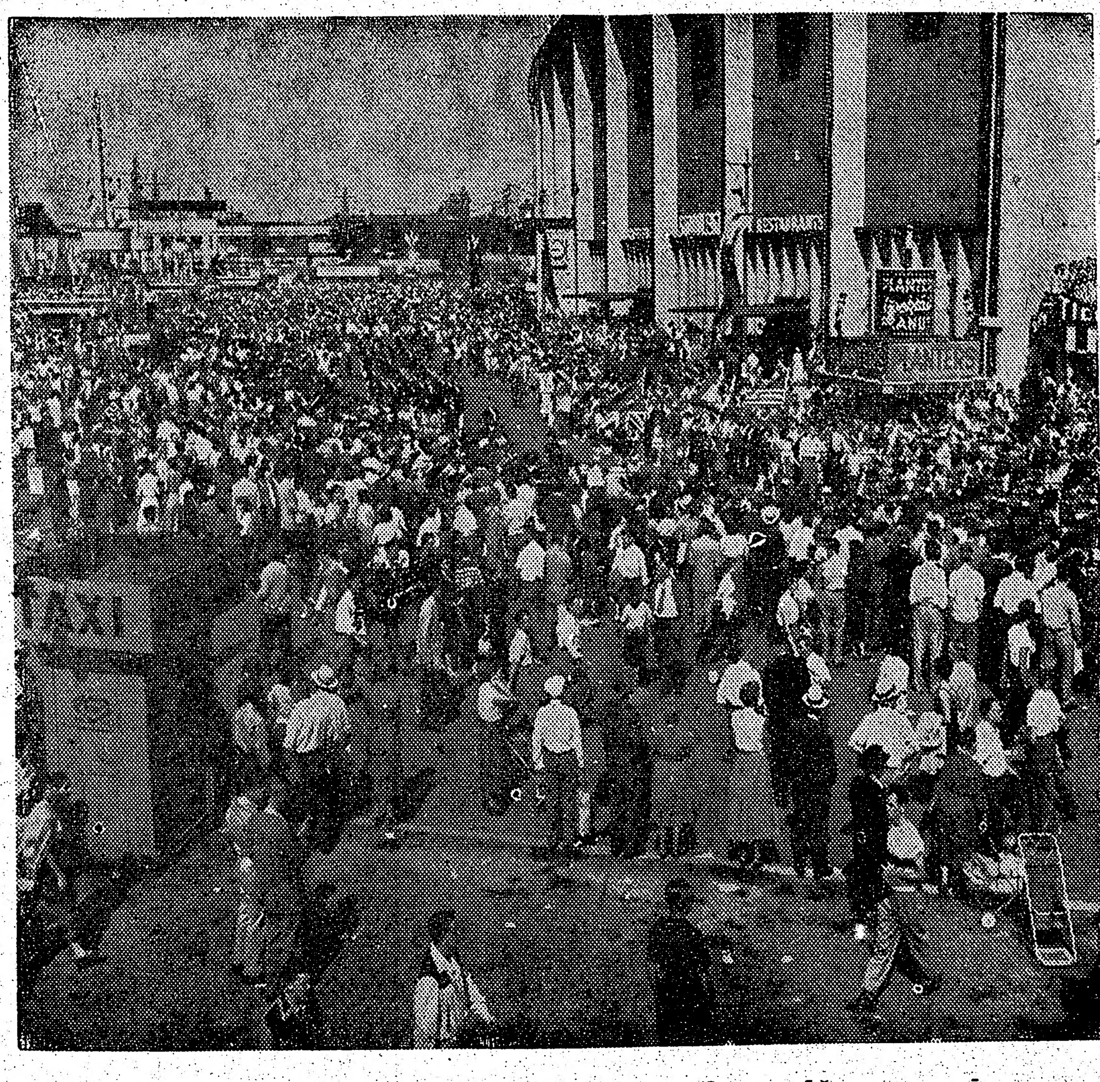

APMEKLĒTĀJU TŪKSTOŠI IZSTĒDES LAUKUMĀ ATKLĀŠANAS DIENĀ

Toronto. — Piektdien, 26. augustā Toronto Apvienotās karalistes skautu kustības vadītājs lords Roulans oficiāli atklāja šīgada Kanadas nacionālo izstādi. Atklāšanas svinībās piedalījās arī lēdija Bēden-Pauela, kuŗas vīrs, vispasaules skautu kustības nodibinātājs, izstādi atklāja 1910. gadā.

Izstādei gatavojoties, tās rīkotāji izteica cerību, ka šogad var rēķināties ar vēl nepieredzētu apmeklētāju skaitu. Pirmajās dienās šīs cerības tomēr nepiepildījās. Izstādes atklāšanas dienā, apmeklētāju skaits sasniedza 126.500, 3500 mazāk nekā pagājušā gadā. Arī sestdien, veterānu dienā, izstādē ieradās tikai 293.000 cilvēku, 3500 mazzāk nekā pagājušā gadā.

Izstādē bagātīgi reprezentētas visas rūpniecības nozares, lauksaimniecība, lopkopība, mājsaimniecība, amatniecība utt. Šogad izstādē ierīkots arī latviešu mākslas amatniecības stends. Izstāde ilgs līdz 10. septembrim.

Sestdien, 27. augustā, Kanadas kaŗa veterānu dienā, bijušos kaŗavīrus Nacionālajā izstādē uzrunāja viņu apvienības priekšsēdis majors Parrijs, ar pašreizējā sadarbošanās laikmetā nepieredzētu asumu uzbrukdams Rietumu pasaules politiskai naīvitātei. Parrijs sacīja, ka brīvajai pasaulei pietiek, ka pasaules negēlīgākie gansteŗi tai uzsit uz pleca un uzsmaida, lai tūlīt sāktu runāt par saspīlējuma mazināšanos. „Atklāti sakot," izteicās majors, „es nespētu sadraudzēties ar blēžu bandu, kas verdzina, nogalina un politiski apspiež miljoniem cilvēku un kas nešaubīdamās turpina pastiprināt savus bruņotos spēkus jaunam uzbrukumam. Tikai tādēļ, ka kāds jums uzsit uz pleca un uzsmaida, nenozīmē, ka ar viņu tūdaļ jāsadraudzējas." Tālāk Parrijs uzbruka Apvienoto Nāciju nevarībai, izteikdams šaubas, ka minētā organizācija kādreiz vispār varētu paveikt tos pienākumus kuŗu veikšanai tā nodibināta.

Bēgļu skaits no Austrumvācijas pieaug

Bonnā. — Rietumvācijas valdība Bonnā paskaidro, ka bēgļu skaits no Austrumvācijas joprojām nepārtraukti pieaug. Bēgļu ministrijas skaitļi rāda, ka augusta pirmajās trīs nedēļās 15.892 vācieši no Austrumvācijas pārbēguši uz Rietumberlīni. Jūlija mēnesī uz Rietumberlīni pārbēga 19.000 vāciešu. Sakarā ar pašreizējo pārtikas trūkumu un politiskajām vajāšanām Austrumvācijā bēgļu skaits, salīdzinot ar pagājušo gadu, šogad ir dubultojies.

Nēru meklē amerikāņu atbalstu

Sav. Valstu iejaukšanās Goas kolonijas strīdū un nostāšanās Indijas pusē pret Portugali amerikāņiem var maksāt aviācijas bazes Azoru salās. Iegūvēji tādā gadījumā būtu tikai komūnisti.

Jaundelhi. — Neitrālais Nēru, kas vienmēr mēdz dot padomus pārējām valstīm miermīlīgai sadzīvošanai un miera sargāšaanai, izrādās daudz labāks skolotājs citiem nekā pats sev. Nēru mēģinājums padzīt portugaļus no Goas kolonijas ir beidzies ne tikai ar pilnīgu neveiksmi, bet arī ar pilnīgi nevajadzīgu asins izliešanu.

Goas kolonija, kas atrodas Indijas rietumu piekrastē, Portugales rokās ir kopš 1510. gada, un portugaļiem nav ne mazākās vēlēšanās tagad to atstāt un zaudēt tur ieguldīto kapitālu.

Strīdū par Goa pret savu gribu iejauktas arī Sav. Valstis. Tā kā pēdējo pretkoloniālā nostāja Nēru ir labi zināma, tad šoreiz viņš ļoti labprāt sabiedrotos ar amerikāņiem pret Portugali. Cik zināms, tad ASV to arī labprāt darītu, ja vien ceļā nestāvētu Azoru salas. Azoru salas ir Portugales īpašums un ASV tur ierīkotas svarīgas aviācijas bazes. Ja nu Sav. Valstis sabiedrojas ar Indiju pret Portugali Goa jautājumā, tad nav nekādas garantijas, ka Portugale vēl atjaunos līgumu, kuŗa termiņš notek, jau tuvākā nākotnē un atļaus Sav. Valstu aviācijas bazu uzturēšanu Azoru salās. Amerikāņiem aizejot, ieguvēji būtu tikai komūnisti. Tādēļ politiskie lietpratēji ir gandrīz pārliecināti, ka Goa lietā Indijas ministru prezidentam Nēru būs jāiztiek bez ASV valdības atbalsta.

LATVIEŠU STENDS KANADAS NAC. IZSTĀDĒ

Daiļamatniecības ģildes pārstāves sakārto stendu. No kr.: Mrs. Freida Waldies, Miss Betty Smith un Latviešu daiļamatn. savbas pr-dis Hugo Mercs. J. Kreiļa uzņ.

BERBEŖI KAPITULĒ

NEMIERU ATKĀRTOŠANĀS GADĪJUMĀ FRANČU MILITĀRAIS GUBERNĀTORS ZIEMEĻAFRIKĀ DRAUD BERBEŖUS PĀRVĒRST PUTEKĻOS

Kasablankā. — Nedēļas nogalē tūkstošiem berbeŗu nolika ieročus un padevās frančiem, kas bija iesākuši lieluzbrukumu Atlasa kalnos, kur berbeŗu pretestības vietas. Tanku un aviācijas atbalstītie franču kaŗavīri ielenca un piespieda padoties 50-60.000 dažādu berbeŗu cilšu piederīgos. Daudzās citās vietās iedzimtie tomēr negrib tik viegli padoties: franču virspavēlniecība ziņo, ka Marokā un Alžīrā vēl vienmēr notiek cīņas ar atsevišķām nacionālistu grupām.

Kasablankas militārais gubernātors ģen. Frānšī publiski nolamājis sagūstītos berbeŗus, nosaukdams viņus par nolādētiem šakaļiem (sakarā ar 80 franču civīlistu noslepkavošanu Oued Zemas pilsētā nemieru laikā). Ģen. Frānšī brīdināja nemierniekus, ka viņa rīcībā atrodas pietiekami daudz tanku, lidmašīnu un lielgabalu, lai berbeŗus pārvērstu putekļos. Savu runu Frānšī nobeidza vārdiem: „Ja Francijai nebūtu sirds, tad tagad jūs visi būtu beigti."

ATBRUŅOŠANĀS SARUNAS AN

AN, Ņujorkā. — Pēc divu dienu ilgām priekšsarunām pagājušo pirmdien Ņujorkā sanāca pārstāvji no Padomju Savienības un Rietumu lielvalstīm, lai turpinātu sarunas atbruņošanās un atomieroču kontroles jautājumos. Padomju Savienības delegāciju Ņujorkā vada viņu pastāvīgais pārstāvis Apvienotajās Nācijās Arkādijs Soboļevs.

Sav. Valstu vārdā runā Haroldš Stasens, prezidenta Eizenhauera personīgi izraudzītais lietpratējs atbruņošanās jautājumos. Angliju pārstāv Antonijs Natings, viens no spējīgākajiem, ja ne pacietīgākajiem jaunās paaudzes angļu diplomātiem, kamēr Francijas reprezentants sarunās ir Žils Mochs. Priekšsarunu laikā Rietumu lielvalstu diplomāti jau paspēja vienoties par kopēju nostāju sarunu tālākajā gaitā, tā kā tagad atliek tikai gaidīt Padomju Savienības sadarbošanos.

Pirms Ņujorkas sarunām starptautiskā atbruņošanās apakškomiteja, kas strādā Apvienoto Nāciju paspārnē un kas pārstāv Sav. Valstis, Kanadu, Angliju, Franciju un Padomju Savienību, noturēja garāku konferenču seriju Londonā; tā beidzās bez jebkādiem redzamiem panākumiem. Vispārējos vilcienos **Padomju Savienība gan tā kā atzina Rietumu atbruņošanās ideju un atomieroču kontroles nepieciešamību, bet no galīgās atbildes izvairījās, vienlaicīgi nākot ar vairākiem priekšlikumiem no savas puses, kuŗi Rietumu valstīm bija pilnīgi nepieņemami.** Padomju Savienības lielā sadarbošanās griba pēdējos mēnešos ir radījusi cerību Rietumu politiķu aprindās, ka atbruņošanās sarunām Ņujorkā būs labāki panākumi nekā bija Londonā.

KRIEVU DELEGĀCIJA IERODAS KANADĀ

Amerikas Balss noraida Mackēviča runu

12 krievu lauksaimniecības speciālistu, kas apceļoja ASV, lai iepazītos ar lauksaimniecības metodēm, otrdien atgriezās Ņujorkā. 25. augustā tie izbrauca uz Kanadu, kur paredz uzturēties divas nedēļas. Savā ceļojumā pa ASV vidējiem austrumiem krieviem vairākas reizes nācās sastapties ar naidīgām demonstrācijām, kuŗas rīkoja baltieši un ukraiņi. Ir diezgan dīvaini, ka Ņujorkā, kas ir lielākais trimdinieku centrs, neviena nebija, kas uzņemtos iniciātīvu noorganizēt piketu pie Waldorf - Astoria viesnīcas, kur divas dienas uzturējās krievu delegācija.

Cilvēkiem aiz dzelzs priekškara, kas klausījās Amerikas balsi, droši vien bija liels pārsteigums, kad tie 24. augustā, raidījumā no Amerikas izdzirda Padomju Savienības zemkopības ministra vietn. Vladimira Mackēviča balsi. ASV valdība bija aicinājusi Mackēviču ierunāt pārraidīšanai uz PSRS savus ceļojuma iespaidus. Mackēvičs arī pastāstīja, ka ASV redzētais noderēšot kā paraugs padomju lauksaimniecības metožu uzlabošanai. Viņš tomēr esot pārliecināts, ka padomju kollektīvā sistēma ir labāka par amerikāņu privāto uzņēmību. Tā bija pirmā reize, kad krievu radiostacijas nemēģināja traucēt Amerikas Balss raidījumus.

Atbrīvošanas radio Minchenē, kas raida krievu valodā, sniedzot ziņu par krievu lauksaimniecības „speciālistu" ceļojumu, apgalvoja, ka delegācijas vadītājs Mackēvičs esot agrākais čekists, kas savā laikā vadījis lauksaimniecības sekciju MVD. Padomju vēstniecība Vašingtonā paskaidro, ka šim apgalvojumam neesot pamata.

PSRS PAPLAŠINĀS TIRDZNIECĪBU AR SAV. VALSTĪM

Padomju „kolchoznieku" delegācijas vadītājs Mackēvičs Vašingtonā uzrunāja preses ļaudis.

23. augustā Nacionālā preses kluba rīkotajās brokastīs Mackēvičs bija aicināts kā goda viesis. Viņš arī bija galvenais runātājs; šī bija pirmā reize, kad pēc aukstā kaŗa beigšanās oficiāla padomju persona uzrunā ASV preses pārstāvjus.

Mackēvičs runāja krieviski un runu tūdaļ tulkoja angliski. Viņš teica, ka viņa vadītās delegācijas ceļojums pa ASV bijis sekmīgs.

Mackēvičs izteicās par nepieciešamību paplašināt PSRS tirdzniecískos darījumus ar ASV un biežāk apmainīties lauksaimniecības un citām delegācijām. Padomju S-ba cerot, ka tai izdosies ASV iepirkt lauksaimniecības mašīnas, īpaši traktorus.

Mackēvičs atzina, ka amerikāņu lauksaimniecības ražošanas metodes, īpaši darba spēka izmantošana esot pārākas par padomju. (Vēlāk privātās saunās to noliedzis)

LATVIJA

> Draugi grib mūs asimilēt,
> Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
> Bet mēs gribam palikt latvieši.
> Archibīskaps T. GRĪNBERGS

SAIMNIECISKĀ VERSIJA

Hipoteze, ka Kremļa kollektīva opontāno dziņu sadzīvot ar Rietumiem galvenokārt izraisījušas saimnieciskās grūtības Padomju Savienībā, īpaši lauksaimniecībā, kā to redzēsim zemāk, nav bez pamata.

Atminēsimies, ka jūnijā ASV valsts sekr. Dalless ziņoja Senāta apakškomisijai par saimnieciskām grūtībām Padomijā, bet pēc tam aplusa, laikam — lai neizjauktu Ženēvā paredzēto 4 lielo konferenci. Bet pirms tam jau prez. Eizenhauers apsvēra iespēju sūtīt kviešus padomju bada cietējiem. Viņš to būtu arī darījis, kā laikrakstos, ja zinātu, ka Kremlis šo viņa draudzības žestu nenoslēps PSRS tautām.

Bet tas viss ir pagātnē, un šo tagad Padomijā jau beidz ievākt jauno ražu. Kādas tad šogad ir izredzes Chruščeva vadītajā lauksaimniecībā?

Zīmīgs šinī sakarā ir padomju laikrakstos 14. un 15. augustā publicētais uzsaukums par neveiksmēm lauksaimniecībā. Uzsaukumā valdība un partija aicināta darīt iespējamo, lai nekārtības novērstu. Šim ziņām būtu jātic. (Te jāpiezīmē, ka Padomju S-bas vēsturē šis ir pirmais gadījums, kad valdība un partija pašas sevi apsūdz, jo komūnisti laikraksti raksta tikai to, ko valdība liek. Pēc Maļenkova radītā pašapsūdzēšanās precedenta šoreiz kārta to darīt būtu lauksaimniecības „specam" Chruščevam, taču viņa vietā sevi apsūdz visa padomju galotne. Tātad arī atzīšanās neveiksmēs Kremlī kļuvusi kollektīva: „atbildību" par valstij nodarītiem zaudējumiem valdība un partija uzņemas solidāri. Bet mūsu izpratnē tas nozīmē, ka atbildība varas viriem nav vairs nekāda. Ja agrāk atsevišķas personas bija atbildīgas diktātoram resp. partijai, tad tagad arī tas atkritis, jo par atbildību tautai nevar būt runa — tā beztiesīga darba masa).

16. augustā pienāca ziņas no amerikāņu lauksaimn. delegācijas, kas apceļoja Pad. S-bu. Tā ziņoja, ka Kazachstanas un Rietumsibīrijas stepēs, kur ar labību apsēti 75 milj. akru plēsumu, kviešu vārpas esot pavisam retas un ļoti vāji attīstītas. Būšot labi, ja tur savāks sēklas tiesu, un citos rajonos tikai ap pusi vai trīs ceturtdaļas no tā, ko dotu normāla raža.

Šim ziņām 20. augustā pievienojās vēl kāda svarīgāka: sovchozu ministrs Benediktovs paskaidroja tiem pašiem ASV delegātiem, kad viņi atgriezās Maskavā, ka šogad raža valstī būs vāja. Gada sākumā valdība noteikusi savākt 130 milj. tonnu labības, bet vēlāk šo pavēli grozījusi, nosakot ievācamās ražas daudzumu 114 milj. to. Bet arī šo daudzumu, teicis B., reālizēt nevarēšot.

Ja nu ticam šiem skaitļiem, tad varētu spriest, ka visu vajadzību apmierināšanai valstī vajadzīgas 130 to labības, bet, apcērpot iedzīvotāju devas, būtu jāiztiek ar 114 milj. to, ieskaitot sēklu nākošajam gadam. Pieņemsim, ka amerikāņi pārspīlējuši un faktiskais Benediktova minētais iztrūkums viscaur būs tikai ¼ daļa: tad savāktās ražas daudzums būtu apm. 84 milj. to labības. Tātad, lai tautai nodrošinātu stipri paplānu maizes riecienu, ziemā būtu jāieved ap 30 milj. to labības. Bet ja tauta sāktu prasīt pilnu devu, būtu jāieved vēl 16 milj. to., kas iztrūkst no normālā daudzuma — 130 milj. tonnu.

Ar lopkopības stāvoklis ir jaunāks nekā iepr. gadā: pag. ziemā, par ko lasījām laikrakstos, ļoti daudz gaļas un piena lopu barības trūkuma dēļ nokauti. Un šogad vēl viena liksta: Chruščeva cerība — izdegusi pavisam. Lai cilvēkiem kaut cik nodrošinātu aizdaru — gaļu un sviestu būs jāieved daudz vairāk nekā līdz šim ieveda no Dienvidamerikas.

Kur ņemt šos milzu iztrūkumus, ja jau pag. ziemā bija lielāks pārtikas trūkums? Lūk, ASV un Kanadā elevātori kviešu un noliktavas sviesta pārpildītas! Vai tāpēc, lai tiktu pie šiem krājumiem, nebūtu vērts maigi smaidīt un „miermīlīgi sadzīvot"?

Slīdoša tendence padomju lauksaimniecībai ir jau visus pēdējos gadus, ko pašu spēkiem nespēj vairs glābt. Tāpēc jau tagad, tikko sākusies „miermīlīgā sadzīvošana," krievi izteikuši vēlēšanos pirkt ASV lauksaimniecības mašīnas, sugas lopus u. c. Viņiem jāatsperas no jauna, lai, gatavojoties pasaules iekarošanai, mājās būtu arī miers.

Nav ticams, ka ar bada dumpjiem, ja tādi izceltos, tagadējie Kremļa viri tiktu tikpat viegli galā kā vecais tirāns Staļins, kurš savā laikā bada rajonos lika apšaut izsalkušos. Nav vairs šī vienpersoniskā diktātora, no skatuves nogājuši arī citi „vecmeistari," sarkanarmieši un arī čekisti, kuri atgriezušies no Rietumeiropas, nav vairs tie paši apmāktie nerri. To piedzīvojām jau 17. jūnijā notikumos Austrumvācijā, kad daudzi sarkanarmieši atteicās šaut uz vācu demonstrantiem.

No tā visa var secināt, ka tagadējā Padomju S-bas kollektīvā valdība no bada dumpjiem izvairīsies. Partijas fanātiķu palicis maz, komūnisti kļūst neuzticīgi un komūnisma ideoloģija sāk pārvērsties profesijā; tagad viņi iestājoties, lai tiktu labi atalgotā amatā, varētu drošāk zagt un ņemt kukuļus. Dzīve ideoloģiju izgaisina, jaunie vadoņi ir jau prāki, vadības groži valīgāki... Kremlis arī labi zina, ka apbruņotie rietumnieki, ja aukstais karš ieilgtu un žīdu stāvokli Padomijā nenzabotu, savu palīdzību tiem liegs.

Tas nozīmē, vadoties gan ar stipri trūcīgiem datiem, var izskaidrot Maskavas kāroto „koeksistenci", kam savu „svētību", spiežot roku Molotovam, deva pats Bachuks. Un kā nu ne: komūnisti tagad tiem mazākās nepriekšā: Rietumus iestūrēt saimn. krīzē un sagraut bez atombumbām. Turpretim „koeksistence" šo krīzes rēgu aizbaidītu un Rietumu naudas viriem atvērtu vārtus uz milzīgajiem komūnistu tirgiem, kuros varēs novietot ne tikai labību un sviestu, bet arī rūpniecības pārpalikumus — taisīt „šeftes" uz apspiesto tautu lēses. Rietumi otreiz izglābs komūnismu un paši bez kara nopelnīs miljardus.

Un kas gan viss, domā Kremlis, ja tagad, no rietumnieku tā jau mīkstajām sirdīm, ja tās vēl labi atvilktu ar vergu sarazoto zeltu? — Čuenlajs iesoļos Apvien. Nācijās, Adenauers līgumu līgsies, lai viņu uzņem Tito — Nēru neitrālistu korporācijā, Eizenhauers atsauks savus virus no Eiropas, likvidēs ASV bāzes ārzemēs un ... arī Ziemeļatlantijas organizāciju. Un kur tad vēl pēc tam — pasaules iekarošana ar „pliku roku"!

J. V — ls.

DV VANAGU DIENU NORISE

DV dienas notiks kā Toronto, tā arī vienlaicīgi attālākās nodaļās, jo lielo attālumu dēļ visiem Kanadas DV nav iespējams piedalīties kopējos sarīkojumos Toronto.

Toronto 2. sept., plkst 7.00 vakarā Sv. Jāņa draudzes baznīcā notiks svētku dievkalpojums, ko vadīs māc. Arnolds Lūsis. Dievkalpojumu kuplinās vīru koris Viesturs, diriģenta Rundāna vadībā.

3. sept., plkst. 4 p.p., Kolumbus zālē būs svētku akts ar koncertu. Koncertā piedalīsies komponists T. Ķeniņš, operdziedonis V. Salna un baritons P. Geistauts. Pēc koncerta deju vakars.

4. sept, plkst. 10 no rīta — svinīga DV valdes sēde, kurā aicināti piedalīties bez DV Kanadas valdes locekļiem DV ASV valdes priekšsēdis A. Puķīte un valdes locekļi, DV Kanadas nodaļu priekšnieki un Dāmu kopu priekšnieces. Lūgts piedalīties arī LNAK valdes priekšsēdis A. Svenne.

Šai sēdē paredzēts pārrunāt principiālas dabas jautājumus.

4. sept, plkst. 2 p. p. DV Teātra izrāde 62 Claremont ielā. Izrādīs M. Zīverta lugu „Cilvēks grib dzīvot."

4. sept., plkst. 5 p. p. sporta sacīkstes, kur sacentīsies Ņujorkas basketbolisti ar Kanadas DV basketbola komandu.

5. sept. svētku viesi pulcēsies Sidrabenē Zaļumu svētkos.

Norādījumi medniekiem rudenī

Tuvojoties rudens medību sezonai, Ontario Zemju un mežu departaments, sportistu ērtības labad, sniedz tiem dažus norādījumus ugunskuru iekuršanai. Departaments ieteic medniekiem lietot sērkociņu vietā cigarešu aizdedzināmos. Tādā veidā ir mazāks risks aizdedzināt mežus, īpaši, ja aizdedzināmais ir tāda veida, kas pats nodziest, kad pirkstu noņem no atsperes.

Tālāk departaments kā drošu un ūdensdrošu līdzekli ieteic sasiet kopā sērkociņus paciņās pa 25 vai vairāk un iegremdēt kausētā vaskā vismaz pusgaruma, lai nodrošinātu ugunskura iekuršanu. Šis paņēmiens jāatkārto divas vai trīs reizes, lai sērkociņiem (uz leju no galviņas) dotu labu vaska kārtu. To nedrīkst darīt, kamēr vasks atrodas uz pavarda un jāpaveic, kad vaska temperātūra tuvojas atkal sasalšanas punktam. Vislabākais paņēmiens ir: izkausēt vasku, iznest to ārā un iegremdēt tanī sērkociņus, pirms vasks ir atkal sacietējis.

Šādi apstrādāti sērkociņi aizdegsies pat tad, kad tie ir izmirkuši, tie mazāk kvēlos, kad liesma būs nodzēsta. Var ņemt arī mazās sērkociņu kastītes (divas par pieciem centiem), noņemt virsējo apklāju un piepildīt kastīti ar izkausētu vasku, nosedzot pilnīgi visus sērkociņus. Tad sērkociņus var izņemt no kastītes ar naža gala palīdzību. Beidzot departaments atgādina medniekiem, lai tie pēc sērkociņu lietošanas tos salauž, lai būtu droši, ka tie ir pilnīgi nodzēsti.

Departaments ieteic arī apdrošināties ar parocīgu krājumu vārāmās šokolades plāksnēm negadījumiem. Šokolādes plāksnes, salīdzinot ar to svaru un apmēriem, satur lielu vairumu barības vielu un pasargās no miršanas bada nāvē, ja mednieks apmaldītos.

Tālāk ieteicams ņemt līdzi vaskotus piena traukus, ko var izmantot signālizēšanai, aizdedzinot. Šos kartonus var izmantot arī ugunskura iekuršanai, ja nav pa rokai sausas malkas. Tie deg visai karsti un krietni ilgi.

JAUNI IEROČI SARKANARMIJAI

Pirms dažiem mēnešiem no Vācijas krievu okupētās zonas izkļuva ziņas, ka tur stacionētās sarkanarmijas vienības saņēmušas pilnīgi jaunu apbruņojumu. Visas vienības tagad esot pilnīgi motorizētas. Pēdējās ziņas vēstī, ka Austrumvācijas krievu tanku vienības apgādātas ar „maģiskām" acīm. Šīs acis nav nekas cits kā mērķējamās ierīces ar infra sarkano staru gaismu, kas dod iespēju tēmēt un precīzi šaut arī naktī un miglā. Infrā sarkano staru aparāti tiekot piemontēti arī pirms tanku bruņu torņiem un ar šim ierīcēm esot apgādāti jau visi jaunie — T 54 tanki.

LATVIEŠU SKOLA

Daudz dabas parādību regulāri mainās, un šo kārtību grozīt nav cilvēka spēkos. Tāda parādība ir arī gadalaiku maiņa. Pēc ziemas nāk pavasaris, tad vasara un rudens, lai atkal šī pati secība sāktos no gala. Tāda pati ir dienas un nakts maiņa. Ir arī daudz paša cilvēka radītu iestādījumu, kuru maiņa un pastāvēšana mums šķiet negrozāma. Maldīgi mēs pieņemam, ka arī šī kārtība rit pati no sevis. Mēs tās bieži uzskatām kā pašas par sevi saprotamas parādības, kuras pastāvēs arī bez mūsu gribas un darbiem. Tā ir maldīga iedoma, jo cilvēka radītiem iestādījumiem un kārtībai ir vajadzīga nepārtraukta uzmanība, spēka atjaunošana un apzinīga tālāk virzīšana.

Minētās pārdomas nāk arī prātā, sākot jaunu mācības gadu mūsu skolās. Savā laikā mēs visi esam katru rudeni posušies uz skolu, ziemu mācījušies, pavasarī gājuši brīvdienās. Liekas, ka arī šī kārtība ir tikpat negrozāma kā dienas un nakts maiņa. Tas tā arī ir, bet tikai tik ilgi, kamēr paši to uzturam spēkā. Par latviešu skolu rašanos īsti varam runāt tikai pirms apmēram 250 gadiem. Un cik tad vēl bija tādu, kas varēja mācīties skolā? Tikai pamazām gaisma skolas logos sāka spīdēt arvien gaišāk un to saredzēja tālāk, kaut arī tās vēl bija skolas ar svešu kungu noteiktu kārtību. Latviešu skolas ziedu laikus piedzīvoja tikai pašu valstī, brīvā Latvijā. Tas tika sasniegts ar lielu darbu, sīkstumu un neatlaidīgu centšanos pēc gara gaismas. Daudzi sāka domāt, ka arī šī kārtība nekad vairs nemainīsies. Bet tad nāca 2. Pasaules karš un sagrāva mūsu valsti; sagruva arī latviskā skolu sistēma. Pašreizējos apstākļos mēs nevaram runāt par latviešu skolu dzimtenē. Brīvajā pasaulē nokļuvušie latvieši ir radījuši latviskās skolas fragmentu, lai saglabātu jaunatni savai tautai un turpinātu to ideju tālāku kopšanu, ko bijām iesākuši savā valstī. Radīt un uzturēt skolu trimdā, kaut arī tikai vienu dienu nedēļā, ir smags uzdevums. Tā neradās pati. Ja nebūtu skolotāju ideālisma un lielākās trimdas saimes daļas atbalsta, kas sakņojas latviskās izglītības nepieciešamības izpratnē, tad mēs vairs nevarētu runāt par latviešu skolu. Nevaram arī nepieminēt pašu skolēnu, kas nes lielu upuri, atteikdamies pa daļai no savas brīvdienas un uzņemdamies jaunus pienākumus. Ja nu ar tādām pūlēm ir radīta latviešu skola trimdā, tad ne brīdi nedrīkstam aizmirst, ka mūsu visu pienākums ir to atbalstīt un nodrošināt tās tālāko pastāvēšanu. Tagadējā trimdas latviešu skola ir kā dzirkstelīte no dzimtenes ugunskura, kas rūpīgi sargājama un kopjama, lai reiz atkal spētu gaiši iededzināt latviskās izglītības lāpu.

J. Mežaks,
LNAK Skolu daļas vadītājs.

Kanadas gaisa līnijas apmainās maršrutiem

Trans-Canada Airlaines un Canadian Pacific Airlines panākušas vienošanos, pēc kuras TCA ievirzīsies līdzšinējā CPA territorijā Austrumkvebekā, un SPA aizstās TCA, operējot Toronto-Meksikositijas līnijā. Līniju vadība pārliecinātas, ka šis pārkārtojums abām sabiedrībām ir izdevīgs.

KANADAS KAŖA FLOTE MANEVROS

Pirmoreiz virs Lielajiem ezeriem plīvoja Kanadas admirāļa flaga, kad 14 kuģi, kas ietelp Lielo ezeru apmācības flotē, devās „uzbrukumā Ontario provinces Frenčmeņa līcim.

Admirāļa K. C. Edamsa vadībā pavadkuģi un patruļkuģi atzīmēja kaŗa flotes 200. dienu.

VILKS AR DIVI ĀDĀM

Br. Kalniņa divas polītikas — iekšējā un ārējā

Sākot ar š. g. 20. jūliju četros numuros pēc kārtas ASV laikraksts „Laiks" iztirzā un novērtē Br. Kalniņa darbību sociālistu kongresos u. citur, pie kam konstatē, ka Br. Kalniņš 15. maija valsts iekārtu Latvijā pielīdzina Maskavas komūnisma diktātūrai un apgalvo, ka latviešu strādnieki resp. latviešu tauta, 1939 - 1955, g. polītisko notikumu iespaidā negrib vairs privātīpašuma atjaunošanu, bet trimdā esošo latviešu polītiskie uzskati esot buržujiski, antidemokratiski, K. Ulmaņa autoritārās idejas ietekmē.

Jautāts, kur viņš ņēmis informāciju par tādu latviešu tautas noskaņojumu okupētajā Latvijā, B. Kalniņš atbildējis, ka tādu viņam snieguši no Liepājas izbēgušie zvejnieki(t. i. pirmā pārbēdzēju grupa J. S.) Šādā garā sastādīts ziņojums iesniegts pat kādā iesādē Vašingtonā.

Tomēr sen vairs nav noslēpums, ka Br. Kalniņam ir reizē divas polītikas: ārējā un iekšējā, kas bieži vien ir gluži pretējas. Pirmo viņš izmanto ārpus latviešu loka, un par to klusē pat savā biļetenā, bet otra — noder iekšējā latviešu trimdas dzīvē.

Savu ārējo polītiku, zīmējoties uz latviešu trimdas dzīvi, B. K. atklāja 1952. g. jūlijā, ievietodams rakstu Ņujorkas žīdu avīzē „Vorvorts", ko tūliņ kāri pārdrukāja lielā krievu emigrācijas avīze Ņujorkā, NRS. Minētā rakstā autors nogāja līdz tādai provokātoriskai nejēdzībai, ka apvainoja emigrantus līdzdalībā žīdu iznīcināšanā vācu okupācijas laikā Latvijā. Pēc tam ārējo polītiku, zīmējoties uz latviešu tautu dzimtenē, B. K. precīzēja krievu sociālistu emigrācijas izdevumā „Socialističeskij Vestnik", Ņujorkā, oktobra - novembra 1952. g. burtnīcā, rakstā „Padomju Latvija", kas pelna sevišķu ievērību, tāpēc citēsim no tā dažas „mūsu soc. demokratu līdera ārpolītiskas atzīmes:

„Nesen no Latvijas ieradušies bēgļi ziņo, ka latviešu tautas masa noskaņota antikomūnistiski, bet pavisam nevēlas vairs K. Ulmaņa diktātūras atjaunošanu. Tie, kas agrāki bija pazīstami kā Ulmaņa režīma piekritēji, ir vai nu izsūtīti vai arestēti. Tautas noskaņojums ir kreiss, virzienā uz demokratisko socialismu. Amerikas Balss raidījumos trūkst nopietnu ziņu par strādnieku un sociālisma kustību brīvajā pasaulē. Tā kā padomju raidītājs Latvijā nepārstāj uzbrukt soc.-dem., strādnieki gribētu zināt, ko soc.- dem. partija tagad dara ārzemēs".

Komentējot pavisam īsi citēto Kalniņa atzinumu, tagad Latvijā ir tāda aina: visi K. Ulmaņa piekritēji (lasi — nesociālisti), un tādu būs ap 80%, ir deportēti vai arestēti. Palikusī „strādnieku masa" 10 Staļina saulītē pavadītajos gados kā zeme nobriedusi sociālismam un nevēlas privātīpašuma atjaunošanu. Šī pati „strādnieku masa" sēd pie radiouztvērējiem, klausās Amerikas Balsi un pukojas, ka netiek ziņots par sociālsma kustību brīvajā pasaulē un par to, ka tagad dara soc. dem. partijas vadība Stokholmā, Meksikā un Kanadā.

Kas attiecas uz Br. Kalniņa iekšējo polītiku, tad tur viņš, kā īsts „patriots" un demokrats, stāv un krīt par 1922. g. satversmi, cenšas sadarboties ar bij. polītisko partiju atliekām, ar to palīdzību pēc bēdīgi slavenās % atslēgas iekļūst trimdas centrālajās organizācijās un tur ieņem goda pilnus amatus.

Ja Rietumi sadzīvo ar Maskavu, tad tas notiek aiz kaila respekta pret sarkanajām divīzijām, bet ja mūsu trimdas organizācijas sadzīvo ar Br. Kalniņu un viņa adjutantiem, tad tas notiek aiz 700 gados iedzītā mazvērtības kompleksa, aiz bailēm, ka patvēruma zemes valdība nesadarbošanos ar tagad Eiropā modē esošo, bet norietošo, sociālismu varētu kvalificēt, Dievs pasarg'! — par „fašismu" vai „ulmanismu", jo taisni ar šo trumpi, kā iepriekš redzējām, B. K. iebiedē latviešu emigrācijā.

Kādās amizantās pretrunās nonāk B. K. savā ārējā un iekšējā polītikā, to viegli pierādīt ar viņa paša uzdotiem pāris faktiem. — Ārpolītikā: latviešu tauta tapusi sociālistiska, nevēlas vairs privātīpašuma, bet tanī pašā laikā iekšpolītikā — Latvijas valsts atjaunojama uz 1922. g. satversmes bazes, kuras galvenais stūrakmens ir privātīpašums. Ārpolītikā — latviešu trimdas saime ir fašistiska, antidemokratiska, bet iekšpolītikā Br. Kalniņš par katru cenu cenšas iespiesties tās organizācijās kā līdzīgs ar līdzīgu. Ārpolītikā— komūnisti Latvijā vajā soc. dem., bet turpat blakus B. K. apgalvo, ka represijas vērstas tikai pret nesociālistiem, kamēr sociālistu piekritēji arvien vairāk „sociālizējas" un mierīgi klausās Amerikas Balsi... J. S.

KANADĀ

ST. KATARINES

Vietējās Mednieku - makšķernieku b-bas rīkotās pirmās eksternās sacensības māla baložu šaušanā notika skaistajā Effingham parkā. Tās risinājās pēc Latvijas mednieku b-bu noteikumiem. Sacensībās piedalījās Toronto un Hamiltonas mednieku b-bu biedri — kopskaitā 30 šāvēji. Sacensības ievadīja kluba pr-dis J. Jundzis, paskaidrojot sacensību noteikumus. Sacensību tiesneši bija K. Pētersons (St. Kat.), A. Pols (Ham.), E. Zvaigzne (Tor.).

Individuālā šaušanā pirmo vietu ieguva Ed. Rosts (St. Katarīna), otro vietu J. Krasovskis (Toronto).

Grupu šaušanā ceļojošo kausu izcīnīja St. Katarīnas mednieku - makšķernieku kluba komanda sekojošā sastāvā: Ed. Rosts, R. Sieks, J. Jundzis, N. Duša.

Balvas min. sacensībām bija ziedojuši St. Katarīnas Mednieku - makšķernieku klubs (3), Floyda zeltlietu veikals un Pindesa ieroču veikals.

Pēc sacensībām notika zaļumu svētki, kur pie Toronto latv. pūtēju orķestra skaņām risinājās vakara turpinājums. Vietējais Mednieku - makšķernieku klubs iecerējis tuvākā nākotnē viesoties Toronto un Hamiltonā, lai piedalītos tur rīkotās šaušanas sacensībās.

Par vakara labu izdošanos ir jāpateicas St. Katarīnas medniekiem ar enerģisko J. Jundzi priekšgalā.

Sarīkojums bija labi apmeklēts.

17. septembrī DV nod. Vanadžu kopa rīko dubultkvarteta Kalvis koncertu. Pēc koncerta saviesīga dzīve. L. L.

HAMILTONĀ

Hamiltonas latviešu kopīgais izbraukums zaļumos notika svētdien, 21. augustā, Mooras farmā netālu no Kaledonijas. Izbraukuma ievadījumā māc. Ed. Pavasaris noturēja īsu dievkalpojumu, kur aicināja tautiešus būt īstiem kristiešiem, saticīgiem, draudzīgiem un vienotiem. Savās aizlūgšanās viņš pieminēja arī nelaiķi komponistu V. Lindi un aicināja tautiešus būt atsaucīgiem un ziedot savu ārtavu V. Lindes atraitnei un mazajiem bāriņiem ,kas tagad palikuši bez apgādnieka.

Pēc dievkalpojuma sākās nodarbības. Hamiltonas šacha kopa bija izkārtojusi simultāna spēli. Šeit Ritvars Dzelme sacentās ar 9 pretiniekiem, kuŗu vidū bija arī E. Sniķere, vienīgā sieviešu pārstāve. Pēc 3 stundu cīņas rezultāts bija šāds: 6 uzvaras un 3 zaudējumi, kāds sasniegums uzskatāms par ļoti labu.

Hamiltonas Mednieku Makšķernieku klubs A. Poļa vadībā ar palīgiem Baiku, Kalēju un Jakovicu (jun.) bija izkārtojuši makšķerēšanas un šaušanas sacensības.

Makšķernieki bija iedalīti divās grupās, jaunākā un vecākā. Vecākā grupā pirmo godalgu, HMMK dāvāto trofeju metallā — Zivi, izcīnīja L. Zeltiņš, izvelkot 20 collas garu sakaru, otrā vietā palika M. Jakovičs, trešā vietā vecmeistars F. Erdmanis, kas saņēma mazākas balvas.

Jaunāko grupā, zem 16 gadiem, piedalījās trīs dalībnieki, kas diemžēl, neizvilka nevienu zivi, bet lai jaunajos cenšoņos rastos vēl lielāka interese par šo sporta nozari, tiem tika pasniegtas pārsteiguma balvas.

Šaušanā ar mazkalibra bisi pirmā vietā ierindojās K. Ozols ar 40 p. no iespējamiem 50, 2. v. Mārtiņš Šmits-Kalējs arī ar 40 p., šo vietu noteica ar pāršaušanu, kur labāks tomēr izrādījās K. Ozols. Trešā vietā palika Zigrīda Jakoviča ar 33 p. Pirmo trīs vietu ieguvēji saņēma balvas.

Rotaļas un sacensības mazajiem kārtoja Nora Pulciņa, Rita Odiņa un A. Martinova. Sacensībām balvas bija dāvinājis HMMK, HLB un DV Hamiltonas nodaļa.

Izbraukuma laikā dzirdējām latvisku mūziku no DV Hamiltonas nodaļas skaņu plašu krājumiem.

Izbraukumā piedalījās apm. 100 hamiltoniešu. J. G.

PORT ARTŪRĀ

Prāv. A. Mitulis augusta mēnesī nokristīja Jāņa Ķeirāna un viņa laulātās draudzenes Veltas, dz. Šubergas, bērnus — Irēnu un Jāni.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, MONTREAL, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

LASĪTĀJU vēstules

SABIEDRISKĀS NORMAS UN PRINCIPI

Gadījums plkv. Lobes un bij. senātora Čakstes starpā nepārprotami liecina, ka mūsu trimdas sejā sāk iezīmēties neglīti vaibsti. Krīt nepamtoti un smagi apvainojumi, bez kā apvainotājs pūlētos apzināties savas rīcības pamatojumu un to attaisnot sabiedrības priekšā. Civīlizētā pasaulē un katrā disciplīnētā sabiedrībā pastāv gandarījuma ņemšanas un gandarījuma došanas tiesības. Pieminētais gadījums rāda, kā arī mēs sākam slēpties sabiedrisko normu ēnā. Izvairīšanās no gandarījuma došanas atkailinā šos „principa" vīrus, kas jau tā sadrumstaloto dzīvi svešumā cenšas vēl vairāk saārdīt, postīt saskaņu un savstarpējo uzticību, kāda nepieciešama katrā veselīgā sabiedrībā. Pulkv. Lobem vienīgais ceļš, kā pienaglot savu izvairīgo partu, bija publicējot presē atklātu vēstuli. Šis veids būs jāpieņem arī visiem tiem gadījumiem, kas atkārtotos ne tikai starp Zviedrijā dzīvojošiem tautiešiem, bet arī Amerikas kontinentā un citur, jo nav mazums šādu izvairīgu cilvēku, kas mētājas ar nepamatotiem smagiem apvainojumiem un tai pašā laikā apzinīgi un ar nolūku vairās no gandarījuma došanas, tādējādi apliecinot sevi par cilvēkiem, kuŗiem trūkst elementārākās sajēgas par sabiedrisko normu respektēšanu.

A. V., ASV

DRAUDS NĀKOTNĒ

LA redakcijai: Ar lielu interesi lasam A. Voitkus rakstus par mūsu trimdas aktuālajām problēmām. Īpašs paldies viņam par rakstu Iela, kas izteic daudz drūmu patiesību. Mēs vēl nemaz īsti neapzināmies, kurp apkārtnes dzīves stils noved mūsu jauno paaudzi. Kad būs redzami pirmie rezultāti — pēc gadiem 3 - 5, kad mūsu pamatskolas vecuma bērni (kuŗus visasāk ķer šī kontinenta ietekmes) sasniegs īstos pusaudžu gadus... Tad — uzmanieties, vecāki! Būs daudz rūgtu brīžu, arī asaras, ko jums sagādās visi jaunie kovboji! Varbūt vēl nav par vēlu — bet ko darīt? Kas zina padomu, bet — reālu, laikmetam piemērotu.

J. P., Hamiltonā.

KĀDA NEIZVĒRTĒTA IESPĒJA

LA redakcijai: Jūsu laikraksta 65. nr-ā lasām par vēstulēm, ar kādām ASV lielo presi nemitīgi bombardē Matūzelis. Liekas, šis ir darba lauks, kam mūsu organizācijas, informāciju centri, un visi līdzīgie iestādījumi, kas cīnās pret komūnismu, pārāk nevērīgi aizgājuši garām. Mēs taču zinām, cik ļoti vadošos rietumnieku valstsvīrus ietekmē s a b i e d r ī b a s n o s k a ņ o j u m s, cik rūpīgi viņi apsveŗ, ko domā v i ņ u v ē l ē t ā j i, lai tikai pēc tam vērtu vaļā muti kādam izšķirīgam vārdam vai spriedumam. Tādēļ arī mūsu propagandas darbam nākotnē būtu jāvēršas gluži jaunā virzienā: nav svarīgi, ka mēs tik daudz savas peticijas iesniedzam oficiālām personām, kas tik labi zina, kādi ir patiesie apstākļi, bet mums m a s v e i d ī g i jāgriežas pie pūļa, nemitīgi daudzinot un kaļot tur degošās patiesības par komūnsima īsto seju un pasaules šīsdienas situāciju. Lūk, šis pūlis ir ar vēlēšanas tiesībām šim pūlim un tā balsij tādēļ ir spēks — pareizi nenovērtēts spēks. To neaizmirsīsim!

J. K., Vilimantikā, ASV.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

3. septembrī DV Toronto nodaļas 5 gadu jubilejas svinīgs akts un koncerts. Pēc tam balle Kolumbus zālē.

10. sept. Diždanča dziesmu un deju vakars Sidrabenē.

1. oktobrī Amerikas latviešu teātra Bostonas ansambļa viesizrāde — J. Raiņa Krauklītis Itona auditorijā.

Montreālā
LATVIJAS AMERIKĀ
abonēšanas maksu un informāciju pieņem
IND. SKRASTIŅŠ
3360 St. ZOTIQUE E., APT. 6,
Rosemount — Montreal, P.Q.

MEŽU UGUNSGRĒKI KANADĀ

Vēl neredzēti plašos apmēros Ontario provincē pieņēmušies mežu ugunsgrēki, kas sakarā ar sauso laiku kļuva sevišķi bīstami. Pirmais mežu ugunsgrēks izcēlās aprīļa mēnesī. Piecu mēnešu laikā, kaut gan cīņa ar mežu degšanu ir intensīva, ugunsgrēki pieņēmušies, jo vismaz 136 vietās deg Kanadas meži. Pēc mežu departamenta datiem, uguns iznīcinājusi vairāk kā 200.000 akru mežu, zaudējot vairāk kā 20 miljonos dolāru. 13 vietās mežu ugunsgrēku vēl nav izdevies ierobežot. Cilvēku cīņa ar viņu veco ienaidnieku uguni Ontario provinces mežos daudzkārt pārsniegusi agrākos apmērus. Jau kopš mežu ugunsgrēku aizsardzības iestādes pastāv šāda cīņa ar uguni visus savus 1000 virus, un brīvprātīgi piedalās otrs 1000. Ļaudis, bruņojušies šauteņēm, lāpstām un cirvjiem, atstāj savas darba vietas un dodas cīņā ar uguni. ČS

ZIEDOSIM STUNDAS ALGU TRŪKUMCIETĒJIEM

Ziedojumi iemaksājami:

ASV: DV ASV kasierim vai vietējās DV apvienībās

KANADĀ: DV KV kasierim: Mr. V. Ouriškis, 46 Aberdeen Ave, Toronto, Ont. vai vietējās DV nodaļās

Ziedojumus lūdzam regulāri iemaksāt.

DV ASV valde, DV KV valde

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī nesaskanēt ar redakcijas viedokli.

STRĀDNIEKU LIKUMU LABIRINTĀ

Mag. iur. J. Jakāna raksts par strādnieku stāvokli Kanadā

IV

Bērniem — invalidiem pabalstu maksā par visu invaliditātes laiku. Ja atraitne apprecas vai ved negodīgu vai izlaidīgu dzīvi, viņai izbeidz pabalsta izsniegšanu.

2) Pārejošas pilnīgas darba nespējas gadījumā izmaksā 75% no strādnieka pēdējās algas lieluma. Ja viņš izpelnījis 15 dol. vai mazāk nedēļā, tad 15 dol. nedēļā.

3) Daļējas nespējas gadījumā: 75% no algas starpības, kādu strādnieks izpelnīja pirms negadījuma.

4) atsevišķu locekļu zaudēšanas gadījumā The Workmen's kompensation board izstrādā īpašas pabalsta normas, kas var grozīties atkarā no darba vietas, darba veida un zaudētā locekļa. Katrā provincē tās ir citādas, un pēc zināma laika tās pārstrādā.

Periodisko maksājumu vietā ar cietušā — vai, nāves gadījumā — ar ģimenes locekļu piekrišanu var izmaksāt vienreizēju summu. To parasti izdara, ja atzīst, ka ar šādu vienreizēju izmaksu cietušais var uzsākt kādu uzņēmumu, kas var nodrošināt viņa dzīves iztiku. Šīs summas izmaksu pats cietušais nevar pieprasīt.

Rūpniecības slimības, to radītā invaliditāte un nāve pielīdzināta nelaimes gadījumiem, un to piemēro pēc šī likuma.

Pašvaldību brīvprātīgo ugunsdzēsēju nelaimes gadījumus, dzēšot ugunsgrēku, pielīdzina šim likumam.

Personas, kas cieš nelaimes gadījumus, sadarbojoties ar policiju, uz tās pieprasījumu apcietinot personas vai atjaunojot mieru un kārtību, pakļauj šī likuma noteikumiem. Cietušā algu aprēķina tādu, kādu viņš saņem savā pastāvīgā darba vietā. Ja viņam nav darba, tad algu nosaka, vadoties pēc apstākļiem, no 15 dol. ned. līdz 4000 dol. gadā. No šīs summas tad arī nosaka kompensācijas lielumu.

BEZDARBA PABALSTS

To kārto The Unemployment Insurance Act visas valsts mērogā. Tam pakļautas visas personas, kas saņem stundas algu, un nedēļas algu saņēmēji līdz 4800 dol. gadā. Šim likumam nav pakļauti laukstrādnieki, mājkalpotāji, slimnīcu strādnieki, valsts un pašvaldību darbinieki un brīvo profesiju darbinieki. Likuma īstenošanā strādnieki piedalās ar 1/3 maksājumu, darba devējs ar 1/3 un valsts ar 1/3. Atkarā no algas lieluma, strādnieks maksā iemaksas no 2-54 centi nedēļā. Katram strādniekam ir sava bezdarba pabalsta grāmatiņa, kas glabājās pie darba devēja un pēdējais tur ielīmē vajadzīgās markas. No darba atlaišanas gadījumā strādnieks saņem no darba devēja savu darba grāmatiņu un ierodas savā tuvākā darba pārvaldē un reģistrējas darbam. Ja darba pārvalde viņam 5 d. laikā nevar sagādāt jaunu darbu, tad sāk izmaksāt bezdarba pabalstu. Bezdarba pabalsta lielums un ilgums atkarājas no iemaksu lieluma un darbā pavadītā laika. Neprecētiem tas svārstās no 4.20-18.20 nedēļā precētiem no 4.80-24.60 dol. nedēļā. Pabalsta ilgumu aprēķina šā: par katrām darbā nostrādātām 5 dienām maksā 1 dienu pabalstu. Ja strādnieks nostrādājis vairāk kā 5 gadi, tad par 5 g. aprēķina parastā kārtībā, bet pārējo laiku samazina par 1/3. Piem., par 10 nostrādātiem gadiem nav vis 2 g. bezdarba pabalsts, bet gan tikai 1 g. 8 mēn.

Pabalstu neizmaksā, ja strādnieku atlaiž no darba viņa paša vainas dēļ, ja viņš atsakās pieņemt darba pārvaldes piedāvāto darbu, un viņš slimības dēļ nevar pieņemt darba pārvaldes jauno piedāvāto darbu.

VECUMA DIENU PABALSTS

To regulē The Old Age Assistance Act visas Kanadas apmērā. Pabalstu izsniedz personām pēc 65 g. sasniegšanas, ja viņas ir trūcīgas, ja pēdējos 20 g. nepārtraukti nodzīvojušas Kanadā un pēdējos 3 g. vienā provincē. Par trūcīgu atzīst personu, ja viņas gada ienākumi nepārsniedz: neprecētam 720 dol., precētai personai, kura dzīvo ar savu laulāto kopā, kopienākumi nepārsniedz 1200 dol. Pabalsta apmērs pašlaik noteikts 40 dol. mēnesī.

NEREDZĪGO PABALSTS

To nosaka The Blind Person's Allowance Act visas valsts mērogā. To izsniedz, ja, neredzība nav cēlusies no nelaimes gadījuma darbā un nav pakļauta noteikumiem par nelaimes gadījumu kompensācijām. Pabalstu izsniedz vismaz 21 g. vecām neredzīgām personām, kuras pēdējos 10 g. nepārtraukti nodzīvojušas Kanadā un pēdējo 1 g. vienā provincē un ir trūcīgas. Par trūcīgu uzskata personu, kuras gada ienākumi kopā ar pabalstu nepārsniedz: vieniniekam — 840 dol., vien. ar bērniem — 1040 dol., precētiem 1340 dol. kopā un precētiem abiem neredzīgiem 1440 dol. Pabalsta lielums 40 dol. mēnesī. To izsniedz vai nu pašam neredzīgajam, vai iestādei, vai personai, kas viņu uztur.

Bez šiem likumā paredzētajiem pabalstiem pastāv dažādu labdarības organizāciju pabalsti, bet tos saņem tikai atsevišķas personas atsevišķos gadījumos pēc atsevišķiem noteikumiem.

Šāds būtu īsumā apskats par strādnieku tiesībām Kanadā. Šiem vispārējiem noteikumiem bieži ir dažādi sīki izņēmumi, kuri iespaido tiesisko stāvokli. Tanīs rūpniecības nozarēs, kur ir stipras arodbiedrības, kas cīnās par strādnieku tiesībām un apstākļu uzlabošanu, ir daudz panākumu, piem., saīsināts darba laiks pat līdz 37,5 st. nedēļā, speciālas piemaksas par virsstundām u. t. t. Kamēr laukstrādniekiem nav gandrīz nekādu ierobežojumu. Viņiem nav ierobežots darba laiks, nedz nodrošināts bezdarba pabalsts. Līdzīgs stāvoklis ir arī mājkalpotājiem un pa daļai arī slimnīcu strādniekiem viņu īpatnējo darba apstākļu dēļ.

Šīs ir strādnieku teorētiskās tiesības. Kādas tās ir praksē, par to lai spriež katrs strādnieās pats savā darba vietā.

J. Jakāns.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

TIEM, KAS TIC KREMLIM

Kopš ASV 1933. g. ar Padomju Savienību nodibināja diplomātiskas attieksmes, starp amerikāņiem un Kremļa komūnistiem ir vestas sarunas 3400 reizes. Šajās sarunās ir teikti vismaz 106 miljoni vārdu, kas aptvertu 620 grāmatas, katru ar 400 lappusēm. Šā vārdu rezultātā ir nolīgti taisni 52 lieli līgumi. No šiem līgumiem Padomju Savienība ir turējusi un izpildījusi tikai divus: iestāties karā pret Japānu (Jaltas nolīgums) un atļaut Rietumiem gaisa koridoru uz Berlīni.

Ja vēsture kaut ko māca, tad tas nozīmē, ka Padomju Savienības valdība no katriem 25 nolīgumiem pildīs tikai vienu, un arī tikai tad, ja līgums izdevīgs Kremlim.

Sniedzot šos datus, U. S. News and World Report raksta, ka „tā ir tagad amerikāņu diplomātijas aksioma, ka Kremlim katrs līgums ir ierocis ASV roku sasiešanai, kamēr pats Kremlis dara, kas tam patīk."

Vācijas jautājumā ASV valdībai ar Padomju Savienību bijušas jau 1200 sarunas un vairākas vienošanās. Maskava apsolījās Vāciju uzskatīt par veselu, nedalāmu valsti, bet tad vienkārši izvērta Vācijas austrumu joslu par patstāvīgu, un to vienpusīgi apbruņoja. Maskava apsolīja Vācijai un citām Austrumeiropas valstīm brīvību, bet to nav devusi vēl līdz šim. 14 kādreiz neatkarīgas Eiropas valstis ar miljoniem iedzīvotāju Pad. Savienība tur verdzībā. Uu tagad šie Kremļa vergu turētāji apbur ar saviem smīnīgajiem smaidiem Rietumu politikus. Te var līdzēt tikai pulveris un zēvele.

Saturns

Francijas policija konfiscē komūnistu laikrakstu

Parīzē. — Šī gada 24. augusta rītā Parīzes policija konfiscēja visus komūnistu laikraksta L'Humanitē eksemplārus, sakarā ar tiesas lēmumu, ka minētais laikraksts apdraud valsts drošību. Viens no laikraksta konfiscēšanas galvenajiem iemesliem bija kāds ievadraksts, kurā komūnisti uzbrūk brutālai franču rīcībai Ziemeļafrikā. Ievadrakstā starp citu sacīts, ka marokāņi un alžīrieši franču varu Ziemeļafrikā vienmēr ieskatīts par iekarotāju varu. Tas pats ievadraksts pieprasa arī neatkarības tiesību piešķiršanu Alžīrai.

Alžīra ir viens no Francijas politikas sāpīgākajiem jautājumiem. Franči to neieskata par koloniju, bet gan par daļu no Francijas. Kā gan var runāt par neatkarības piešķiršanu territorijai, kas jau vairāk kā simts gadu ir bijusi Francijas valsts sastāvdaļa? Tā kā franči Alžīru ieskata par daļu no Francijas, tad ar Alžīras nacionālismu Parīze nerēķinās kā ar nacionālismu, kas būtu sācis iedegties kādas apspiestas tautas vidū, bet gan kā ar kādu kustību, kas radusies ārvalstu ietekmē. Francijas valdība par vainīgu Alžīras nemieru radīšanā ieskata arabu līgu, kuras galvenā mītne atrodas Kairo.

JAUNATNES DIENAS MINEAPOLĒ

Vērtīgi priekšnesumi un darbu skate

PROF. L. BĒRZIŅŠ STĀSTA JAUNIEŠIEM SAVUS ATZINUMUS

Dvīņu pilsētās jaunatnes dienas notika no 19. - 21. augustam Mineapolē. Rīcības komiteja bija daudz pūlējusies, bet lielāko tiesu darba smagumu iznesa pats pr-dis A. Tūtiņš (latviešu studentu kluba prezidents), tāpat V. Līdaks, M. Eglīte, L. Sproģis un D. Cukurs. Jaunatnes dienās ieradās arī sevišķi sirsnīgi gaidītais viesis — sirmais jaunatnes audzinātājs prof. L. Bērziņš. Lidlaukā sirmo, bet vienmēr žirgto un smaidīgo profesoru sagaidīja draudzes mācītājs ar organizāciju pārstāvjiem. 19. augustā jaunatnes dienas sākās ar ugunskuru, kuru dedzināja Cedar ielas skautu nometnē. Ugunskura programmu vadīja L. Sproģis, ar priekšnesumiem uzstājās skauti un gaidas. Prof. L. Bērziņš, kā pats izteicās, jauniešiem pastāstīja „dažas vecas atziņas" no sava garā mūža pieredzes. 20. augustā notika Jaunatnes dienu atklāšanas akts, kas sākās ar svētbrīdi, ko vadīja draudzes mācītājs P. Langins. Uzrunu sacīja rīcības komitejas pr-dis A. Tūtiņš. Organizāciju vārdā sveicienus nesa draudzes pr-ks V. Ravovskis, prof. J. Akermanis, DV Apv. pr-ks H. Kiperts un LAM pr-ks E. Dundurs. Latviešu korporāciju kopa bija sveikusi ar rakstu. Sekoja prof. L. Bērziņa priekšlasījums „Jaunatnes loma tautas organismā", ko noklausījās daudz jaunatnes dienu apmeklētāju. Pēc referāta, kas notika latviešu baznīcas draudzes lielajā zālē, turpat mazajā zālē stud. arch. E Prieditis atklāja jaunatnes darbu skati. Skatē piedalījās Z. Hāze, V. Līdaka, V. Eglīte, D. Cukurs, O. Rudzītis, E. Prieditis un J. Priede. Skatītājiem vairāk patika Z. Hāzes un D. Cukura darbi. Sekojošā kopējā mielastā, ko bija sagatavojusi A. Miesniece, jaunatne kopā ar viesiem kavējās pārrunās. Pie mielasta galda, sakarā ar drīzo prof. L. Bērziņa jubileju, viņu sveica A. Tūtiņš un prof. E. Dārziņš.

Pēcpusdienā Linkolnas, Des Moines un Mineapoles vienības izcīnīja DV Apvienības dāvāto balvu volejbolā un basketbolā. Jaunatnes vakarā, mākslinieka M. Geistauta darināto balvu — vairogu ar Latvijas krāsām — uzvarētājai Linkolnas vienībai pasniedza DV Apvienības pr-ks H. Kiperts.

Skaistu izskaņu radīja svētdienas dievkalpojums, kurā sprediķi teica sirmais profesors. Šis dievkalpojums bija pulcinājis daudz dievlūdzēju, kas visi gribēja dzirdēt profesora sprediķi.

Pēc dievkalpojuma sekoja izbraukums uz Glenwood parku, kurā piedalījās arī prof. L. Bērziņš. Ugunskura programmu vadīja Zintnieks, stāstot mazajiem klausītājiem pasakas; visi kopīgi dziedāja tautas dziesmas. A. Valdmanis nolasīja prof. sacerējumu „Laimīgais Ansis", bet lāga šī vakara noskaņā neiederējās nolasītais J. Jaunsudrabiņa „Novēlējums".

Jaunatnes dienu noslēgumā A. Tūtiņš informēja, ka piedalījušies arī apm. 70 jauniešu, kas dzīvo ārpus Minesotas, un apmeklētāju skaits svārstījies ap 250-300. Jaunatnes dienas bija izdevušās labi, par ko pateicība visai rīcības komitejai, tāpat Dzintaram Cukuram par gaumīgi iekārtotām telpām un darba skati.

Pirmdienas rītā profesoru uz lidlauku, tikpat možu kā atbraucot, pavadīja draudzes mācītājs P. Langins un DV Apv. pr-ks H. Kiperts. Šķiroties profesors izteica gandarījumu par jauki pavadītām dienām jaunatnes vidū un pateicību visiem, kas viņu tik sirsnīgi suminājuši — gan jaunatne, gan draugi un paziņas.

A — da

Arturs Voitkus

NAV LAIKA...

TRIMDAS DZĪVES PROBLĒMAS (5)

Skalbes pasakā par vērdiņu Pirtnieku Ansis,laimes vērdiņu atradis, kļūst par Bagāto Ansi un nodarbinātāko cilvēku valstī, kas sev neatļauj neviena brīva brīža. Kad kādreiz māte viņu apciemo, lai ar to parunātos, viņš no tās izvairās: nav laika, nav laika... Nav laika — jo katrs acumirklis tam maksā vērdiņu.

Runājot par iemesliem, kas radījuši atsvešināšanos bērnu un vecāku starpā, par vienu no svarīgākajiem jāuzskata šodien tik parastais laika trūkums, kādā mēs, pašiem nemanot, esam nokļuvuši.

Ja kādreiz Latvijā zinājām, ka Jaunajā pasaulē laiku vērtības ziņā pielīdzina naudai, tad to uzskatījām par šī kontinenta īpatnību,kas mums likās nožēlojama un nepieņemama, jo pāri materiālajai mēs stādījām gara kultūru. Mēs mīlējām labas grāmatas, mums bija vēlēšanās būt kopā ar saviem bērniem, mēs priecājāmies uz tiem brīžiem, kas pēc dienas darba piederēja mums pašiem. Mums patika skaistums — dabā un cilvēkos, un mēs viņu meklējām un atradām. Mums bija laika klusiem pārdomu mirkļiem, kādam koncertam, kādai teātra izrādei, kādai mākslas izstādei.

Nauda nebija mērķis un vērtība par sevi, bet tikai līdzeklis vērtību iegūšanai, un mantrausība mums likās nicināma rakstura īpatnība, ko savos darbos izsmējis ne viens vien no mūsu lielajiem rakstniekiem.

Tam sekoja trulā dzīve Vācijas bēgļu nometnēs, kad dzīvojām no citu ļaužu žēlastības. Mēs bijām nabagi. Tikai retais toreiz strādāja ražīgu darbu, un pat par to līdz 1948. gadam, t. i. līdz izceļošanas akcijas īstenajam pilnplaukumam saņēma tikai nevērtīgas vācu markas.

Nav tāpēc brīnums, ka nonākot zemē, kur naudai ne tikai ir paliekama vērtība, bet kur to pat uzskata par cilvēka vērtības mērauklu, arī mūsu domāšana ievirzījās attiecīgā gultnē. Zinot, ka par nopelnīto dolaru var iegūt visas tās dzīves ērtības ,no kurām pēdējos gados bija jāatsakās, un kas Latvijā dzīvojot ne visiem bija pieejamas, sākās vēl nebijusi naudas medīšanas akcija, kuras rezultātā ne vienreiz vien ir apbrīnoti tie, kas, savas astoņas stundas fabrikā nostrādājuši, ir vai nu paši saviem spēkiem cēluši sev mājas, vai arī tūlīt steigušies uz citu darba vietu, nenovēlot sev ne vakara, ne svētdienas atpūtas.

Nemaz nepieminot dažus atsevišķus izcilus sasniegumus, arī caurmērā latvietis tādā veidā, ja vien to nav aizkavējuši kādi nelabvēlīgi blakus apstākļi, īsā laika sprīdī ieguvis diezgan ievērojamu materiālu labklājību. Ir atkal lieku reizi pierādīts, kādus varenus augļus nes latviskais darba tikums, taupības gars un centība. Vietējie mūs apbrīno un apskauž, un mums tas nebūt nav nepatīkami.

Tikai — nejautāsim, ar ko mēs par to maksājam.

Kā kādreiz Skalbes Pirtnieka Ansim, tā arī mums liekas, ka tas acumirklis, kad neesam nopelnījuši vērdiņu, zaudēts acumirklis.

Mums vairs nav laika tam, kas īstenībā ir pats svarīgākais — pašai dzīvei un dzīvajam cilvēkam. Šiem dubulta un trīskārša darba strādātājiem nav vairs laika ne savai ģimenei, ne savam garam, ne atpūtai. Nav jābūt ārstam, lai pateiktu, ka, dzīvojot nepārtrauktā miega badā un strādājot bez atpūtas 16 un vairāk stundas diennaktī, cilvēks pagurst ne tikai fiziski, bet arī garīgi. Diemžēl, konstatēti jau vairāki gadījumi, kur pārpūlēšanās dēļ cilvēks bijis jāievieto gara slimību slimnīcās.

Un notiek ne tikai tas vien. Kas iededzies naudas kalšanas kaislībā, tā interešu aploks kļuvis sevišķi šaurs. Satiekoties ar citiem cilvēkiem, to valodas grozās vienīgi ap viņiem pašiem un viņu sasniegumiem. Viņi ir pārliecināti, ka vienīgi viņi prot pareizi dzīvot, un ka visi pārējie ir izšķērdētāji un niekalbji.

Varētu domāt, ka tā ir šo cilvēku pašu darīšana. Ja kādam pārstrādājoties tīk sabojāt savu veselību — lai viņš to dara. Ja kādam nav laika ne izlasīt laikrakstu, ne ieskatīties kādā grāmatā, ne kaut reizi mēnesī iegriezties dievnamā — kam tur kāda daļa?

(Nobeigums 4. lpp.)

SLIMĪBAS APDROŠINĀŠANA KANADĀ

To paredz īstenot divu gadu laikā

Dienu no dienas noteikumi kļūst labvēlīgāki. Daži federālās valdības darbinieki izteikušies, ka esot pilnīgi pārliecināti, ka 1957. gadā Kanadā būs pilnīga vispārējā veselības apdrošināšana. Izredzes uz kopējo veselības apdrošināšanas plānu pieaugušas kopš Ontario ministru prezidents Frosts iesniedzis pieprasījumu kopējiem spēkiem likt pamatus veselības plānam par apmēram 750 miljoniem dolaru.

Liekas, ka Kanadas federālās valdības interesēs ir pieņemt kopēju veselības apdrošināšanas plānu, jo kā izsakās kanadiešu lielie laikraksti, šo jautājumu pārrunājuši Kanadas ministru prezidents Sēnt-Lorāns ar Ontario provinces ministru prezidentu Frostu. Sēnt-Lorāns pieprasījis Ontario provinces ministru prezidentam iesniegt savu priekšlikumu, lai varētu izstrādāt plāna sīkākas detaļas. Savu priekšlikumu Frosts paredzējis iesniegt vistuvākā laikā. Kā tālāk izteikušies daži valdības informātori, šāds plāns varētu izmaksāt ap 25 dolari no personas gadā, plūs aktuālus pabalstus slimnīcām un citām dziedniecības iestādēm.

Tā kā pasaules politiskais stāvoklis pēc valdības vīru izteicieniem liekas nostabilizējies un kara briesmas neesot tik draudīgas kā agrāk, tad iespējams, ka nākošajā gadā aizsardzības budžetā paredzētās summas vēl tiks samazinātas.

Kanadas valdībai jau kopš vairākiem gadiem veselības apdrošināšanas kopējais plāns bijis viens no cietākajiem riekstiem. Premjērs Frosts pieprasījis, lai nākošajā sanāksmē š. g. 3. oktobrī Kanadas federālās valdības un provinču starpā tiktu pārrunāts veselības apdrošināšanas plāns. Kā zināms, veselības apdrošināšana jau paplašināta trīs provincēs: Britu Kolumbijā, Albertā un Saskačevānā. Kā ziņas no Otavas vēstī, šis oficiālais aizsardzības plāns stāšoties spēkā ne ātrāk par 1957. g.

CS

KOMŪNISMA JŪGĀ PIRMS 15 GADIEM

LAI ATCERAMIES, BALTO TRIMDAS MAIZI ĒDOT

Latvietis bija laipnākas dabas nekā somi un austrumvāci, kad sarkanarmieši iebruka Masļenku robežsargu kordonā un nogalināja mūsu sargus, tautas vienības valdība pat neiesniedza Maskavai protesta notu, kad sarkanie tanki ieripoja Rīgā, valdība aicināja tos uzņemt ar draudzību, nacionālie pilsoņi tika vilkti pie urnām, lai ievēlētu „tautas parlamentu", noskatījās, kā Brīvo Latviju 49 dienu laikā, no 17. jūnija līdz 5. augustam, nolikvidēja pēc plāna un grafikas, izņēma padomju pases, bet latviešu studējošā jaunatne noklausījās Miškes lekcijas par Staļina konstitūciju, Bruno Kalniņa u. c. iztapoņu mācības par komūnisma disciplīnām. Kad 17. jūnijā Latvijas lielcelos padomju tanki sacēla sarkanos putekļus, valdības galva pa radio — aicināja Latvijas tautu „domās, darbos un stājā pierādīt tautas dvēseles spēku". Šis dvēseles spēks kā pieneņu pūkas pajuka sarkanā pūsmā. Šodien, kad izmukuši brīvajā pasaulē, pie pārpilniem galdiem metam skatu atpakaļ uz viņām tālām dienām, kaut kur dvēseles dziļumos mums tā kā kauns, cik lieli Antiņi mēs bijām, kauns, ka neesam tomēr bijuši to vīru cienīgi, kas Latvijas Republikas pamatakmeņos iemūžināja savu dzīvību, lai Brīvā Latvija taptu un dzīvotu saules mūžu... Padomju Latvijas ģērbonī šī saule tagad attēlota rietoša... Tiem, kuriem šīs atmiņu rindas, šī „skatīšanās atpakaļ" nepatīk, jo sajunda viņu dvēseles mieru un ērto labsajūtu, ieteicam nomierināšanai palasīt visu to slaveno vīru runas un apliecinājumus, kuri jau piecpadsmit gadus sola un apgalvo, ka Baltijas valstis drīz būs atkal brīvas. (Jāsāk ar ASV prezidenta Rūzvelta 1940. g. 15. oktobra runu, kurā tas teica, ka „Baltijas valstis drīz būs atkal brīvas un neatkarīgas!") .Tas palīdzēs iemidzināt satraukto latviesko sirdsapziņu.

Bet tiem, kuriem šī skopā chronika par to, kā tās lietas pirms 15 gadiem notika, pavēra dvēselē rētas, kas nekad visu šo laiku nav aizdzijušas, bet allaž klusi asiņojušas, lai šis Latvijas posta nekrologs palīdz meklēt stiprumu lūgsnās pēc Dieva taisnās tiesas visiem tiem, kuri mūždienu paliks vainīgi par mūsu lielo nelaimi.

Sarkanās dzirnas joprojām maļ. Pirms 15 gadiem tās 49 dienās samala Baltijas valstis, vēlāk, jau daudz īsākā laikā, tās samalušas vēl citas brīvas valstis un tautas. Tās maļ vēl šodien, bet vīri, kuru rokās ir — vēl brīvo — tautu likteņi, nedzird šo nāves rūkoņu:

Bet ir vēl kādas citas dzirnas, kas arī maļ: tās ir Dieva dzirnas. Tās maļ klusāk, daudz lēnāk bet gan arī daudz smalkāk. Tik smalki, ka malamais reiz pārvērtīsies atomizētos putekļos. Tad mūsu ciešanas, kas sākās tieši pirms 15 gadiem, būs arī gandarītas

Ksa.

(Beigas)

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● 20. augustā māc. R. Zariņš Betlemas baznīcā salaulāja Arti Plato ar Normu Zariņu. Plato ir pilsētas koledžas pēdējā kursa inženierzinātņu students un reizē arī apmeklē ASV armijas kadetu kursus. Viņš drīzumā cer kļūt leitnants, A. Plato ir arī korporācijas Letonijas loceklis. Laulības ceremonijā un kāzu mielastā piedalījās ap 70 viesu. Jaunais pāris devās kāzu ceļojumā uz Karolainu.

● Latvijas universitātes dibināšanas atceres sarīkojums šogad notiks 24. septembrī Jeger House telpās (Lexington Ave, pie 85. ielas), to rīko Ņujorkas akadēmiskās organizācijas.

● Ņujorkā dzīvojošie ALJAs individuālie biedri par savu delegātu ALJAs kongresam Klīvlendā izraudzījuši V. Šmitu.

● Maija Ķezbere, kas, atgriežoties no viesībām, izkrita no automašīnas un smagi ievainoja galvas kautu, tagad ir atgriezusies no slimnīcas mājās. Ķezbere uz ilgāku laiku bija zaudējusi samaņu un pašlaik viņai vēl ir nejūtīgi ožas nervi, bet ārsts paskaidrojis, ka pēc laika Ķ. atgūs arī ožu.

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Vienības draudzes jauniešu pulciņu nodarbības vasaras laikā notiek pa lielākai daļai ārpus telpām, izbraucot ceturtdienas vakaros kādā no tuvākiem pilsētas parkiem skolotāja pavadībā. Lielākais un tālākais izbraukums notika 13. un 14. augustā uz Traversi pilsētas apkaimi pie Mičigēnas ezera. Dalībnieku skaits ar pieaugušiem bija 24. Pārnakšņošana notika teltīs. Izbraukums un nodarbes tika uzņemtas krāsu lentā, ko, līdz ar š. g. kapu svētku norisi uzņemtu lentā, draudzes locekļi varēs skatīt tuvākā nākotnē.

● Vienības draudzes baznīcā tās bijušie īpašnieki — Christian Reformed draudze septembra mēneša pirmajās dienās noturēs pēdējo dievkalpojumu un tad pāries uz savu jauncelto baznīcu, ko iesvētīs 8. septembrī. Līdz ar to latviešu draudzei pašai būs jārūpējas par baznīcas apkopšanu, apsildīšanu, apgaismošanu, krēslu, galdu, klavieru un cita inventāra iegādi baznīcas lejas telpām. „Krēslu akcijas" ietvaros draudzes locekļi jau saziedojuši 432 dolarus un pasūtināti pirmie 100 krēsli. Vienības draudzes ērģelnieks Ed. Grīnvalds gatavo zīmējumu baznīcas kancelei, ko izbūvēs, tiklīdz baznīca būs tikai latviešu draudzes lietošanā.

● Skolu darbinieka Mārtiņa Gaides meita Inta Gaide, kura šogad beidza mūzikas koledžu, 20. augustā Pitstonā, Pensilvēnijā salaulāta ar mūzikas profesoru R. Štālu.

● Saulstaru sanatorijā Grand Rapidos jau kopš pagājušā gada rudens ārstējas šīs kolonijas tautietis Kārlis Krūmiņš. Šinīs dienās viņam tika izdarīta visai nopietna plaušu operācija. Tagad ir cerības, ka viņš pēc 6 mēn. varēs sanatoriju atstāt.

● Gaidu un skautu vadītāju sagatavošanas kursus Čikāgā beiguši un apliecības saņēmuši sek. Skrundas skautu un gaidu vienību locekļi Grand Rapidos: B. Pētersone (guntiņu vadītāju kursi), M. Asare un L. Brandte (lielgaidu vadītāju sagatavošanas kursi), I. Ziediņa (gaidu vadītāju sagatavošanas kursi), G. Brandts un L. Kalniņš (skautu vadītāju sagatavošanas kursi). Bez tam kursu vadībā kā mācības spēks darbojās vad. A. Kangars.

● Gaidu pulciņa vecāku padomē notikušas pārmaiņas un vienā no pēdējām sēdēm tā konstruējusies sekojošā sastāvā: Padomes pr-de Aina Tālberga, priekšnieces vietn. Emils Avots, kasieris Pēteris Kalniņš, sekretāre Austra Puriņa, Mantziņa pienākumus līdz turpmākam veiks kasieris Pēteris Kalniņš.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes kapu svētki notiks 28. augustā Woodlawn kapos šīs draudzes kapu nodalījumā.

● Augusta un septembra mēnešos Grand Rapidu latviešu kolonijā paredzēti šādi sarīkojumi: 27. vai 28. augustā Milvoku teātra trupas viesizrāde Latviešu biedrības telpās, 4. septembrī Dziesmu vairoga kora 10 gadu atceres koncerts Immanuela baznīcā, 17. septembrī Detroitas teātra trupas viesizrāde — Jaunsaimnieka līgava Latviešu biedrības telpās, 24. septembrī Viktora Stota koncerts Latviešu biedrības telpās, 25. septembrī Latviešu biedrības rīkotais bazārs pašu namā.

V. Z.

MILVOKU CHRONIKA

● Karstums vēl vienmēr ir milvokiešu iemīļotākais sarunu temats, jo veselas 25 dienas šovasar temperatūra pārsniedza 90 gr. ēnā. Saprotams, ka saulē un fabrikās temperatūra bija vēl augstāka. Solītais lietus vēl vienmēr izpaliek, un arī vietējā amerikāņu presē šis temats ieņem galveno vietu.

Tā nesen kādā laikrakstā bija ievietots vīrieša attēls, kas nosēdies zemē, pannā cepa olas, izmantodams tikai saules enerģiju.

● Karstums stipri kaitē Milvokos sarīkotajai Viskonsinas lauksaimn. skatei. Četras sugas cūkas nobeidzās vēl pirms izstādes atklāšanas, un tikai regulāras aukstas dušas palīdz izstādītos lopiņus uzturēt pie veselības.

Minētās skates atklāšanas dienā ar latviešu dziesmām uzstājās E. Brusubārda ar savu kori. Tā kā visiem ir zināms, ka mūsu tautas tērpi tiek darināti no labas vilnas, tad nebūs grūti iedomāties, kā jutās mūsu tautu meitas vairāk kā 100 gr. karstumā, tāpēs E. Brusubārdam un viņa koristiem pienākas sevišķa atzinība.

Arī citādi pēdējā nedēļas nogale bija sevišķi rosīga Milvoku sabiedriskajā dzīvē.

● DV vīru koris pēc vasaras pārtraukuma bija atkal pulcējies kopā, lai sāktu gatavoties jaunai sezonai.

Visiem bija liels prieks apsveikt jaunpienākušos dziedātājus. Daži no viņiem ir tikai nesen iecelojuši no Eiropas, bet visiem viņiem ir kopēja mīlestība uz latviešu dziesmu. Tāpat sajūsmu izraisīja paziņojums, ka komponists Jānis Mediņš ir sabalsojis un korim piesūtījis savu Pieskaņu (E. Zālītes t.).

● Svētdien, 21. augustā Milvokos tika nodibināts latviešu patērētāju kooperātīvs. Valdē, kura pagaidām vēl nav konstruējusies, tika ievēlēti: V. Aparjods, A. Bolšteins, N. Kļaviņš, J. Mintiks, A. Pedraudze, E. Peniķis un J. Platais.

Kooperācija Latvijā stāvēja uz augsta līmeņa, un veselais cilvēka prāts saka, ka ir pēdējais laiks arī trimdā šai nozarei piešķirt pienācīgu nozīmi.

Tā kā starpība starp vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības cenām te ir apmēram divreiz lielāka, kā tas agrāk bija Latvijā, tad tautsaimnieks Jānis Platais, kam šinī nozarē liela prakse, un kas ir viens no galveniem projekta iedzīvinātājiem Milvokos, domā, ka būs iespējams sasniegt mērķi — proti: piegādāt tautiešiem preces par zemāku cenu, kā to dara vietējie tirgotāji, izmaksāt dividendes kapitāla ieguldītājiem un uzkrāt līdzekļus latviešu nama būvei. Protams, lai visu to īstenotu, ir vajadzīga tautiešu uzticība un atsaucība.

● DV Teātra ansamblis savas režisores M. Valteres-Einbergas vadībā cītīgi gatavojas viesizrādēm Grand Rapidos (28. augustā) un Indiānāpolē (10. septembrī). Izrādīs E. Vulfa lugu Svētki Skangalē. Apgaismotājs būs J. Mintiks, dziesmas iestudējis — V. Aparjods, bet dekorācijas darināja V. Grants.

— Ak Dievs, cik šausmīgi — es tiešām sāku justies ar katru dienu vecāka un vecāka. Dažbrīd man sāk pat likties, ka es varētu būt savu bērnu māte.

CEĻA VĀRDI

Mācies pazaudēt, it kā tas tev sagādātu prieku; uzvarēt, it kā tu pie tā būtu jau pieradis.
Klifitons Vebs

*

Visniecīgākā pūciņa var notrīt līdzenas visasākās akmens šķautnes kamēr to vada mīlestības pilna roka.
Hofmanstāls

*

Dzīve, paldies Dievam, nav nekādu lielu pārdzīvojumu izrādes vieta, turpretim ikdienišķiga dzīvojamā telpa, kur tā saucamā laime ir atkarīga no tā, vai mums ir silti vai jāsalst, vai krāsns labi velk vai dūmo.
Teodors Fontēns

MASKAVAS PIEKTĀ KOLONNA KANADĀ

Vai mūsu organizācijām jāatsakās no politiskās aktīvitātes?

Lasot ziņas Kanadas presē, duras acīs, ka tā piešķir ļoti mazu vērību zem dažādām cepurēm palīdušām vietējām komūnistiskām organizācijām, kas, caurspīdīgi maskējoties ar filantropiskiem, sporta u. c. nevainīgiem mērķiem, darbojas pilnīgi atklāti. Šāda preses nostāja izskaidrojama vai nu ar koeksistences drudzi, „strausa politiku", vai pārākuma māniju: sak, tādiem niekiem nav vērts piešķirt vērību.

Kad š. g. 1. maijā Montreālā nodibināja un atklāja, pieaicinot vietējo un trimdas presi, Pagaidu padomi brīvai Eiropai — pirmo šādu pasākumu Kanadas mērogā — tad ieradušies vietējo laikrakstu korespondenti gan izdarīja rindu foto uzņēmumu, bet ... neviens no tiem neparādījās laikrakstos, kā arī izpalika attiecīgie atreferējumi. Šo notikumu pienācīgi atzīmēja vienīgi jaunajā organizācijā pārstāvēto 7 tautu trimdas prese.

Nav jābrīnās, ka pie tāda komūnistiskā apdraudējuma novērtējuma, pilnīgi „negaidot" tanī vai citā vietā uzliesmo sarkanie vulkāni, un to lāva soli pa solim pārpludina brīvo pasauli.

Maskavas 5. kolonnas nozīmīgumu Kanadā labi illustrē šīs kolonnas „nodarbības".

„Kanadas ukraiņu apvienība" zem kultūras un sporta maskas faktiski veic komūnistisku propagandu. Organizācija ir ļoti aktīva, tanī 20.000 biedru. Tai pieder 50 nek. īpašumi — sabiedriskas ēkas un 3 laikraksti. Ir noorganizētas sestdienas un svētdienas skolas, kur „izglītību" iegūst ne tikai bērni, bet arī pieaugušie. Pag gadā tā noturējusi 859 dažāda veida politiskus sarīkojumus.

„Strādnieku labklājības asociācija", ļoti spēcīga un financiāli bagāta savstarpējās apdrošināšanas organizācija ar 200 sekcijām un 12.000 biedriem, galvenokārt slavu tautu izcelsmes. Tā rosīgi rīko sanāksmes, lekcijas, koncertus, deju vakarus un izdod laikrakstu „Fraternal News And Views." Pag. gadā notikuši 775 šādi „progresīvās audzināšanas sarīkojumi".

„Progresīvā strādnieku partija" sevišķu aktīvitāti attīsta federālā un provinču parlamenta vēlēšanās, lai tur iedabūtu savus kandidātus. Parlamenta vēlēšanu gadā tā sarīkojusi 412 publiskas sanāksmes un 20 radio raidījumus. Faktiski tā ir Kanadas komūnistu partija.

„Kanadas krievu apvienība" cenšas sagatavot krievu izcelsmes kanadiešus pasaules komūnismam. Galvenie darbības centri tai ir: Montreāla, Toronto, Vankuvera, Vinipega un Londona, kur tai pieder arī savas sabiedriskās ēkas. Aktīvo biedru skaits ir ap 300; izdod vienu nedēļas avīzi.

„Kanadas miera kongress", ko dibinājuši Maskavas ierosinātās „Miera akcijas" piekritēji, ar mērķi, pieskaņojoties Maskavas ārpolitikai, noskaņot pret karu kanadiešus. Organizācijas prezidents ir par nopelniem „miera labā" ar 25.000 dolaru lielu prēmiju apbalvotais garīdznieks Endikots.

„Kanadas žīdu apvienība" iespai- [illegible] dīgi darbojas Montreālā, Toronto, Vinipegā, Hamiltonā. Tā kontrolē privātās žīdu skolas un izdod žīdu un angļu valodās 2 nedēļas laikrakstus. Tās rīcībā ir teātri, koŗi, deju grupas, kas saskaņoti darbjas komūnisma propagandēšanai.

„Poļu demokratiskā apvienība" ir lielākā poļu komūnistu organizācija ar 2000 biedriem un izplata komūnisma mācību poļu izcelsmes kanadiešu starpā; izdod vienu nedēļas laikrakstu.

„Kanadas - Pad. Savienības draudzības savienība" rožainās krāsās apgaismo padomju iekārtu un ieteic to par priekšzīmīgas valsts paraugu; izdod vienu nedēļas laikrakstu.

„Slovaku labklājības apvienība" aģitē par komūnismu slovaku starpā, izdod 1 nedēļas laikrakstu.

„Nacionālā darba jaunatnes federācija" — Kanadas komjauniešu organizācija, kas grupējas dažādās palīdzības sekcijās un caur tām izplata komūnismu; izdod 2 nedēļas laikrakstus.

„Nacionālā komiteja Rozenberga aizstāvēšanai", dibināta Montreālā spiega Rozenberga prāvas laikā, protestantu mācītāja Glendona Partridža vadībā. Rosīgi aģitēja par Rozenberga attaisnošanu viņa prāvas laikā, bet tagad turpina prasīt notiesātā morālisku rehabilitāciju un rūpējas par Rozenbergu bērnu apgādi. Tagad pārdēvēta par **„Rozenberga pieminas komiteju"**.

„Kanadas slavu komiteja" koordinē komūnistisko propagandu starp slavu izcelsmes kanadiešiem.

Bez uzskaitītām 12 lielākām, vēl darbojas otras 12 mazākas komūnistiskas organizācijas: Poļu savstarpējā palīdzības un draudzības sabiedrība, Kanadas sieviešu kongress, Čechoslovaku nacionālā apvienība, Demokratisko tiesību līga, Civīlo tiesību ūnija, Pilsoņu brīvību ūnija, Darba aizsardzības komiteja, Kanadas bulgāru līga, Karpatu rutēņu apvienība, Kanadas dienvidslavu federācija un Ungāru literātu apvienība.

Pieminētās organizācijas viena gada laikā noorganizējušas 3050 šāda vai citāda veida sarīkojumus, t. i. katru dienu tepat 9 komūnistu propagandas sarīkojumus.

Fakts ir tas, ka uz komūnisma maldu lielceļiem nokļuvusi daļa kanadiešu, pie kam acīs duras jaunatnes aizraušanās ar Marksa „evaņģeliju". Šo konstatējot, jāatgādina kāds raksturīgs gadījums: kad nesen kādu pārbēgušu jaunekli - sarkanarmieti intervēja Parīzē, tad viņš auditorijai teica: **„Mūsu galvas tika piebāztas ar sarkano ideoloģiju, bet praksē tā atnesa tikai vilšanos un bezgala ciešanas. Tagad mēs lūdzam sarkanās ideoloģijas vietā dot mums balto."** — **Izņemot bībeli, mums cita nekā nav, jautātājam atbildēja kāds cienījams profesors un komentēja: Cīņai pret komūnismu ir vajadzīga jauna, apgarojoša ideoloģija. Tādas nav.**

Tā nu vienā pusē redzam politisko aktīvitāti, dinamismu, bet otrā — apatiju, dezinformāciju, koeksistenci, pacifismu, tirgošanos ar cilvēkēdējiem. Ja caurmēra kanadietim ir svešs komūnisms praksē, un viņam nav laika, ne gribas ar to nopūlēt savas technikas sasniegumu tempos ierautās un noguruŝās smadzenes, tad to vēl var saprast, bet ka tanī pašā laikā arī mūsu emigranti ar katru dienu straujāk un straujāk zaudē politisko aktīvitāti, tad tas ir vairāk kā bēdīgi. Dzīšanās pēc materiālām vērtībām un ērtībām ir aizēnojusi lielum lielās trimdinieku daļas skatu uz pagātni un draudošo stāvokli. Latviešu trimdas organizāciju gaužām retajās un plānajās sanāksmēs gan notiek spraiga savstarpēja matu plūkšana un skaldīšana, un tas arī ir viss. Nost ar politiku, tālāk no tās! Tāds ir dominējošais sauklis uz vietām. Zināmu politisku aktīvitāti vēl izrāda tikai mūsu centrālās zemju organizācijas, bet tās izskatās, kā mākoņos pakārtas torņu galotnes, kam saskares ar pašu torni nemaz vairs nav.

Ir pagājuši tikai 10 gadi, kopš atstājām dzimtenes krastus, bet ja šodien okupētās Latvijas latvietis redzētu mūsu emigrantu grupas ASV un Austrālijā, tad tam rastos iespaids, ka tie ir hercoga Jēkaba laika uz Tabago salu izceļojušie latviešu pēcteči, kam svešs ir kļuvis Latvijas vārds un liktenis, un kuŗus vēl nav aizsniegušas ziņas par komūnisma briesmām.

Šo sakot reizē jāatzīst, ka politisko aktīvitāti uzrāda vienīgi mūsu soc. demokrāti, un pareizi raksta N. Valters: „Mūsu cīņai par Latvijas neatkarības un brīvības atjaunošanu lielākās briesmas draud no tagad trimdā konstatējamās tendences „atteikties no politiskās darbības" un nodoties savu materiālo interešu apmierināšanai, kas, diemžēl, arī pagātnē bijusi bieži konstatējama parādība latviešu pilsonībā. Tomēr tagad svešumā kad mūsu skaits ir tik mazs, šī dezertēšana ir vēl lielāka nodevība nekā jebkad agrāk."

Žēl tikai, ka soc. dem. politiskā aktīvitāte nav nacionāli konstruktīva, bet internacionāli destruktīva un kaitīga.

Pretēju ainu vērojam pie citām trimda tautām, sevišķi slaviem, ar ukraiņiem priekšgalā. Tur sarīkojumu kalendāros pāri visam dominē dažāda satura politiskās aktīvitātes...

J. S.

SPIEŽ ATGRIEZTIES PIE KOMŪNISTIEM

Holandiešu policija meklē kādu savu tautieti, 33 g. veco Mariju Veieri ar viņas jaunāko bērniņu. Meklēšanas iemesls nav nekādas palīdzīgas dabas, bet gan vēlēšanās māti ar bērnu izdot poļu komūnistiem.

Marija Veiere 1940. g. apprecējās ar kādu poli, pēc Holandes likumiem zaudēja savu pavalstniecību, pārejot vīra t. i. poļu pavalstniecībā.

Š. g. marta mēnesī Marija dabūja izceļošanas atļauju no Polijas, lai apciemotu savu mirstošo tēvu, un ar jaunāko no bērniem ieradās Holandē. Protams, ka pēc redzētā komūnistu Polijā viņai nebija vairs nekādas vēlēšanās atgriezties, jo vairāk tāpēc, ka vīrs bija izrādījies par dzērāju. Jau 1948. g. viņa bija iesniegusi laulības šķiršanas lūgumu, bet tikai tāpēc, ka laulības šķiršana padarītu tās izceļošanu no Polijas neiespējamu, viņa to atkal atsauca.

Holandes valdības iestādes tomēr Marijas lūgumu pēc asila tiesībām noraidīja un tās „dezertēšanu" nosodīja, uzaicinot viņu atstāt Holandi un atgriezties Polijā.

Savu lēmumu iestādes motīvē ar to, ka paturot Mariju Holandē, citiem holandiešiem būs grūtāk dabūt izceļošanas atļaujas. Bez tam tās domā, ka Marija liedzoties atgriezties kāda mīlestības romāna dēļ, ko viņa uz visasāko noliedz.

Rezultātā Hāgas dzelzceļa stacijā norīkotie policisti velti izgaidījās uz Mariju, lai to novestu uz Polijas konsulātu. Marija bija pazudusi pagrīdē, bet viņas advokāts iesniedzis sūdzību pret valsti.

NO ALĶĪMIJAS LĪDZ ATOMLAIKMETAM

KUR UN KĀ IZLIEKAMI BLUSU SLAZDI?

Rietumvācijas vecās bīskapu pilsētas Bambergas izbijušās galma virtuves telpās nesen ierīkots atjaunotais aptieku mūzejs, kuŗš ir viens no plašākajiem Eiropā. Tur sakopoti aptiekaru instrumenti, amata piederumi un visas iespējamās zāles, kādas pasaulē lietotas sākot ar vecākajiem viduslaikiem līdz mūsu dienām. Tā kā viduslaikos gandrīz visi aptiekari nodarbojušies ar alķīmiju, tad mūzejā netrūkst pat zelta un citu labu mantu iegūšanas brīnumaparātu. Sevišķi plaša un interesanta ir mūzeja nodaļa — Cilvēks kā ārstniecības līdzeklis. Šeit redzams nevien 18 g. s. brīnumlīdzeklis pret gandrīz visām kaitēm — Tyriacus, kas bijis sevišķi dārgs, jo gatavots no samaltām, „garantēti īstām ēģiptiešu mūmijām", bet arī — Anxungia Homininis, vēl iespaidīgāks un dārgāks līdzeklis, kas spējis, kā to apliecina daudzi to laiku ārstu paraksti, pat mirušus atmodināt jaunai dzīvei. Šis ārstniecības līdzeklis izgatavots no karātavās pakārtu grēcinieku taukiem. Mūzejā redzama arī vesela rinda viduslaiku aspirīna — sagrauzdētas un smalki samaltas salamandras un ķirzakas. Kā sevišķa „atrakcija" mūzeja apmeklētājus, īpaši dāmas, pievelk gandrīz „ģeniāli" konstruēti blusu slazdi. Tie sastāv no metalla caurulītes, kuŗā ievietojami un ērti apmaināmi ar medu apsmērēti kociņi. Lai blusas masām dotos drošā nāvē, pielīpot pie medus kociņiem, klātpieliktā slazdu lietošanas pamācībā ieteikts blusu slazdus novietot apmēram 20 vai 60 - 70 centimetru no kakla uz „dienvidiem". Lai iegūtu blusu ķeršanā rekordus, izgudrotājs dāmām ieteic šajos augstumos blusu slazdus nēsāt uz kailas miesas.

Skaistā Brigita — 40. sieva sultānam

73 gadus vecals beduīnu vadonis Sulemans el Huzels, noskatījies kino filmu ar daudzu skaistu meiteņu piedalīšanos, nolēmis vēlreiz precēties. Jaunajai sievai, kuŗa pēc skaita būtu 40., tad bijis jābūt eiropietei. Attiecīgu rīkojumu viņš arī nekavējoties nodevis savam advokātam un pēdējais ievietojis laikrakstos nepieciešamos sludinājumus. Atsaucies vesels lērums meiteņu. Beț kad tuksneša dēls redzējis 17 gadus vecās vācietes Brigitas foto attēlu, viņš esaucies„ Hada hū — šo mēs ņemam!"

Nekavējoties aizrakstījis skaistulei vēstuli, kuŗai pievienojis sveicienam zelta pulksteni, līgavainis sācis gaidīt atbildi. Brigita arī bijusi ar mieru doties šai dēkā, neskatotes uz to, ka viņa būs 40. sieva, ka viņai būs jāklausa pašreizējā pirmā sieva (vecākā pēc izdienas), jāsadzīvo ar pārējām trim (muhamedānieši reizē var turēt tikai 4 sievas), ka apnikšanas gadījumā šeicham atliek tikai sasist rokas un pateikt — „savāc savas mantiņas, un lai Allachs palīdz tev uz ceļa", un ka viņa kļūst māte 69 dēliem un neskaitāmam meitu baram, u. t. t.

Brigitai būs jāpierod arī pie arabu piparotajiem ēdieniem, jāguļ uz grīdsegas gultas vietā un jāpāriet muhamedāņu ticībā.

Arī uz mantojumu viņa nevar cerēt, jo pēc muhamedāņu likuma tēva mantu manto tikai dēli, un tā skaistajai Brigitai atliks tikai romantika un piepildīta piedzīvojumu kāre.

G. EIKERTS ATVĒRIS APTIEKU HAMILTONĀ

OTRĀ LATVIEŠU APTIEKA KANADĀ

Hamiltonas latvieši pagājušā mēnesī ir kļuvuši bagātāki par vienu veikalu, un proti — farmaceits Gustavs Eikerts atvēris aptieku - drogu preču veikalu Hamiltonā. Aptieka atrodas gandrīz pašā pilsētas centrā, James un Cannon ielu krustojumā, iepretim M. Zitmaņa pulksteņu un zeltlietu veikalam, Atlantic Juwelery. Jaunais īpašnieks paredzējis mainīt veikala nosaukumu, un uz priekšu tas sauksies CANNON DRUGS. Veikala adrese ir 154 James St., N., tel. JA-2-5100.

Gustavs Eikerts Kanadā ieradies 1948. gadā un līguma gadu nostrādājis Manitobā pie lauksaimniekiem, gan kaplēdams cukurbietes, tās novākdams un transportēdams, kā arī strādādams mežā un beidzot pie Haidro būvdarbiem ziemeļos.

Pēc tam G. Eikerts sāk darbu farmaceita nozarē, un 18 prakses mēnešus nostrādā Čalk Riverā, atomenerģijas izmēģinājumu stacijas pilsētā. Pēc tam G. Eikerts noliek pārbaudījumus pie Farmācijas koledžas Toronto, un pārnāk uz dzīvi Hamiltonā, kur jau 5 gadus strādā par farmaceitu. Ikviens, kas būs iegriezies King un James ielas stūŗa veikalā pēc zālēm, būs noteikti sastapis laipno un izpalīdzīgo G. Eikertu, pats nemaz neapzinādamies, ka darīšanas ir ar tautieti. Tagad G. Eikerts ir pats savas aptiekas īpašnieks. Aptiekā vēl strādā viņa kundze, kas tāpat ir ieguvusi Kanadas farmaceita tiesības, un skolas brīvlaikā arī meita.

Veikalā bez zālēm dabūjamas arī visas drogu preces un kosmētikas piederumi, kā arī „kanadiešu stilā" visas veikala piedevas, kā laikraksti, žurnāli, saldējums, limonāde, apsveikuma kartes un citas mantas. Tur var dabūt arī kumelītes, baldeŗjāņu saknītes, piparmētru lapas un citas zālītes, ko cienī latvieši. Kad apjautājos, vai būtu iespējams arī iegādāties 95% spirtu pēc Latvijas parauga, tad uz šo tik ļoti svarīgo jautājumu es saņēmu negātīvu atbildi. Jā, nav jau Latvija...

Gustavs Eikerts Latvijas Universitāti beidzis 1935. gadā, bet viņa kundze Milda Eikerta — 1938. gadā. G. Eikerts par farmaceitu jau strādājis Latvijā sava tēva Farmacijas ražojumu fabrikā Rīgā, Valgundes ielā 42/44, kā arī tēva farmacijas preču lieltirgotavā Ģetrtrūdes ielā 3. Vēl jāpiezīmē, ka Eikerts ir pirmais latvietis, kas Kanadā ieguvis farmaceita tiesības, pirmais latvietis - aptiekas īpašnieks Hamiltonā, bet otrais visā Kanadā.

Novēlam labas sekmes mūsu jaunajam aptiekaram!

J. G.

Farmaceits G. Eikerts ar ģimenes locekļiem pašu iekārtotajā aptiekā Hamiltonā

NAV LAIKA...

(Pārnesums no 3. lpp.)

Un tomēr tā nav. Mums nav un nevar būt vienalga, ja, piemēram, sekojot vietējam paraugam, daži jau sāk pacelt balsis, ka bērni būtu laiami praktiskā darbā, tiklīdz likums to pieļauj, un ka būtu jāatsakās no mūsu senā tikuma, ko esam saglabājuši līdz pat šai dienai, dot bērniem pēc iespējas labu izglītību. Mums nav un nedrīkst būt vienalga, ka ir ģimenes, kuŗās bērni uzaug praktiski bez mazākās vecāku audzināšanas tikai tāpēc, ka vecākiem nav laika, jo — tas ir nauda. Mums nav un nedrīkst būt vienalga, ka jauni, spēcīgi cilvēki sabeidz savu veselību nelaikā, jo viņiem nav laika atpūtas visprimitīvākai formai — miegam.

Nav laika — šis izteiciens kļuvis par mūsu paaudzei raksturīgu, bet baigu pavadoni. Pašu radītais laika bads kā ķirmis sagrauž mūsu tautas miesas un gara spēkus.

Nepievīlsimies — mums ir tikai viena veselība, tikai viena jaunība. Nemēģināsim sev iestāstīt, ka tā ir latviskā darba tikuma izpausme, ja kāds atsakās no miega, no atpūtas, no normālas ģimenes dzīves un no sabiedrības tikai tāpēc vien, lai 4 vai 5 gados sasniegtu to, kas normāli prasa vesela mūža darbu.

Skalbes pasakas noslēgumā Bagātajam Ansim laimes vērdiņš izkrīt no rokām un iekrīt avotā. No avota Ansim ņirdz pretī sarkanā velniņa smiekli: Ansi, tu domāji, ka tu esi kungs? Nē, visu mūžu tu biji pirtnieks un berzi man muguru!

Ar dubulto un trīskāršo darbu iegūtais neatsver ne simto daļu no tā, ko tādā veidā zaudējam. Jo zaudējam to, ko nekad vairs nevaram atgūt — laiku. Un tam līdz — savu veselību, savu bērnu un piederīgo sirdis un visu to, ko sauc par pašu dzīvi.

Nākošā rakstā: Plosītās dvēseles

Jānis Sārma

Negantnieks

ROMANS

(10. turpinājums)

Viņa skatījumā nebija mikroskopiskas kritikas analizes, tas apvienoja motīvus un sekas brīnišķīgā ainavā, kur valdīja dievi un varoņi. Bet, kaut gan viņš bija pilns kā trauks ar rūgstošu, brāzmainu sulu, viņš par to nevarēja runāt ar saviem biedriem, jo šiem veselīgajiem lauku zēniem rūpēja tikai tas, ko no viņiem prasīja lekcijas. Atlika tāpēc tikai viens ceļš, kā atslogot sevi no reibinātāja smaguma — vajadzēja runāt pašam ar sevi, vajadzēja visu uzrakstīt un pēc tam lasīt un lasīt to, it kā svešas balss runātu, un tā pārdzīvot savu atbrīvošanos no dziļā iekšējā nemiera. Un šis atbrīvošanas moments aizrāva un deva baudu, jo kas gan vēl varēja būt skaistāks nekā apziņa, ka viss, kas tevī veidojies it kā dziļā tumsā, pēkšņi pieņem apjaušamas formas un atklājas skanošā un krāsās dzirkstošā pantā!

Pa daļai kā sapnī, pa daļai kā nomodā viņš kļuva dzejnieks, bet reizā ar to vēl vairāk attālinājās no biedriem, kļuva vēl mazrunīgāks, ja bija ar tiem kopā, un centās jo drīzāk no tiem aiziet, lai tad kādā vientuļā kaktā tūliņ atvērtu grāmatu vai burtnīcu.

Šādās reizās viņu nereti vēroja ar domīgu skatu direktors, atrazdams to atpūtas brīžos klasē, internāta telpās vai dārzā. Viņam tad neuzticīgi vērās pretī pāris tumšu, biklu un noraidošu acu, kuras, kā likās, vēlējās tikai vienu — ātrāk palikt vienatnē. Uzsākt sarunu viņam nekad neizdevās, jo Krogzemja atbildes bija īsas un strupas. Tās noraidīja, un pats runātājs centās aiz tām noslēpties. Direktors aizgāja ar nopūtu. Viņš pagājušajos trīsdesmit gados bija redzējis daudz šo zemnieku zēnu un labi tos pazina. To starpā bija vienkāršas, ikdienišķas dabas, kas savu nākamo skolotāja darbu ieskatīja tikai kā amatu. Bet tas tomēr nenozīmēja, ka viņi savu darbu darītu kā dereti gani. Viņi bija nopietni, krietni savās domās un apzinīgi darbā. Un vai tad tādi nebija visvajadzīgākie darbinieki tai šaurajā vidē, kur viņiem vajadzēja strādāt? Vidē ,kurai bija tik maz zināšanu, tik maz jēgas par to, kas ir tā pati un kādi ir tās pienākumi. Direktors ļoti cienīja tos savus audzēkņus, par kuriem zināja, ka tie kļūs šīs vides skaidrotāji, dos tai seju un būs tās sāls.

Bet viņš redzēja savu audzēkņu starpā arī tādus, kuri bija ne mazāk čakli un uzmanīgi, viņa lekcijās noklausīdamies un tās atzīmējot savās burtnīcās. Viņš to acīs ievēroja savādu izsalkumu dzirdēt vēl un vēl ko vairāk, domāt par to, ko bija dzirdējuši, un izvērst to savās domās par kaut ko jaunu un par kaut ko citu, nekā tas, ko viņš bija teicis. Viņš saprata, ka šāda veida klaustāji neapmierināsies ar darbu vientuļos lauku kaktos, bet meklēs ceļus un līdzekļus, lai no turienes aizietu un meklētu savām domām jaunus un dziļākus avotus, kur tās varētu atveldzēt. Direktors šos meklētājus mīlēja, tie viņam bija garīgi tuvi, un, par tiem domādams, viņš atcerējās savu jaunību, savu trauksmi, savas lielās domas, kurām beidzot vajadzēja izlieties tik ļoti šauros traukos. Varbūt viņi panāks daudz vairāk, iegūs daudz vairāk zināšanu un varbūt ar daudz vairāk spēka un mīlestības, lai visu savu ieguvumu ziedotu vienam lielam un cēlam mērķim — c i l v ē k a m par labu. Viņš pats par to bija cīnījies visus aizgājušos gadus, cīnījies viens pats, nereti pat to nesaprasts, kuŗu labā cīnījās, bet gan jo labi to saprasts, kas bija viņa domu pretinieki. Šī cīņa viņu bija padarījusi sirmu un slimu, bet tā nebija viņu salauzusi garīgi, viņš nebija zaudējis ticību savam mērķim. Jo skaidrāk kā jebkad viņš saprata, ka cilvēks gan ir tikai sīks putekītis pasaules visumā, bet tas tomēr apzinās, ka ir saistīts ar g a r u, jūt godbijību pret zvaigžņoto debesi virs sevis un pret morālo likumību sevī un tos saista ar savu eksistenci. Un skaidrāk kā jebkad viņš pūlējās par to, lai viņa audzēkņi ne vien apjēgtu pasauļu bezgalību virs sevis, bet lai saprastu arī to, ka tai sīkai materiālai daļai, kas bija viņi paši, uz mirkli ir piešķirts dzīvības spēks un ļauts sevi izprast kā būtes, kuras morālais likums atšķir no dzīvnieciskās pasaules un pievieno kādai citai, kuras robežas zemes dzīves šaurība neļauj saskatīt.

Direktors iegrima domās un mēģināja atcerēties, kurš no viņa audzēkņiem būtu gājis šo skatīto ceļu un tādējādi varbūt būtu viņa ceļa turpinātājs. To varēja gaidīt no Valmieras ķestera dēla Jāņa Ruģēna, kurš bija viens no viņa pirmajiem audzēkņiem, ļoti apdāvināts un nopietns jauneklis. Bet Ruģēns bija revolūcionāri ievirzītas dabas, ne cilvēku mīlētājs, bet necilvēcības nicinātājs, nīdējs un piezobotājs. Direktors bija pārliecināts, ka cīņai p r e t necilvēcību nevar būt panākumu, jo, ja to grib pieveikt, tad ir jāpieņem cīņas taktika, kādu lieto pretinieks, tātad jātop nežēlīgam, viltīgam un ļaunam. Bet, pakļaujoties šīm pretinieka īpašībām, uzbrucējs kļūst tam līdzīgs. Nē! cīnīties vajadzēja p a r cilvēcību, izmantojot visas savas labās īpašības. Tikai šāda cīņa varēja novest pie gaidītiem panākumiem.

Viņš atgriezās domās pie Krogzemja. Vai šis sevī noslēgtais, kādām savām slepenām domām sekotājs zēns ar tumšo un spītīgo acu pāri ies pa Ruģēna vai pa kādu citu, direktoram nezināmu, ceļu? Vai tas būs gaišs augšupejas vai varbūt tumšs lejupejas ceļš, kurš to varētu novest vēl ļaunākā stāvoklī kā Ruģēnu, kuram nekur nebija īsti paliekamas vietas?

Nekā savās domās neizšķīris, direktors iegāja savā darbistabā un apsēdās pie galda, kur bija sēdējis ilgas stundas, gan visvairk naktīs. Uz galda bija grāmatas, kuras bija jāpāršķirsta, lai sagatavotos nākamās dienas lekcijām. Tur bija arī kaudze burtnīcu ar audzēkņu domrakstiem, kas bija jāizlasa ar jo lielu rūpību. Bet tām blakām gulēja semināra saimniecības grāmatas, kas prasīja ne mazāku rūpību un uzmanību. Viss bija jādara direktoram pašam, jo nebija ne darbveža, ne arī palīga klases darbā.

Blakām grāmatām bija jaunās avīzes un kādas vēstules ar lieliem sarkanās lakas zīmogiem. Apskatījis vēstules un pārliecinājies, ka to starpā nav nevienas no kādas oficiālas personas vai iestādes, direktors tās ar nopūtu pastūma pie malas. Privātajām vēstulēm un avīzēm bija jāgaida līdz vēlajām nakts stundām, kad bija paveikti šīs dienas steidzamākie darbi.

VIII

Neliekties mūžam,
Bet spēcīgam kļūt! —
Ģēte

Pievakare bija patīkami rāma un silta. Tā aicināt aicināja pastaigai, ja vien kādam patika aizejošās vasaras spožums ar sārtajām lapām, strazdu bariņiem, kas, sasēdušies koku galotnēs, bažīgi čivināja, it kā pirms projām došanās viņiem vēl būtu jākārto kādas neatliekamas darīšanas, un vieglā trūdu smarža, ko juta it visur.

Zēnu bariņš, iznācis no semināra, neinteresējās ne par sārtajām lapām, ne strazdiem. Vispār viņi nedomāja par rudeni, jo paši bija pavasarīgas trauksmes un nemiera pilni. Pavadījuši veselu nedēļu seminārā ar tā stingri noteikto dzīves un darba kārtību, kam viņi gan pakļāvās bez ierunām, tagad sestdienas pievakarē viņi ilgojās no tās atbrīvoties. Visu nedēļu zvans viņus bija modinājis jau piecos no rīta, lai līdz brokastīm būtu paveikta telpu uzkopšana, steigā atkārtotas vakardienas lekcijas un lai viņi jau ceturksni pirms astoņiem stāvētu lielajā klasē, sagatavojušies rīta lūgšanai. Pēc tam nepārtraukti bija mainījušies viena lekcija ar otru, kur visu vajadzēja uzmanīgi un ātri pierakstīt, jo grāmatu tikpat kā nebija. Tikai mazliet atsvaigojušies pusdienas pārtraukumā, viņi pēcpusdienā bija strādājuši tālāk klasē vai labā laikā dārzā un skaidienā. Bet lai kur, darbs aizvien bija ritējis nopietni direktora vadībā un ar viņa aizrādījumiem. Tie nebija asi, nedz arī teikti pārākuma apziņā, tomēr sausi un sistēmatiski — vīrieša teikti un vīriešiem domāti. Bet viņi bija tieši tai vecumā, kad paţi vīrietības apziņa liek ilgoties pēc patstāvības, pēc brīvības, kad katrs kārtības noteikums un disciplīnas prasība liekas kā aizsprosti, kas grib apturēt kādu iekšēju viļņojumu. Un, tā kā viņu ikdiena noritēja tikai vīriešu sabiedrībā, tad ikvienā slēpās arī kautrīga, rūpīgi slēpta vēlēšanās pēc pretējā dzimuma. Sestdienas vakars, kad viņi drīkstēja dažas stundas pavadīt pilsētā, deva brīvības illūziju un arī iespēju redzēt pretējā dzimuma sejas.

Ejot gar Lugažu baznīcu,viņi dzirdēja ērģeļu dūkoņu: tur viņu biedri, kam sestdienas pievakarē bija iekritusi mūzikas vingrinājumu stunda, cītīgi nodarbināja ērģeles. Ar to viņi šoreiz zaudēja iespēju apmeklēt pilsētu. Šis apstāklis vēl vairāk pacēla gaŗāmgājēju garastāvokli, tā ka viņu balsis kļuva bravūrīgākas un sarunas skaļākas.

(Turpinājums sekos)

„MĒS PIEDERAM SAVAI TAUTAI"

Liela jauniešu interese par aktuālām problēmām

20. augustā Takomā, YMCA's telpās pulcējās 27 jaunieši no Takomas, Longvjū, Kelso, Sietlas, Spokēnas (Vaš.), Portlandes un Salēmas (Ore.), lai piedalītos divu dienu ilgajos ALJA's 5. jaunatnes vadītāju sagatavošanas kursos. Prieks bija redzēt lielo jaunatnes interesi, pulcējoties uz šiem kursiem tik kuplā skaitā. Tā Portlandes un Salemas jaunieši bija cēlušies jau plkst. 4.00 no rīta, lai mērotu 160-210 jūdzes uz kursiem Takomā

ALJAs 5. jaunatnes vadītāju sagatavošanas kursus atklāja māc. E. Mačs ar šiem svētvārdiem, novēlot dievpalīgu turpmākajām kursu gaitām.

Takomas latviešu ev.-lut. draudzes priekšnieks R. Jansons valdes vārdā apsveica kursu dalībniekus, solot arī turpmāk visiem spēkiem atbalstīt jaunatnes pasākumus. Juris Mačs sveica kursantus TLJP un kursu rīkotāju vārdā. Ar rakstu kursu dalībniekus apsveica ALJA's priekšsēdis K. Sventeckis un Pulciņu nozares vadītājs V. Nollendorfs.

Pēc apsveikumiem jaunatnes vadītāju sagatavošanas kursu rīkotājs Gunārs Āboliņš izdalīja katram kursantam plašas konspektu un materiālu mapes un īsumā iepazīstināja ar kursu nolūku un kārtību.

Kursu pirmajā sanāksmē referēja LBVS centrālās valdes priekšsēdis agr. B. Radziņš "par organizāciju uzbūvi un to darbības principiem, ar savu plašo pieredzi jaunatnes audzināšanas darbā (skautu, tautu, YMCA's organizācijās) cieši pievēršot visu kursantu interesi savam stāstījumam un pamudinot uz dzīvām pārrunām. Kursanti no sava vidus izraudzīja kursu pulciņa valdi, kurā ievēlēja J. Cilni, O. Laukeri un V. Rogaini.

Sestdienas pēcpusdienā sekoja Latvijas vēstures un latviešu literatūras sanāksmes, kurās referēja skolu darbinieks A. Dravnieks no Longvjū, sniedzot kursantiem daudz ierosinājumus vēstures un literārām tiesām, padomus kā apstrādāt materiālus sanāksmju vielām. Jauniešu interese par šiem tematiem bija tik liela, ka pārrunas aizņēma arī visus starpgrīžus.

Sestdienas vakarā TLJP jaunieši bija sarīkojuši vakarēšanu visiem Takomas jauniešiem. Jaunās saimnieces: Ausma Štolcermane, Inta Mača, Ingrīda Krastiņa un Guntra Valdniece bija skaisti dekorējušas un bagātīgi klājušas galdus mielastam. Ar priekšnesumiem, solo dziesmām piedalījās Takomas jaunatnes „mākslinieces" — Ausma Jaunzeme un Biruta Šmita, daiļskanīgi nodziedot pāris latviešu tautas dziesmas. Izteiksmīgi deklamēja Inta Morusa (Longvjū) un Guntra Valdniece, bet Maija Ieviņa (L) jaunatnes iepriecināja ar vairākiem klavieru gabaliem.

Pēdējo vakaru Takomas jauniešu vidū pavadīja Dzidrums Bērzājs, kuram 22. augustā bija jāstājās karavīra dienestā. TLJP vadītājs G. Āboliņš Dz. Bērzājam pateicās par rosīgo darbību pulciņa valdē un sveica vārda pasniedza atvadu dāvanu.

Vakars pagāja dziedot, ejot rotaļās un dejojot.

Svētdienas rītā arch. U. Alberts, kurš iesāka kursu otro dienu, bija ieradies grezna latviešu tautas tērpā un referēja par latviešu tikumiem un parašām. Referāts izraisīja garas pārrunas, bet laika trūkuma dēļ daudzi jautājumi palika vēl neatbildēti.

Kursu tālākajā gaitā R. Jansons stāstīja par Latvijas ģeografiju un iepazīstināja ar Latvijas skatiem, kurus demonstrēja P. Pētersons. Takomas latviešu draudze šīm vajadzībām dienu iepriekš bija iegādājusies modernu automātisko projekcijas aparātu.

Archibīskapa vietnieku prof. K. Kundziņu kursanti saņēma skaļiem aplausiem. Prof. K. Kundziņš referēja par jaunieša personību un tās izveidošanu, par jaunatnes vadītāja īpašībām un par jaunatnes darba idejisko pamatu, kas ierosināja dzīlas pārrunas.

F. Kaufmanis interesanti referēja par teātra mākslu un drāmas techniku, sniedzot daudzus ierosinājumus dažādiem jaunatnes sarīkojumiem.

Roberts Āboliņš referēja par diskusiju un priekšlasījumu techniku, pēc kam sekoja diskusijas, kurās izvērtās par kursu dzīvāko un arī interesantāko daļu. Sevišķi dzīvas diskusijas izvērtās, kad kursanti tika sadalīti divās daļās „jaunos" un „vecos", diskutējot par jautājumu: „Vai latviešu jaunatne ir zaudējusi morālo un latvisko stāju?" „Vecie" uzbruka „jaunajiem", kuriem nācās atspēkot visus pārmetumus. Ļoti kutelīgs bija diskusiju pēdējais jautājums: "Vai vasaras laikā būtu labāk valkāt kokvilnas vai neilona veļu?"

Jaunatnes vadītāju sagatavošanas kursu beigās kursanti nosūtīja pateicības rakstu ALJA's priekšsēdim K. Sventeckim un Pulciņu nozares vadītājam V. Nollendorfam, pateicoties par materiālo atbalstu un padomiem kursu rīkošanā.

Kursantu vārdā jaunatnes audzināšanai — lektoriem un kursu vadībai pateicās portlandietis Juris Cilnis.

ALJA's Ziemeļrietumu apgabala sakarnieks un kursu rīkotājs Gunārs Āboliņš novēlēja panākumiem bagātas turpmākās tekas un izsniedza apliecības ALJA's 5. jaunatnes vadītāju sagatavošanas kursu dalībniekiem.

Apliecības par kursu sekmīgu beigšanu saņēma: Juris Orle, Juris Cilnis, Andris Trapāns, Vija Rogaine, Juris Mačs un Ojārs Laukers.

Bez tam: Ruta Trapāne, Andris Adamovičs, Vija Lietuviete, Maija Liepiņa, Maija Ieviņa, Inta Morusa, Jānis Grods, Andrejs Birnbaums, Vija Āboliņa, Gunārs Švarcs, Paulis Kalniņš, Aija Zaļā, Ruta Delle, Inta Mača, Guntra Valdniece, Biruta Šmita, Ausma Štolcermane, Paulis Krastiņš, Vilnis Noriņš, bet par apmeklēšanu — Vaira — Andris Rogainis (Longvjū, Vaš.) un Marģeris Šmits (Takoma, Vaš.).

Speciālu „apliecību" par kursu apmeklēšanu saņēma „jaunākais kursants", Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieks, Jēkabs Vikmanis, kurš sajūsmināts noklausījies daudz sanāksmi un referātu.

KO VĒLAS KURSANTI?

Vadoties pēc 22 kursantu izpildītajām aptaujas anketēm par jaunatnes vadītāju sagatavošanas kursiem, visi jaunieši atbildējuši, ka tie guvuši daudz jaunu ierosmju. No kursu sanāksmēm 12 jauniešiem vislabāk paticis prof. K. Kundziņa referāts par jauniešu personību, 8 paticis vislabāk māc. R. Āboliņa referāts par priekšlasījumu un diskusiju techniku un pas diskusijas, bet pieciem F. Kaufmaņa referāts par teātru mākslu. 11 jaunieši visvairāk guvuši no diskusijām. 16 kursanti domā, ka kursi bijuši ar labi izlīdzinātu programmu; 3 domā, ka pārāk teorētiski un 2, ka pārāk praktiski. 19 Kursanti domā, ka kursu programma bijusi labi piemērota kursantiem; 1 domā, ka pārāk intensīva un 3, ka pārāk vaļīga. Daži kursanti būtu vēlējušies šādas sanāksmes: tautas deju, sporta, mūzikas un glezniecības.

15 kursanti izjutuši īpatnējā „kursu gara" klātbūtni, 5 to nav izjutuši. 8 kursanti kursu vadību vērtējuši kā ļoti labu, bet visi pārējie kā labu. Kursanti būtu vēlējušies no vadības: ilgāku laiku pusdienu pārtraukumiem (2), ilgāku laiku diskusijām (9), garākus starpbrīžus (2), garākus kursus (2), lai referenti ieturas laika robežās (6), kādu sanāksmi rīkot brīvā dabā (1), sodīt kursantus par neierašanos laikā (10). Visi kursanti vēlētos labprāt apmeklēt kursus ar līdzīgu programmu un turpmāk tādus rīkot vienu reizi gadā. 2 kursantiem grūtāk gājis ar latviešu valodu, bet viens atbildējis, ka nav spējis visas kursu zināšanas „sagrābstīt" divās dienās.

G. Āboliņš.

Karola Dāle

DOMU GŪSTA

Veltīts Agnesei Ponei 85. g. darbības atcerē

Deg svece nenopūsta,
Nakts laba vai ļauna,
Domu lapsenes gūstā
Tevi arvien no jauna.

Tu miklas minēt tiecies
Par debesīm un zemi
Kā bezdibenim pāri liecies —
Kur spēka ņemt?

Ar savu Dievu cīnies
Kā Jēkabs Svētos Rakstos,
Par nāvi un dzīvību brīnies,
Valgums krājas plakstos.

CIK ILGI VĪRIETIS IR JAUNS?

Šinī jautājumā kāds vācu psichologs dod sekojošas atbildes:

Vīrietis esot ļoti jauns, ja viņš nelaimīgas mīlestības dēļ grib darīt sev galu, bet jauns, ja grib nogalināt savu sāncensi. Vīrietis esot pašos labākajos gados, ja viņš pēc nelaimīgas mīlestbas, cik vien steidzīgi iespējams, apskatoties pēc citas partneres. Lielais vairums vīriešu parasti sākot novecot jau astotā dienā pēc kāzām, bet vīrietis sākot vecs kļūt tad, kad par mīlestības lietām viņam svarīgāki sākot šķist dažādi „jājamie zirdziņi", piem., pokers un rožu audzēšana. Ja vīrietis tad pēc dažiem gadiem pēkšņi sākot justies ļoti jauns un uzvesties kā jauneklis, lūkojoties pakaļ katras skaistākas sievietes brunčiem un cik necik labāk veidotiem stilbiem, tad viņš esot kļuvis jau patiesi vecs. Viņa sievai vai draudzenēm tad mīlestības dēļ vairs neesot ne jābaidās, nedz arī no tāda vīrieša kas liels sagaidāms.

V. As.

STIPENDIJAS LATVIEŠU STUDENTIEM

Kā ziņo ALA's Kultūras biroja vadītājs Ev. Freivalds, ALA arī šogad varēs izsniegt vairākas stipendijas latviešu studentiem, kam tādas būtu nepieciešamas.

Arī šogad tiks piešķirta inž. A. Jekstes nodibinātā „Dzintras" stipendija $100,- apmērā. Šīs stipendijas saņemšanai priekšroka dodama Kursas novadā dzimušajiem.

Stipendiju $100,- apmērā pie ALA's nodibinājusi studentu vienība „Ausma", kas piešķirama kādai centīgai un trūcīgai latviešu studentei.

Stipendiju $300,- apmērā pie ALA's nodibinājis B. Klints savas mātes Ievas Edes Klints piemiņai. Šīs stipendijas dāvinātājs vēlējies, lai stipendiju piešķirtu kādam medicīnas studentam — Latvijas pavalstniekam.

Ir iespējams, ka ALA varēs piešķirt vēl kādu stipendiju no līdzekļiem, kas jau ziedoti, vai arī tiks ziedoti šim nolūkam.

Visi, kas šīs stipendijas vēlētos saņemt, aicināti iesniegt lūgumus ALA's Kultūras birojam, adresējot tos sekojoši: American Latvian Association, Inc. — 1727 Kenyon Street, N. W., Washington 10, D. C. U. S. A. Lūgumiem pievienojami dzīves apraksti līdz ar apliecinājumiem par sekmēm. Lūgumi iesniedzami līdz 1955. gada 15. septembrim.

Kultūras biroja valde aicina ikvienu latvieti ar savu ārtavu atbalstīt Stipendiju Fondu, iesūtot savus ziedojumus uz augšminēto adresi.

Alberts Spoģis.

APZINĀTAIS UN NEAPZINĀTAIS DVĒSELĒ

Dvēseles dziļākās substances atklājēja K. D. Junga 80 dzīves gadu atcerei

II

Kārlis Gustavs Jungs šī gada 25. jūlijā atskatījās uz 80 dzīves gadiem. Šī ievērojamā gadu nasta tikai retajam pa spēkam, bet Jungs vēl pilns enerģijas un jaunekliga sprieguma, ko liecina arī viņa jaunāki darbi un zinātniskā darbība. Jungs ir dzimis Turgavā, Šveicē ārsts-psichiatrs; bet savu ievērību viņš ieguvis kā psichologs un arī kā filozofs. Savā ilgajā zinātniskajā darbā Cīriches universitātē, kur tā izveidojas par „Cīriches skolu" filozofija, Jungs pārvar Freuda teoriju un psīhoanalizi ievirza metafiziskajā sfairā.

Arī Freuds bija psīchiatrs un savā praksē atklāja dvēseles spēku lomu cilvēka personālās esmes veidošanā. Viņš ieskatīja, ka slimības daudzkārt rodas dvēseles spēku iedirbē; ka slimība vispār nav kaut kas dabisks un nenovēršams, bet gan kaut kāds ar pašu personu saistīts notikums, t. i. šajā notikumā tiek iesaistīta visa totālā personība: gars dvēsele un ķermenis, un slimnieka personiskā stāja ir ļoti svarīga, kas var to iznīcināt vai atbrīvot no slimības Ar psīchoanalitiskās metodes nodibināšanu Freuds pilnīgi pārveidoja medicīnas seju un sāka izprast sava laika dvēseliskās ciešanas. Freuds pirmais izprata neurotiski slimo mokas un sniedza pirmo palīdzību, bet viņš vēl nepazina dvēseli visā būtībā un tās spēku funkcijas. Viņš uztvēra visu cilvēka dzīvi traucētājus faktorus un dvēselisko rosmi kā vienīgi seksuālas dabas parādības. Šis apstāklis rada pārdomas. Protam, ka par neurozes cēloni varētu būt bērnībā apspiestās seksuālās vēlmes, un šajā virzienā psīchoanalīze var sniegt palīdzību dažos gadījumos, bet jau šī apspiesto vēlmju doma par sevi ir pretrunīga, jo pēc Freuda visas dziņas ir seksuāla rakstura. Kur tad rodas šis spēks, kas strādā pretī dziņu ievirzei, jo libido pēc Freuda ir vienīgais vadošais spēks? Ja slimības gadījumos šis apstāklis vēl būtu pieņemams, tad nekādā gadījumā nav pieņemams uzskats, ka visa kultūra rodas libido ietekmē un ka religija un morāle nebūtu zināma veida cilvēces spaidu neroze. Šo Freuda uzskatu viegli atspēko cilvēka garīgie centieni, ko katrs var skaidri saskatīt. Kā piemēru var minēt kaut vai to apstākli, kas izteicas cilvēka centienos sevi izveidot par personu. Bez tam centieni pēc augstākā labā jeb summum bonum pēc patiesā un skaistā nepārprotami parāda dvēseles spēku garīgo ievirzi. Jungs iesāka kā Freuda skolnieks, bet jau pašā sākumā atklāja skolotāja maldus, ko pēdējais nespēja vai kaut kādu iemeslu dēļ negribēja ieskatīt un uzsāka pretcīņu.

Jungs ieskatīja cilvēka dvēseles neizdibināmo raksturu, tās reālo spēku cilvēka veidošanā un nezūdību. Psīchoanalize ar zināmiem izņēmumiem var daudz palīdzēt dvēseles spēku apzināšanā, bet dvēseles dziļākā substance arvien paliek vēl noslēpums, ko var jaust tikai introvertīvā skatīšanā.

Tālākā gaitā Jungs ieskatīja cilvēka apziņas spējas un nespēku; cilvēks spēj ieskatīt tikai niecīgu daļu „no tās pasaules, kurā viņš dzīvo un vēl mazāk no dvēseles darbības un izpausmes patiesību metafiziskajā pasaulē par sevi. Cilvēks nav tikai tas, ko viņš spēj par sevi izzināt un ieskatīt, bet gan daudz kas vairāk, kas daudziem no mums paliek mūžīgi apslēpts. Par sevi visu neviens nevar izdibināt, var vienīgi tuvoties dzīvības dvēseles un dievišķīgajam noslēpumam. Sapņos cilvēkam atklājas citu pasauļu eksistence, kas ir dvēseles īstās mājas, un arī tas, ka cilvēks stāv netiešā sakarā ar šo metafizisko patiesību pasaulēm, kaut arī tas šķietami staigā mūsu reālās pasaules ceļus. Pamodies cilvēks atceras tikai nedaudz un neskaidri no dvēseles ceļojumiem, bet šis apstāklis jau liek spriest par dvēseles nemitīgo kustību un rosmi. Arī Jungs analizē sapņus un mēģina dziļāk iespiesties dvēseles sfairā, kas līdzīgi kādam imagināciju mūzejam neparasti valdzina un aicina arvien dziļāk mūžīgo noslēpumu labirintos. Junga misticisms ir patiesi dziļš un zinātnisks. Viņš pētī sapņus, psīchozes, okultās parādības, alkīmijas fainomenus un raksta ievadvārdus austrumu gudrības grāmatām. Tas viss iederas dvēseles sfairā un gadu tūkstošu gājumā vēl nav pilnīgi izpētīts, un, šķiet, tas arī paliks cilvēkam mūžīgs noslēpums. Vai tas nozīmētu jaunas mistikas ēras tuvošanos? Mūsu reālajā laikmetā tas izklausītos pārāk romantiski, bet viens tomēr nepārprotami izteicas, ka mīts pārvar un padzen logosu visā modernajā domāšanā un zinātnē. Tas nozīmē: visa intellektuālā jeb prāta gudrība un varenība sabrūk zināmas dvēseles substances emanācijas priekšā

APZINATAIS UN NEAPZINATAIS IZCEĻAS NO VIENA AVOTA

Dziļumpsīcholoģijas tiešākais uzdevums tātad būtu neapzināto dvēseles spēku izpausmes pētīšana un to ietekme uz cilvēka apzināto dvēseles dzīvi. Šī modernā dvēseles zinātne var daudz palīdzēt medicīniskā terapijā, paidagoģijā un cilvēka dotumu attīstībā vispār. Junga uztverē dvēseles substance atklājas kā psīchiska enerģija no neizdibināmām dzīlēm. Šī substance arvien nes sevī sen pagājušo laiku un kultūru metus jeb „kollektīvsimbolus". Jungs mēģina novest šo dvēseles dziļāko substanci cilvēka praktiskā kalpībā; iznākums vēl stāv atklāts.

Apziņa centrējas pašapziņā jeb personiskajā „es", t. i. šis „pats" apzinās sevi. Apziņas saturi var nogrimt zemapziņā, radot zināmu zemapziņas slāni, ko asociātīvi var ievest atkal apziņas sfairā. Neapzinātā slānī ir personiskais un kollektīvais neapzinātais saturs: personiskais neapzinātais var ātrāk tikt apzināts, kurpretī kollektīvais neapzinātais sastāda senču un sabiedrības neapzināto — tāpēc saprotamā kārtā lēnāk ienāk apziņas lokā. Neapzinātais izteicas caur savām „projekcijām" apziņas sfairā kā dvēseles ainas, t. i. dvēsele projicē sevi ar zināmām ainām. Tādā kārtā cilvēks iepazīst sevi, savu dvēseli un apkārtni,

Kamēr Freuds cilvēka raksturīgo saskata dziņās Ādlers gribā un centienos pēc varas un reliģiju ieskata par neurozi daudzu citu starpā, tikmēr Jungs pārvar materiālisma atliekas un reliģiju ieskata par dziļu vispārēju nepieciešamību. Junga izpratnē Dievs ir balss cilvēkā, kas arvien saka, ko darīt, ko ne — cilvēka sirdsapziņa. Jungs soli pa solim savā attīstībā ir nonācis pie Dieva eksistences atzīšanas un to zinātniski pamatojis savos darbos, tā kļūstot par dvēseles un modernās gara pasaules ievērojamāko tulku.

Profesors Jungs ir dziļi sašutis par modernā cilvēka bezdvēselisko rīcību un dzīves veidu. Cilvēka gars nav spējis attīstīties parallēli technikas un zinātņu attīstībai, ar to radusies chaotiska aiza starp apzināto un neapzināto, kas jau ir projicēta, bet vēl nav kļuvusi par apziņas saturu. Neapzināti ļaunie spēki nokļuvuši virspusē un apdraud cilvēces labāko daļu. Tāpēc cilvēkam pazemībā jāieņem jauna garīga stāja, jāsakopo visi pozitīvie dvēseles spēki un jācenšas pārvarēt ļaunumu sevī un sabiedrībā. Jungs domā, ka mēs nevaram izbēgt no sava laikmeta struktūras un tādējādi apkarot radušos chaosu. Ir nepieciešama dvēseles stājas maiņa un cilvēka iekšēja augšana, vienīgi tad var cerēt uz paliekamu mieru. Tā ir nepieciešamība dvēseles sfairā, t. i. cilvēcei pneumatiskā atdzimšanā jāatgriežas pie Dieva un īstās kārtības.

Katastrofāla dzimstības samazināšanās vergu valstī

Dr. W. Stārlingers, vācu ārsts, kas pagājušā gada beigās atbrīvots no apcietinājuma Krievijā, izteicis savus pieredzējumus un domas par dažām ļoti aktuālām parādībām komūnisma „paradīzē".

Dr. Stārlingers arestēts Kēnigsbergā, kad šī Austrumprūsijas pilsēta 1944. g. krita krievu rokās, bijis ievietots vairākās spaidu darbu nometnēs un cietumos.

Viņš savu ziņojumu sniedzis Albertus universitātē Kairo, un to uzskata par ļoti objektīvu. Kā ārstu, viņu īpaši interesējusi bioloģiskā problēma par dzimstības katastrofālu samazināšanos Padomju Savienībā.

Krieviju Stārlingers sauc par „plašu telpu bez cilvēkiem". Pirms Otrā pasaules kaŗa padomju statistika uzdevusi, ka valstī 190 miljonu iedzīvotāju. Dibinoties uz daudzām informācijām, vācu ārsts ir skeptisks par šiem skaitļiem. Otrā pasaules kaŗā kritušo skaitu viņš aplēš uz 18 miljoniem un saka, ka pašreiz Krievijā iedzīvotāju skaits ir stipri zem 200 miljoniem.

Viņš ziņo, ka pēckaŗa tautas skaitīšanas iznākumi bijuši tik uztraucoši, ka skaitīšanas galveno vadītāju apvainoja sabotāžā un nošāva.

Stārlingers raksta, ka briesmas, kas draudot no tautas pieauguma pilnīgas apstāšanās, krievu varas nesējos esot ļoti lielas, ne tik daudz salīdzinājumā ar Rietumiem, kā Austrumiem.

Par dzimstības mazināšanās iemesliem Stārlingers min trīs galvenos: 1. Abortu legālizācija; 2. Cilvēku bēgšana uz lielajām pilsētām, un 3. Padomju sievietes iejūgšana smagajā fiziskā darbā.

Jau kopš sarkanā režīma sākumiem Padomju valdība oficiāli atbalstījusi ģimenes sairšanu, ar pilnīgu brīvību laulības šķiršanā un abortu legālizāciju. Precēšanos un šķiršanos ieskatīja pat par zināma veida sacensību. Padomju avīzes ziņojušas par kādu studenti, kura 80 reizes precējusies un šķīrusies. Skaidrs, ka tādos apstākļos nevar runāt par ģimeni un bērnu audzināšanu mūsu izpratnē.

Otrs lielākais iemesls, kas samazina dzimstību, ir cilvēku bēgšana no laukiem uz lielām pilsētām — no kolchoziem uz fabrikām.

Stārlingers saka: „Debesskrāpju pilsētas ir izpropagandētas kā civilizācijas simbols, ar ko Krievijai jāpārspēj ASV. Pārpildītās pilsētas apdraud laulības un lielas ģimenes praktiski padara neiespējamas."

Atsaucoties uz sieviešu un vīriešu vienlīdzīgām tiesībām, Padomju sieviete iejūgta smagā fiziskā darbā. Tāpat pārtikas trūkums bērnu audzināšanu padara par luksa lietu.

Bet pēdējā laikā viss komūnistu partijas propagandas aparāts mests cīņā par dzimstības pavairošanu, izceļot ģimenes lielo nacionālo nozīmi, precēto morāli, un bērniem bagātās ģimenes tiek uzskatītas par patriotisku tēvzemes mīlestības pierādījumu. Daudzbērnu ģimenes nu tiekot godalgotas, tām sarīkotas godināšanas, piešķirot prēmijas, medaļas, atzinības rakstus.

Vācu ārsts apgalvo, ka katra padomju avīze un grāmata runā par šiem jautājumiem un prasa partiju spert attiecīgus soļus.

Bet jaunā programma nākot par vēlu, lai stāvokli saglābtu.

Šo bioloģiskās dabas problēmu Stārlingers ierindo starp galvenajiem faktoriem, kas Krieviju attur riskēt kaŗu ar Rietumiem.

J. Šķirmants.

MARGARITA KOVAĻEVSKA

ROMĀNA POSTA PUĶES II DAĻA

5. NODAĻA

38. turpinājums

Viņš mulsa: „Nē, tā ir nejaušība. Es tam neticu. Un ja tomēr? Jā, kādēļ gan ne? Smieklīgi — nu saprotams.—"

Logā vizmoja Ulle. Viņš pārgāja dobes, izspraucās caur krūmiem: „Tas es. Manī nupat kāds ar praula uguni gribēja aizdedzināt darvas mucu. Sikspārņi, Antons un suņi kā iztraucēti tumsas spēki. Galvā kodīgi dūmi..."

Brālis būtu sapratis jau pusvārdā, Ulle, tīdama matos papīra vīstoklīšus, tikai nopūtās: „Smaga sirds. Domāju un domāju. Raudu."

„Ulle," Jukāns pabīdīja puķu podus. „Nāc pa manu domu ceļu. Kad pēdējo reizi šeit ciemojās Žene?"

„Nezinu. Laikam savas vasaras apgājienos."

„Kad pēdējo reizi esi redzējusi, jaukāki skanētu — kad esi satikusi Mariju?"

„Mariju no Putniem? Nekad."

„Vai tu Zezes tante?"

„Nē. Ļauji padomāt. Jā, nesen viņa pavīdēja mūsu dārzā. Biju atlaidusies zālē, viņa mani neredzēja. Viņa tāda — it kā būtu, nebūtu. Iekūkojās, palidoja uz vienu pusi, uz otru. Pārbijās no Antona — aizbēga."

„Kūkoja?"

„Kūkoja. Un tad?"

„Paldies!" Viņš sagrāba puķu podu un nomutēja to. „Paldies! Lai tev ilga dzīvošana, simts bērnu bērnu."

„Kā čigāns."

„Jā, čigāns ar dūzi."

Viņš atmuguriski lauzās cauri krūmiem, brīkšķēja zari, un pēkšņi, izkļuvis uz takas, jutās ne tikai noguris, bet pārguris, ar akmeņiem uz plakstiem.

„Ar labu nakti," — varbūt māsa dzirdēja, varbūt ne.

Un laikam bija pusnakts, dziedāja gailis.

Klētī godīgi un rātni krāca Edmunds.

*

Nākamajā rītā Hortenzes jaunkundze viņus modināja tūlīt pēc saules lēkta.

„Jā," viņi rūca, galvas cēlās un atslīga. „Vai tēvs jau atbraucis?" Un gulēja tālāk.

Nē, bet bija tik daudz darāmā. Hortenzes jaunkundze skaitīja uz pirkstiem: tas, tas un tas. Arī tas. „Celieties gan, zēni."

Rīts bija spodrs. Koku lapotnēs kā vainagiem apkārusies staroja saule. Pie akas stāvēja Antons. Saduroties aci pret aci ar miegaino Jukānu, viņš atņirdza zobus. Jukāns pacēla skatu sprīdi augstāk, spēji modru un tērauda pelēku. „Labrīt!"

Varbūt viņš nemaz nebija redzējis puisi — Antons nospļāvās.

Pēc brokastīm brāļi stiepa istabās vakar atvestās mantas un palīdzēja Ullei braukāt ar klavierēm no sienas pie sienas ,līdz tām atradās īstā vieta starp dārza puses logiem. Tāpat bija jāizvieto krēsli, pārāk platais svilnis, arī grāmatu plaukti. Klaudzēja āmuri, griezās putekļi. Takšķu pulkstenim bija jāpārceļas uz ļaužu istabu, tāpat šujammašīnai te vairs nebija atrodama kakta, kaut meiteņu istabā bija pārāk tumšs, logs krūmu aizaudzis.

„Tas nekas," Ulle piekāpās. Viņa pat vēlējās tūlīt uz rakstāmgalda nolikt puķu klēpi, laikrakstus un kaut nelaiķa vectēva pīpi, Zezes tantiņas acenes. Varbūt, viņa sprieda, tēvs ierodas ar pusdienas vilcienu, un arī Caunes mašīna var ieripot pavisam neparedzētā stundā. Tēvu gribējās sagaidīt mājīgi un silti, viņš nemīlēja skabargainus dzīves pagriezienus ne sev, ne citiem, allaž bija pratis nolīdzināt arī bērnu un draugu ceļus.

„Viņam patiks," domāja Ulle. „Saule iesēžas pilsētas krēslā kā sen ierastā vietā. Un paskatieties, brālīši, spogulī atspīd dārzs un takas. Lūk, tur arī Ma..."

„Kas?"

„Pārskatījos. Irme ar zāļu nastu."

„Nudien, spogulim labs novietojums. Telpai līdz ar to dziļums. Taču gobelēnus noslēp lādēs. Tie kaut kā šeit neiederās. Traucē. Vienmēr būs jāiedomā Rīgas dzīvoklis, augstie griesti, un to taču mēs vecajam kungam negribam atļaut. Tad vēl apklāj zvilni ar rūsaino svītru segu. Pārmet krēsla atzveltnei lakatu, jā — to pašu. Te un tur notupini kādu māla podu, porcelānus ieliec skapī," palīdzēja Jukāns.

Trinkšķēja tālrunis, viņi izlikās nedzirdam.

„Un meijas! Edmund, katrā ziņā meijas."

„Nē, kam mums meijas?" Ļaužu istabas durvīs iestāja Hortenzes jaunkundze. „Tās lai gaida jautrākus Jāņus. Meži tāli, pašu dārza koki taupāmi gads gada košumam. Un kas zina, vai tēvs ieradīsies. Diena jau pavisam karsta. Radio nupat stāsta gaidāmo laiku — būšot vēl karstāks. Un vilcieni ,tie esot stāvgrūdām pārpildīti, tāpat ceļi. Šo vakaru aizvadīsim klusā pulciņā. Puiši un meitas līgos Jurmurdās. Pie mums neviens neieklīdīs, visi zina un saprot. Tāpat, kam mums vainagi, gandrīz dabūjām likt vainagu uz kapa. —"

Dažreiz, bet varbūt bieži, sagadās tā, ka vienā laikā, kaut starpā garas jūdzes, tos pašus vārdus izsaka arī cita mute. Šajā rītā aiz tīrumu tīrumiem reizē ar Hortenzes jaunkundzi teicēja bija Tāļu māju Anna: „Pie mums neviens neieklīdīs, visi zina, saprot. Kam mums dziesmas un papardes. Kam ozollapu vainags, varbūt tēvs Rīgā zem riteņiem izlaidis garu..." To teikdama viņa raudāja. Meitu meitas arī.

Tāpat Zābās plosījās Kadiķiene: kas gan nezinot, par to smejot viss pagasts — Tāļu paps un dzērājs Kadiķis, kā aizbraukuši aizviņu nedēļu Rīgā tuvu draugu kāzās sveikt, tā vēl šo baltu dienu nav atgriezušies ne ar pudeli, ne kukuli. „Kur man tagad citus apdziedāt, paši piedziedās: Jēkaups Rīgā meitas mīlē — līgo! Ptū, kauns."

Bija vēl ceturtās mājas, kas vēl nebija slējušas gaisā darvas mucas. Varbūt tikai pavisam senos laikos, pirms Skopā Kristapa un vecās Līzbetes valdīšanas. Un tās bija savrupīgās Putnu mājas, tepat ar sānu pie Gauriem, taču citādā ziņā daudz tālākas par Tāļiem un Zābām. Šajā rītā tur gāgāja zosis, meita kapāja pīļu silē lapas, elsoja suņi, un pat košajā pujenes ziedā nevarēja jaust, ka saules noriets atnāks ar zāļu vakara ugunīm, visādi izlocītām dziesmām. Tikai Penduliene atveda iekrājušās avīzes, vienu Jāņu skata pastkarti, un Putnu mamma pēc nīkulības atstarpas gribēja atkal zināt, kas notiek pasaulē. Taču necik ilgi, ar pusdienas viras pirmo strēbienu, Putnu mamma ienāca ļaužu istabā, visus bargi noskatīja un piecirta spieķi: „Tā ka šovakar jasmīnu tukšumos sprakstētu ugunskuri, gaisā slietos kārtis. Gribu reiz atkal tāda prieka, kas katram pa laikam pienākās. Krišus gādās degvīnu un alu,

(Turpinājums sekos)

IZDARIET IEPIRKUMUS

LITTLE RIGA

343 RONCESVALLES AVE, TEL. OL 8974
TORONTO

Piedāvā augstākās kvalitātes preces

- Šķiņķi, cepti putni, laši, zuši un dažādi uzgriežamie
- Lielā izvēlē importētas delikateses
- Sieri — lielā izvēlē
- Dažāda veida konservi eiropiešu stilā

BEZ TAM MŪSU GRĀMATNĪCĀ SAŅEMAMAS VISAS JAUNĀKĀS GRĀMATAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, LELLES, PRIEVĪTES

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. KRONE - BALDUMA

AUGĻU TORTES UN KŪKAS

Pašreiz ir klāt augļu laiks, un cepumiem var izmantot gan ķiršus, firziķus, zaļās plūmes, ābolus gan c. augļus.

VĪNOGU TORTE

200 gr. miltu, 1 tējk. cepamā pulvera, 60 gr. cukura, 100 gr. sviesta, 1 ola, 1 citrona sula.

Pildījumam: ½ pud. (¼ l.) baltvīna, 400 gr. zaļās bez sēklu vīnogas, ½ citrona sula, 1 olu baltums, 2 plāksnes želatīna vai 2 pac. maltā.

No augšā minētiem produktiem pagatavo mīklu, tāpat kā irdeno mīklu. Liek sagatavotā formā un vairākās vietās iebada ar dakšiņu, malas apziež ar pussakultu olu baltumu. Apliek mīklas malas un cep vidējā karstumā 20—25 min. Vīnu ar cukuru uzkarsē līdz vārīšanai, pieliek citrona sulu un izmērcētu želatīnu, maisa, kamēr želatīns izkusis. Tad noliek aukstumā. Kad šķidrums sāk sarecēt, pārlej tortei, uz kuras sakārtotas vīnogas. Tortes malas garnē ar saputotu putu krējumu.

Malas var garnēt arī šā: No pārlejamā vīna šķidruma atstāj 3 ēd. k. un noliek sastingšanai, tad pieliek ½ olu baltuma un puto, kamēr masa top kā krēms. Pilda toršu garnējamā maisiņā ar zvaigžņu piltuvīti galā un garnē tortes malas. Tādā pašā veidā var sagatavot arī citu ogu un augļu tortes. Daži augļi pirms likšanas uz tortes ir jāsautē.

Vīnogu torte

ĶIRŠU KŪKAS

140 gr. sviesta, 140 gr. cukura, 5 olas, 75 gr. mandeļu, 20 gr. miltu, 70 gr. rīvmaizes, 500 gr. ķiršu.

Sviestu saputo, pamazām pieliekot olu dzeltenumus un cukuru. Labi saputotam pieliek miltus, rīvmaizi, sarīvētas mandeles un viegli piejauc saputotos olu baltumus. Liek uz ieziestas un ar miltiem pārskaisītas plāts un pārliek ar ķiršiem, kuriem izņemti kauliņi. Cep vidējā karstumā. Atdzisušu sagriež nelielos četrkantīgos gabaliņos. Ja vēlas, var garnēt arī ar saputotu putu krējumu. Ķiršu vietā var ņemt ērkšķogas.

FIRZIĶU KŪKAS

120 gr. sviesta, 120 gr. saldo mandeļu, 120 gr. cukura, 4 olas, 100 gr. šokolādes, 120 gr. miltu, 500 gr. firziķu.

Mīklu sagatavo, kā augstāk minēts, pieliek tikai sarīvētu šokolādi. Iezież formu un izkaisa ar rīvmaizi. Uzliek ar cukuru pārkaisītas firziķu šķēles un cep lēnā karstumā. Gatavu pārkaisa ar cukuru un garnē ar saputotu putu krējumu.

DZELTENO PLŪMJU KŪKAS I

Irdenā mīkla: 300 gr. miltu, 150 gr. sviesta, 2 olu dzeltenumi, 2 ēd. kar. auksta ūdens, 1 ēd. kar. ruma, 15 gr. cukura. Mīklas pārlikšanai: 2 mārc. dzelteno plūmju, 100 gr. saldo mandeļu, 50 gr. cukura.

Mīklu sagatavo, kā norādīts, izveltnē un liek uz sagatavotas plāts, cep vidējā karstumā. Puscepušai saliek nomizotas un uz pusi pārdalītas plūmes, pārkaisa ar cukuru un sarīvētām mandelēm un cep līdz gatavībai.

Atdzisušu sagriež nelielos garenos vai četrkantīgos gabaliņos. Plūmju kūkas var garnēt arī ar putu krējumu.

DZELTENO PLŪMJU KŪKA II

150 gr. miltu, 75 gr. sviesta, 1 olas dzeltenums, 1 ēd. kar. salda krējuma, ½ ēd. kar. spirta vai etiķa. Mīklas pārlikšanai: 500 gr. plūmju, 2 olas, 100 gr. saldo mandeļu, 50 gr. cukura, 50 gr sviesta.

Sagatavo irdeno mīklu, izveltnē ¼ cm biezumā un liek uz neieziestas plāts. Visapkārt plātij malu apziež ar pussakultu olu baltumu un no mīklas uzliek malu. Vidu mazliet sadursta un cep vidējā karstumā gaiši dzeltenu. Tad saliek nomizotas un mazos gabaliņos sagrieztas plūmes un pārziež ar šā sagatavotu masu: Sviestu, olu dzelenumus sakuļ ar cukuru, pieliek nomizotas un sarīvētas mandeles un viegli piejauc saputotos olu baltumus. Liek atpakaļ cepeškrāsnī un cep gaiši dzeltenu.

Atdzisušu sagriež nelielos gabaliņos.

ĀBOLU KŪKAS I

400 gr. miltu, 300 gr. sviesta, 1 tējas glāze ūdens, 1 ēd. kar. etiķa vai spirta. Pildījumam: 4 mārc. ābolu, 200 gr. cukura, ½ citrona miza un sula.

No minētām piedevām pagatavo lapu mīklu un izveltnē ½ cm biezumā, plāts garumā un platumā. Sadursta ar dakšiņu. Pārziež ar sakultu olu un cep straujā karstumā, kā iepriekš minēts.

Atdzisušu pārgriež uz pusi.

Ābolus nomazgā un izcep cepeškrāsnī, tad izrīvē caur sietu, pieliek cukuru, sarīvētu citrona mizu un sulu. Labi izmaisa un pārklāj vienu pusi, tad uzliek otru, viegli piespiež un sagriež nelielos četrkantīgos gabaliņos. Pārkaisa ar pūderçukuru.

ĀBOLU KŪKAS II

180 gr. miltu, 140 gr. sviesta, 1 olu dzeltenums, 2 ēd. kar. ūdens, 20 gr. cukura, 600 gr. ābolu, 15 gr. sviesta, 2 ēd. kar. baltvīna, 1 tējk. ruma, 50 gr. sviesta. Pārliešanai: 4 olas, 60 gr. cukura, 100 gr. nomizotu un sarīvētu saldo mandeļu, ½ citrona miza, 100 gr. kokosa skaidiņu.

Pagatavo irdeno mīklu, izveltnē uz cepešpannas un cep mērenā karstumā. Ābolus nomizo, izņem sēklotni, sagriež mazos gabaliņos un sautē ar sviestu un vīnu. Gatavu atdzesē un piejauc rumu, uzziež uz kūkas pamata un pārlej ar šā sagatavotu masu:, olu dzeltenumus sakuļ ar cukuru un sarīvēto citrona mizu, pieliek sarīvētās mandeles un kokosa skaidiņas. Viegli iemaisa saputotos olu baltumus, pārlej ābolu masai un kūku pārcep vidējā karstumā, līdz virsa top gaiši brūna. Atdzisušu sagriež nelielos četrkantīgos gabaliņos.

NAPOLEONA KŪKAS

140 gr. sviesta, 140 gr. miltu, 1 ēd. kar. spirta, 1 ēd. kar. ūdens. Pildījumam: ½ ltr. piena, 8 olu dzeltenumi, 100 gr. miltu, 100 gr. cukura, 1 pac. vaniļas cukura, 140 gr. sviesta.

Pārziešanai: 50 gr. aprikožu marmelādes vai želejas, citrona glazūra.

Sviesta mīklu pagatavo, kā norādīts. Izveltnē 2 plāksnes plāts lielumā, sadursta ar dakšiņu un cep straujā karstumā, kamēr mīkla izcēlusies, ir sausa un gaiši brūna. Pienu uzvāra ar vaniļas cukuru. Olu dzeltenumus sakuļ ar cukuru, pievieno izsijātus miltus un, stipri maisot, pielej verdošam pienam. Maisa, kamēr masa top bieza un gluda, tad liek aukstā ūdens peldē un maisa, kamēr atdziest. Pieliek saputoto sviestu, labi izmaisa un liek uz vienas izceptas plāksnes. Tad pārliek otru plāksni, mazliet piespiež un pārziež ar aprikožu marmelādi vai želeju. Pārziež ar vārīto citrona glazūru. Napoleona kūkas sagriež garenos četrkantīgos gabaliņos.

aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

ZOG UN ŅEM KUKUĻUS

Rīgā. „Tāpēc, ka partijas un padomju organiem trūkst kadru rezervju, tie pārāk kūtri nomaina nederīgos darbiniekus, parasti pārceļ viņus no viena vadošā darba citā. Piem, Rīgas pils. 3. pārtikas preču tirdzn. uzņēmuma dir. Vatļecovs nepiedienīgi uzvedas, dzeŗ kopā ar padotajiem, necīnās pret izšķērdētājiem un kukuļņēmējiem, bet tieši otrādi — tos atbalsta. Taču LKP Rīgas pilsētas komiteja un Tirdzn. ministrija jau ilgāku laiku nevar atrast cilvēku ‚ar ko viņu aizstāt. — Rīgas kuģu būves un remonta rūpnīcas dir. Zadorožnijs izraudzīja kadrus, pamatojoties uz „draugu būšanu" un personiskajām simpatijām. Pērn. vadošā darbā rūpnīcā ieradās vesela grupa darbinieku, kas bija agrāk strādājuši kopā ar Z. Turklāt jāpiebilst, ka pēc savām arodnieciskajām un politiskajām īpašībām vairums šo Z. draugu neatbilst tām prasībām, kādas ir obligātas vadošajiem kadriem...

Rīgas valsts medicīnas institūtā pēdējā laikā atklāti lieli trūkumi. Šeit nolaists mācību un audzināšanas darbs. Tāpēc arī 1. un 2. kursā ir daudz nesekmīgo, institutā zema disciplina un liels studentu atbirums. Tamlīdzīgi trūkumi vērojami arī citās pilsētas augstskolās.

Rīgas vagonu rūpnīca pēdējā laikā plānu veic un tāpēc partijas organi neizvirzīja nekādas īpašas prasības rūpnīcas vadītājiem. Bet, lūk, kāda strādniece uzrakstīja vēstuli biedram Chruščevam par nekārtībām rūpnīcā. Izdarīja pārbaudi uz vietas un atklāja lielus trūkumus plānošanā, darba algu aprēķināšanā un darbā ar kadriem. Dir. Eismonts un galv. inž. Chričkovs bija aizmirsuši, ka visiem jāpakļaujas vieniem un tiem pašiem likumiem.

Trikotāžas izstrādājumu ateljē direktore Guseva izraudzījusi darbiniekus nevis pēc politiskajām un arodnieciskajām īpašībām, bet gan pēc draudzīgajām attieksmēm un radniecības. Zēla zagšana u. c. ļaunprātības. Kopā ar Gusevu atlaida arī strādnieci, kas signālizēja par nekārtībām ateljē.

KOMPARTIJAI MAZS PIEVILKŠANAS SPĒKS

No visiem pilsētas uzņēmumu vadītājiem tikai ¼ ir augstākā izglītība (tā iegūstama partijas skolās! —Red.). Uz laukiem nosūtīto vidū maz komūnistu, kam būtu vajadzīgā partijas un saimnieciskā darba pieredze, daudziem zema vispārīgā un politiskā izglītība — viņi neprot arī latviešu valodu. Pilsētas raj. komiteju rekomandētos Siliņu, Antoneviču, Ovčinnikovu un Osmani par sliktu darbu un necienīgu rīcību partijas lauku rajonu komitejas izslēgušas no partijas..." (F. Sokurenko — CK darbinieks — „Cīņā" 29. 3. 55.)

Ludzas rajonā no 384 partijas biedriem un kandidatiem kolchozos strādā tikai 77, MTS — 22, pilsētas organizācijās Ludzā — 229. Divos kolchozos vēl nav partijas organizāciju, bet esošajās pavisam maz komūnistu. Rajona 44 kolchozu farmās strādā tikai 11 komūnisti, no tiem 9 par farmu vadītājiem. Visā pagājušajā gadā visā Ludzas rajonā partijā iestājās tikai 2 kolchoznieki." (Pad. Latvijas komūnists", jūnijs, 1955.)

„1954. g. partijas kand. uzņēma kolchozniekus: Rīgas un Gulbenes raj. pa 1, Balvu, Jēkabpils un Rēzeknes pa 3, Krāslavas 24. — Pavisam pērn uzņemti 522 kolchoznieki. Apm. 400 kolchozu part. organizācijas neuzņēma nevienu. 923 kolchozos ir partijas organizācijas, bet parasti pa 4 - 5 komūnisti katrā" (PLK maijs, 1955)

Šīs ziņas liecina, ka 923 Latvijas kolchozu partijas organizācijās katrā tikai pa 4 - 5 komūnisti. Pag. gadā 400 kolchozos partijā nav iestājies neviens, bet citos tikai pa 1 - 2. Tas nozīmē, ka kompartija Latvijas laukos panīkst, jo gadā izslēdz un nomirst vairāk nekā iestājas. Bet tā apmēram tas ir arī pilsētās un visā Padomijā vispār. Partija sākusi zaudēt savu ideoloģisko nozīmi, jo tajā, ja arī vēl iestājas, tad tāpēc, lai tiktu labā amatā.

ZIŅAS NO LATVIJAS ĪSUMĀ

- Trūkstot lopbarībai, govis pagājušā ziemā tik ļoti novājējušas, ka tām pavasarī nācies dot dienā 2 l vājpiena un 2 olas, lai tās vispār tiktu uz kājām.
- Latvijā, kā pilsētās, tā uz laukiem, ļoti modē nākuši motocikli, kas pērkami samērā lēti, jo valdība tos dažādi propagandē. Pēc novērotāju domām tādēļ, ka jauniem ļaudīm tie ļoti patīk, un tie, uz motorrata kratoties, uz brīdi aizmirst visas citas dzīves likstas. Nelaime tikai tā, ka šie „plašajā dzimtenē" ražotie spēka rati neejot bez bojāšanās ilgāk par mēnesi, bet daļas grūti, gandrīz neiespējami, dabūt.
- Vientuļie vecie ļaudis Latvijā, kam vien vāl atlikusies kāda būdiņa, drēbes gabals, kaza vai cita kāda „manta", to jau laikus noraksta mantojumā kādiem paziņām, kas par to savukārt dod pajumti un vecuma maizi, jo citādi, nekādus valsts pabalstus nesaņemot, jāmirst bada nāvē.
- Kā ziņo kāda vēstule, Lielie kapi Rīgā iznīcināti, pieminekļi un krusti novākti, un kapu vietā iekārtots „atpūtas parks tautai".

344 COLLEGE ST., TORONTO, WA 2-6319

Sākot ar ceturtdienu 1. septembri līdz trešdienai 7. sept. Darbdienās 6.05 un 8.30, sestdienās 2.05, 4.45, 7.00 un 9.15 vakarā.

DIE HEXE

(angļu teksts)

Aizraujoša filma par otro seju, kas pirms 40 gadiem radīja satraukumu vairākās Eiropas zemēs.

Galvenās lomās:

ANITA BJORK, KARLHEINZ BOEHM, ATTILA HOERBIGER u. c.

Pielikumā jaunākais Vācijas nedēļas apskats — Blick in die Welt.

Dāmu vakara tērpus un līgavu tērpus izīrē

NINA KOCHS

145 DOWLING AVE, TORONTO, Tel. LA 3437

Bagātīga izvēle — lētas cenas (405)

Latviešu dāmas! Eiropas frizlere

Kapsi's Hair Styling

118 MAC-PHERSON AVE.

Starp Yonge St. un Avenue Rd.

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585

runā vāciski, krieviski un zviedriski

Dažādus elektriskos darbus veic

R. PURVS

Tel. MO 1640, Toronto

DAUGAVAS VANAGU DIENAS KANADĀ

2. SEPTEMBRĪ, PLKST. 7 VAK. **DIEVKALPOJUMS** Sv. Jāņa draudzes baznīcā, 274 Concord Ave, Toronto. Māc. A. Lūsis

Piedalās: Vīru koris Viesturs Toronto vienība

3. SEPTEMBRĪ, PLKST. 4 PP. **SVĒTKU AKTS UN KONCERTS** COLUMBUS HALL, 582 SHERBOURNE ST., TORONTO

Piedalās: Tenors Voldemārs Salna, baritons Pēteris Geistauts un komponists Tālivaldis Ķeniņš

3. SEPTEMBRĪ, PLKST. 8 VAK. **B A L L E** COLUMBUS HALL, 582 SHERBOURNE ST., TORONTO

DEJA DIVĀS ZĀLĒS. SPĒLĒS 2 ORĶESTŖI. Galdiņi. Atspirdzinājumi

4. SEPTEMBRĪ, PLKST. 2 PP. **TEĀTŖA IZRĀDE** 62 Claremont St. Toronto

M. ZĪVERTA — CILVĒKS GRIB DZĪVOT. Ieeja: $1.00, $1.25, $1.50

Biļešu iepriekšpārdošana: Lotus puķu veikalā, 802 Bathurst St., Venus puķu veikalā, 231 Roncesvalles Ave, Little Riga, 343 Roncesvalles Ave, A. Kristapsona veikalā, 1095 Queen St., E, kā arī pērkamas izrādes dienā kasē.

4. SEPTEMBRĪ, PLKST. 5 PP. **SACĪKSTES BASKETBOLĀ** 397 COLLEGE ST., TORONTO

SPĒLĒS ŅUJORKAS RAKTE — KANADAS DV

5. SEPTEMBRĪ **ZAĻUMU SVĒTKI** SIDRABENĒ Sākums pl. 5 pp.

Apmeklētāji lūgti laikus pasūtināt ieejas biļetes ballei un teātŗa izrādei.

Pieteikumi rakstveidā adresējami DV Toronto nodaļas kasierim, 123 HURON ST., TORONTO, ONTARIO, CANADA

Svētku aktā un koncertā ieeja brīva

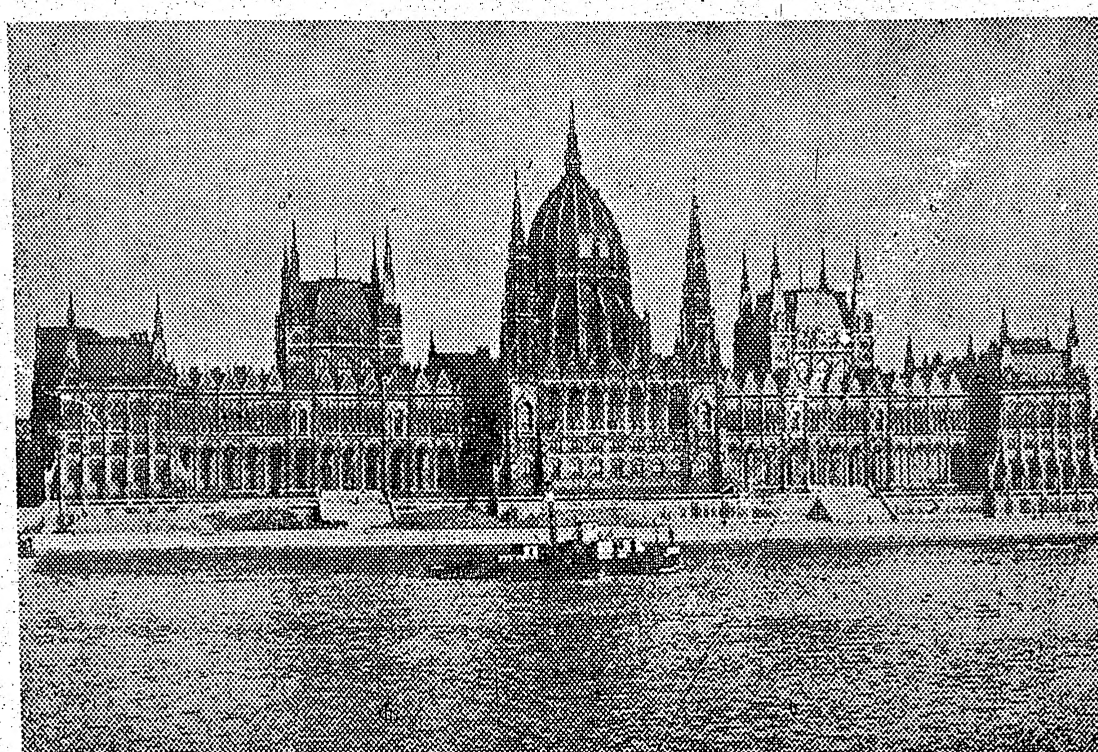

JAUKAS ATMIŅAS...

VALDĪBAS CELTNES BUDAPEŠTĀ

Pēc divu pilsētu — Buda un Pešt apvienošanas 1872. gadā Budapešta kļuva par politisko, komerciālo un intellektuālo Ungārijas centru. 11 gadus vēlāk uzsākti monumentālās Parlamenta ēkas būvdarbi. Ēku cēla modernizētā gotiskā stilā. Pēc darbu nobeigšanas 1902. gadā šī celtne kļuva par reprezentācijas un magnātu uzturēšanās vietu.

Kaut šodien svešā vara aizēno Ungāriju, Parlamenta celtne vēl atspoguļo ungāru nacionālo nostāju... uz priekškara atgādinot Ungāriju, kāda tā bija... norādot uz citiem laikiem... uz laikiem, kas saistīti ar patīkamām atmiņām.

Jūsu iepriecinājumam

Izrunā BRĒDINGS

OTAVĀ, VINDZORĀ, MONTREĀLĀ, HAMILTONĀ

BRADING'S Cincinnati Cream

BREWERY LIMITED • WINDSOR, ONTARIO

Ādolfa Kristapsona

GAĻAS UN DESU VEIKALS - DARBNĪCA
1095 QUEEN ST., E., HA 5152, TORONTO

- Visas Latvijā pazīstamās desu šķirnes, uzgriežamie
- Sanitārās kontroles pārbaudīta pirmklasīga svaiga gaļa
- Laši, zuši, skābēti gurķi
- Eiropas konservi un citas pārtikas preces

PIEGĀDĀ MĀJĀ UN IZSŪTA UZ PROVINCI

CILVĒKS CRIB DZĪVOT M. ZIVERTA LUGA

DV teātra Kanadā uzvedumā DV dienās
4. SEPTEMBRĪ, PLKST. 2.00 PP., 62 CLAREMONT ST., TORONTO

Ieejas maksa: $1.00, $1.25 un $1.50; bērniem, skolēniem un jaunatnei līdz 17 g. puscena. Tautieši lūgti biļetes iegādāties iepriekš: A. Kristapsona veikalā, 1095 Queen St. E.; Lotus puķu veikalā, 802 Bathurst St.; Venus puķu veikalā, 231 Roncesvalles Ave. ● Lūgums nenokavēt izrādi.

LATVIJAS AMERIKĀ TORONTO
MODERNĀ SPIESTUVE

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus:

laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, žurnālus

Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalificēti amatnieki ar praksi

SPIESTUVE: 154 St. PATRICK ST., TEL. EMpire — 8-3239

KANTORIS: 123 HURON ST., TEL. — EM 8-0792

Pasūtinājumi no provinces jānodod nedēļu un no Toronto trīs dienas pirms paredzētā darba izpildīšanas termiņa.

LATVIEŠU KATOĻU KULTŪRAS CENTRS KANADĀ
š. g. 3. un 4. septembrī Toronto rīko

Katoļu dienas

Sestdien, 3. sept., plkst. 10 rītā sv. Miķeļa katedrālē ievadījuma dievkalpojums

Plkst. 11.00 dienā sv. Miķeļa katedrāles zālē akts, kurā lūgts runāt V. E. kardināls J. McGuigan

Plkst. 12 dienā turpat katoļu vienību delegātu kongress.

Plkst. 7.30 vakarā sv. Kazimira orātorijā, 154 Roncesvalles ielā LKKCK koŗa un solistu J. Raudzēnas (soprāns) un A. Ķivlenieka (tenors), koncerts. Pēc tam saviesīga dzīve pie labas mūzikas.

Svētdien, 4. sept., plkst. 11.30 Newman kluba baznīcā, 89 St. George ielā, svētku dievkalpojums

Plkst. 4 pp. sv. Miķeļa katedrāles zālē Rakstnieku vakars ar Toronto vīru koŗa Viesturs koncerta daļu. Par katoļu rakstniecību referēs māc. N.Trepša no Detroitas, bet savus darbus lasīs N. Trepša, M. Andžāne no Ņujorkas, B. Senkēviča — Toronto, K. Strods — Plenciniks — Ņujorka un F. Murāns — Lansinga.

Visus katoļu dienu sarīkojumus laipni lūdz apmeklēt

LKKCK CENTRĀLĀ VALDE

FUTBOLA SACĪKSTES TORONTO

Piektdien, 2. septembrī, plkst. 8,15 vakarā.
Earlscourt laukumā (St. Clair—Lansdowne)

Svētdien, 4. septembrī, plkst. 2 pēcpusdienā
Latviešu Vanagi - Neerlandia
Withrow laukumā (Logan — Carlaw)

Abu līgu meistarības spēles. Visi laipni ielūgti.

VAJADZĪGI DARBINIEKI

Latviešu uzņēmuma, kas gatavo aluminija logus un durvis, jaunatvērtam departamentam NORTHFLEX Co., steidzami vajadzīgi jauni pārstāvji pilnam un pus darba laikam, ar pieredzi un bez pieredzes — Toronto, Hamilton, St. Catharines, Kichener, London. Lietošanā jābūt viegli automašīnai. Mūsu pašreizējie firmas pārstāvji izpelna no $100 līdz $200 nedēļā. Pieteikšanās no plkst. 9-10 rītā pie R. Kadiķa — telefoniski PL 7-1140 vai personiski: 110 Manville Rd., Scarboro. (Ieeja no Allflex Co. Ltd. birojā)

M E K L Ē J U
MALVĪNI KANNIŅŠ
no Targales. Ir ziņas no mātes;
EMMU un ANDREJU FIŠERS
no Ventspils Paļiem.
Lūdz rakstīt K. Reinholcs
22114 Kessler St., Detroit 19, Michigan, U.S.A.

GERRARD — GREENWOOD izīrējamas mēbelētas istabas ar vārīšanas iespējām. Zvanīt no plkst. 7-8 vakarā GL 3949, Toronto. (630)

IZĪRĒJAMS 2 istabu dzīvoklis ar virtuvi un vannas istabu Eglinton-Rogers, 16 Woodcroft Cres., Toronto. (637)

PILSĒTAS CENTRĀ izīrējamas 2 istabas. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā, WA 1-0090, Toronto. (635)

QUEEN — BROADVIEW rajonā izīrējamas 3. stāvā divas istabas. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā, GE 7640, Toronto. (633)

HIGH PARK rajonā izīrējama liela istaba ielas pusē ar pilnīgi atsevišķu ieeju. Virtuves lietošana pagrabā. Garāža. Zvanīt pēc pl. 6 vakarā, LL 7907, Toronto. (604)

"BEST FRIEND"
kāds jebkad bijis jūsu degunam — jūs teiksit, kad jutīsit labsajūtu no Kanadas m ī k s t a j ā m servjetēm. Uzmeklējiet FACE-ELLE paciņas...

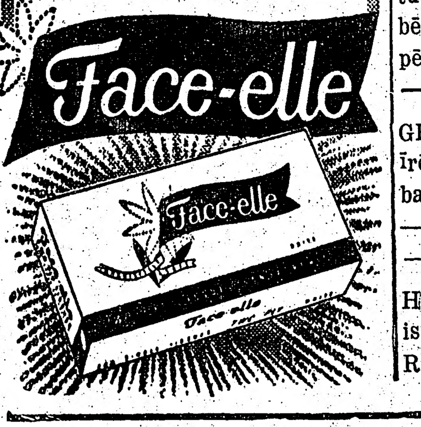

MEKLĒ SIEVIETI
pie 1½ gada veca bērna lauku farmā.
Alga pēc vienošanās. Zvanīt tel. — LL 0822, Toronto

Rita Tetour
meklē Arni Miķelsonu,
Adrese: 760 Jepson St., Niagara Falls, Ont., Canada (607)

IZĪRĒJAMAS divas istabas un virtuve par pazeminātu īri, ja pieskata bērnus. Zvanīt HA 9490, Toronto. pēc plkst. 6 vakarā. (631)

GERRARD — CARLAW rajonā izīrējams dzīvoklis 2. stāvā 2 istabas un virtuve mazai ģimenei. Tel. — HA 0944. (639)

HIGH PARK rajonā izīrējamas 2 istabas ar vai bez mēbelēm. Tel. — RO 7-7944, Toronto. (636)

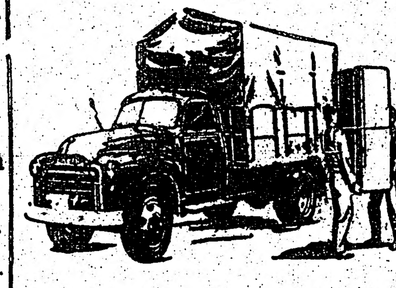

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
(BALTIC MOVERS)
Izdara pakalpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS uz Montreālu, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury
Lūdz zvanīt OL 1403
30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

LUNSKY WA 1-3924
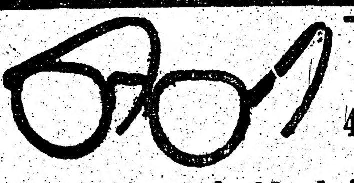
OPTIĶIS 470 College St.
Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās
Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem.

M E K L Ē :
PĀRDEVĒJUS GĀZES APKURES IERĪČU PĀRDOŠANAI
Te jums ir iespējas labi nopelnīt, pārdodot plaši pazīstamos GĀZES APKURES piederumus.
Jūs speciāli apmācīs šai nozarei. Augstas komisijas naudas tiks maksātas pēc izpeļņas apmēra, ko jūs paši varat regulēt.
Rakstiet, uzdodot vecumu; cik ilgi dzīvojat Kanadā; nodarbošanās un event. prakse — vai arī telefonējiet ME 9931, prasot pēc Mr. TEMPLEMAN
IRON FIREMAN MFG. CO. OF CANADA LTD.
80 Ward Street, Toronto

ZIEMEĻAMERIKAS KONTINENTA LATVIEŠU MEISTRSACĪKSTES UN ASV - KANADAS VALSTU SACĪKSTES VIEGLATLĒTIKĀ —
notiks 1955. gada 3. un 4. septembrī, Toronto, Beach laukumā

Programma: Sestdien, 3. septembrī, plkst. 14.00
SACĪKŠU ATKLĀŠANA UN DALĪBNIEKU PARĀDE,
Plkst. 14.30 sacīkstes.
Svētdien, 4. septembrī, plkst. 10.00,
SACĪKSTES JAUNATNEI
Plkst. 12.00 sacīkšu turpinājums
SACĪKSTES PIEAUGUŠIEM
Svētdien, 4. un pirmdien, 5. septembrī, plkst. 10.00
TENISA MEISTARSACĪKSTES
Riverdale tenisa laukumā.
Beach laukums sasniedzams, braucot ar Queen tramvaju, vienu piestātni aiz Woodbine zirgu skriešanās laukuma
Latviešu sporta apvienība Kanadā

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 Wellington W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.
Runā krieviski, vāciski un latviski

LITTLE BEAUTY SALON
(Ipašn. Erika Miltiņš) 428 St. CLARENS AVE, tel. ME 5987
Elektriskie, ķimiskie, aukstie ilgviļņi. Krāsošana un balināšana. Sejas kopšana
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto

ŠAUTENES - MUNICIJA
Jums atmaksājas, iepērkoties, mainot vai īrējot mednieku un makšķernieku piederumus plašākajā veikalā visā pilsētā.
Izdevīgi maksāšanas noteikumi
Hallam Sporting Goods Ltd.
621 YONGE ST. (3 bloki dienvidos no Bloor)
WA 3-2769, Toronto
Mēs runājam vāciski un itališki. Apskatiet mūsu krājumus

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Ņujorkas latv. ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N.Y.

Pēdējā priekšpusdiena Beltemes baznīcā šogad mūsu draudzei būs 4. septembra dievkalpojums plkst. 11.15. Pēc tam būs atkal regulārie pēcpusdienas dievkalpojumi plkst. 3 pp.

Sv. Toma baznīcā, Bronksā vasaras dievkalpojumi būs tikai katra mēneša otrā svētdienā, plkst. 9 rītā.

ČIKĀGĀ

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp., bet augusta un septembra mēnešos — ik pārnedēļas.

Māc. A. Sudārs, 1030 - 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. **Miera** draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā, lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons Meivūdā, Ill. sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 S. 11-th Ave.

Čikāgas latv. ev.-lut. Ciānas dr. 5015 W. Ferdinand St., svētdien, 28. aug., plkst. 11, Jaunatnes dievkalpojums ar dievgaldu, — prof. Ed. Šmits, prāv. A. Birznieks, māc. P. Nesaule, J. Strautnieks un A. Rautenšilds.

Aurorā (Ill.) svētdien, 28. aug., plkst. 3 pp. Mūsu Pestītāja baznīcā, 420 Dawners Pl. Aurorā, dievkalpojums — prof. Edmunds Šmits un māc. A. Rautenšilds. Svētdienas skola tai pašā laikā.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel 4-0302).

Svētdien, 11. septembrī, pl. 6.30 vak. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā Ft. Williamā.

Svētdien, 25. septembrī, pl. 6.30 vak. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā.

Māc. V. Sēfers, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

Niagarā, 3. sept., plkst. 6 vakarā svētvakara dievkalpojums Jāņa b., 580 Portage Rd. N.

Londonā, 11. sept., plkst. 9 no rīta Trīsvienības baznīcā dievkalpojums.

Vellandē, 18. septembrī, plkst. 1 dienā Ungāru baznīcā dievkalpojums.

St. Katarīnēs 18. septembrī, pl. 3 pp. Kristus baznīcā dievkalpojums.

Londonā, 25. septembrī, plkst. 9 no rīta Trīsvienības baznīcā, dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ontario.

Hamiltonā, latviešu draudzē sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave. So.)

Svētdien, 4. septembrī sv. Trīsvienības baznīcā plkst. 7 vakarā dievkalpojums.

Kristīta: Baiba Inta Moruse.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259 Jāņa ev.-lut. baznīcā.

11. septembrī dievkalpojums, pl. 9.45 rītā.

Kičenerā dievkalpojums 11. septembrī, plkst. 4 pp. Māteja ev.-lut. baznīcā.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto Sv. Andreja bazn., Carlton

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LO 2510.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. OL 8171.

Dievkalpojumi sv. Jāņa Latviešu ev.-lut. draudzē Toronto

4. septembrī, plkst. 4 pp. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā - māc. A. Lūsis.

11. septembrī, plkst 4 pp. dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā — māc. A. Lūsis.

18. septembrī, plkst. 4 pp. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā — māc. A. Briedis.

25. septembrī, plkst. 4 pp. dievkalpojums Jāņa baznīcā — māc. A. Briedis.

Bramptonā — 11. septembrī ev.-lut. draudzes dievkalpojums plkst. 1.30 Grace United baznīcā — māc. A. Briedis.

Māc. E. Bērziņš, 5833 — 45 Ave, Red Deer, Alberta, tel. 2918.

Māc. Elmārs Caune (11320-102 Ave, Edmonton, Alta) dievkalpojumi Kalgarijas latv. sv. Pāvila draudzē.

18. septembrī, plkst. 3 pp. Pirmā luterāņu baznīcā.

Edmontonā: Dievkalpojums 11. septembrī, plkst. 12.30 dienā, sv. Jāņa baznīcā.

Dievkalpojums 25. septembrī, pl. 12.30 dienā, sv. Jāņa baznīcā.

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave Apt. 3, Ottawa, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Otavā, sv. Pētera baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B.C.

Vankuverā, Kitsilano lut. baznīcā, 12. Ave un Stephens ielas krustojumā.

4., 11., 18 un 25. septembrī, plkst. 3 pp. dievkalpojums.

Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q., tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Sadberijā, svētdien, 4. septembrī, plkst. 13 sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.), dievkalpojums.

Māc. F. Ruperts, 159 Maryland St. Winnipeg 10, Man. SU 3-5463.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vinipegas draudzē notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu krustojumā.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12. dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā, People Church, 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1-4218.

NOSŪTA PACIŅAS AIZ DZELZS AIZKARA tieši no Kanadas vai arī no Anglijas. Garantēta piegāde. Jaunas un lietotas mantas, kā arī medikamentus, apavus, pārtikas preces un drēbes.
Lūdz apmeklēt un pieprasīt pēc cenrāža.
100% apmierinājums.
Kvītējumi no sūtījumu saņēmēja.
YANA FABRICS
698 QUEEN ST., W., TORONTO, ONT.
Tel. EM 8-9527
Plaša izvēle. Vienīgā firma, kas sūta tieši no Kanadas

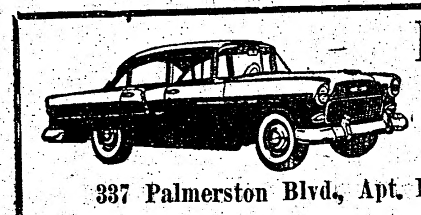

Eng. M. MARDI'S
AUTOVADĪŠANAS SKOLA
337 Palmerston Blvd., Apt. D., tel. WA 4-8219, Toronto

ARTURS BĒRZIŅŠ
ADOLFS ALUNĀNS
IES., CENA $3.50

UNIVERSITY OF TORONTO
Royal Conservatory of Music
Boyd Neel, Dean
SCHOOL OF MUSIC
Ettore Mazzoleni, Principal
RUDENS SEMESTRA ATKLĀŠANA
6. SEPTEMBRĪ
KLAVIERU — BALSS — TEORIJA — RUNAS MĀKSLA OPERĀ — ORĶESTRA INSTRUMENTI
Konservātorijas nodaļas visā pilsētā
Plnīgai informācijai: Reģistratūra, 135 College St., (galvenajā ēkā) EM 8-2655 vai nodaļu vadītājam, 460 Avenue Rd. WA 1-8958

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtīt man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ ....
līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi
Mr., Mrs., Miss ....
Adrese: ....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $..............
..........................abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts ....

ABONĒŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LĀCIS, 191 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-[illegible]

APKĀRT ZEMES LODEI

● Kāds indiešu svētais Khareo Baba jau nostāvējis uz vienas kājas 3 gadus, lai rastu saskari ar Dievu. Baba nolēmis stāvēt vēl 9 gadus, jo 12 gadi ir nepieciešamais laiks, lai iegūtu „dievišķā" statusu.

● Bijušo izplētņu lēcēju Robertu Risu, kas tagad saucas Tamāra Kurtland, nesen vedis pie altāra kāds Hollivudas parūku meistars Dž. Kurtlands. Laulības notika Reno, Nevadā un ceremoniju izpildīja metodistu mācītājs Stefans Tomass. Līgava savā laikā piedalījusies karā un veikusi pārdrošus lēcienus ar izplētni ienaidnieka aizmugurē, par savu drošsirdību saņemot vairākus apbalvojumus. Bet 1954. gadā kādā slimnīcā varonīgais Roberts pārvērtās par Tamāru, pateicoties veiklai un manīgai operācijai. Kā redzams, kārtas maiņai bijušas sekmes, un tagad Tamāra ir jaunkundze. Jaunajai kundzei gan savā laikā „pirmajā laulībā" piedzimuši divi bērni, bet toreiz viņa bija — tēvs. Minētā laulība tika šķirta 1946. gadā.

Jaunsalaulātos telegrafiski apsveikusi Jorgensenes jaunkundze, kuras pārvērtība no vīriešu sieviešu kārtā pirms dažiem gadiem pārsteidza un interesēja visu pasauli.

Mācītājam nekas neesot bijis zināms par brūtes „pagātni". Viņš izteicies, ka ja viņš būtu to zinājis, tad arī laulības nebūtu notikušas..

● Mazā Briseles priekšpilsētā Šērbekā nepatīkams atradums gadījies kādam spiestuves īpašniekam. Sakarā ar uzņēmuma paplašināšanos viņš vēlējies ielikt darbnīcā cementa grīdu. Sitot ar cirvi viņam izlicies, ka sitiens kādā vietā nerada gandrīz nekādu pretestību. Tuvāk pārbaudot pamatu, viņš uzraka veselu noliktavu sarūsējušu granātu. Beļģu armijas sprāgstvielu eksperti ar lielu uzmanību no pagrīdes izzvejoja pavisam 50 granātas, kas tur bija palikušas no Pirmā pasaules kara.

Tikai tagad spiestuves īpašnieks apjēdz, cik tuvu viņš bijis nāvei, jo mašīnu radītās vibrācijas bijušas pietiekami spēcīgas, lai granātas eksplodētu un visu celtni uzspridzinātu gaisā.

● Italiete Katarīna Auria, izlasījusi laikrakstā, ka Italijas smagākās sievietes godu ieguvusi kāda sieviete ar 148 kilogramiem, svētās dusmās un par pēdējo naudu devusies uz Romu un pieprasījusi šo titulu sev, jo gluži kaila svērusi 184,5 kg. Pēc tam Katarīnai šis titulis nav arī liegts. Žurnālistiem viņa paskaidrojusi, ka esot māte 11 bērniem. Viņa ēdot pavisam normālas porcijas, bet dzerot daudz kafijas — tik, cik vien atļaujot nauda. Viņas mīļākā nodarbība esot bugi-vugi dejošana. Katarīna gan kautrīgi atzinusies, ka nekāda primā balerina jau neesot un uz angažimentu filmu studijās pēc jaunā titula iegūšanas necerot.

JEHOVAS LIECINIEKI, DĀRGAIS ALUS ZVIEDRIJĀ UN PRINCESE MARGARĒTA

VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ NO EIROPAS

Eiropa nedzīvo no politikas vien. Vai nu tā bija pārāk burvīgā vasara, vai iedarbojušies citi kosmiski likumi, bet šī gada notikumi Eiropā šo kontinentu parādīja „lielo problēmu" gaismā: Jehovas liecinieki šovasar sludināja eiropiešiem savas valstības atnākšanu; angļi aizturētu elpu seko, vai princese Margareta precēs kapteini Tovnsendu; Zviedrijas šnabīša mīlētājiem ir atrisināma ne viena vien problēma...

PAR KO RUNĀ UN SPRIEŽ EIROPIEŠI

Nirnbergā Cepelīna laukumā uzcelta vesela pilsēta 110 lielteltis, kur novietojušies 40.000 Jehovas liecinieki un kur 17 valodās, ar 40 tulku palīdzību, sanākušajiem tiek pasludināta ļoti drīz pasaules bojā aiziešana, bet Jehovas īstiem lieciniekiem mūžīga dzīvošana un laime... Dziesmas sprediķi, izsaucieni pāršalc raibo cilvēku masu, kas kustas un griežas kā karuselī. Alaska, Argentīna, Austrālija, Beļģija Izraēla, Japāna, Jordanija, Kanada, Ēgipte, Vācija — vienā un otrā malā paceļas atsevišķo zemju plakāti. Pāri visam laukumam redzams gandrīz tīri boļševistisks sauklis: „Nost ar auksto karu!", tā vietā pasludinot pasaules galu. Jehovas liecinieki sabrauca 56 vilcienos, 2000 saradās paši savos automobiļos, 245 ar lidmašīnām un citi divos pasažieŗtvaikoņos. Sabraukuši 42 nāciju ļaudis, ap 14.000 krāsaino, ar Jehovas liecinieku nozīmi un savas zemes nosaukumu un vārdu pogcaurumā. Pa visu pasauli viņu skrejlapas izplatītas 58.530.000 eksemplāros! Jau 3 mēnešus 700 cilvēki strādāja caurām dienām, organizējot šo milzu 80.000 cilvēku sanāksmi.

JEHOVIEŠI AR MENŽU ŪSIŅĀM

Preses ļaudis tiek pastāvīgi apgādāti ar informāciju, ne jau par pastarās dienas atnākšanu, bet par to, ka pirmajā dienā izsniegtas 30.000 ēdiena porcijas, mazbērniem pārdotas 800 lielas piena pudeles; turpat atkal, ka pasaulē nākuši atkal divi jauni Jehovas liecinieki, un pieteikti vēl citi gadījumi, kas gaidāmi kuŗu katru brīdi...

Bet sapulcējušos sejās velti meklēt kādu drūmu fanātismu, pārdabisku tiekšanos prom no šīs pasaules: tur redzami dziļi dekoltē, tur Menžū ūsiņas, Teksasas raibie krekli. Kādam Viduslaiku svētceļniekam šis paskats saceltu visus matus gaisā! Jo viņiem tiek sludināta — paradīze zemes virsū, un tie visi ir īstākie zemes bērni, kas, vai nu aiz ziņkāres, vai patiesi noticēdami, sanākuši sev sagādāt mūžīgo dzīvošanu, kad pasaule ies bojā. Un Jehovas liecinieku prezidenti tiešām sola Lejputriju jau šajā pasaulē!

„KRISTĪTIE" ŠŅAUC ŪDENI NO DEGUNA

Svarīgākais brīdis visā milzu sanāksmē ir Jehovas liecinieku „kristīšana." Šoreiz tika nokristīti 4332 jauni jehovieši. Ļaudis nodalās divi daļās: visapkārt tie, kas jau kristīti, gandrīz katram foto aparāts rokā, lai „noknipsētu" vai katru kristīšanas ceremonijas momentu, un šim raibajam ļaužu pūlim cauri iziet „kristāmie", dodamies uz milzīgu baseinu, kur kristīšana notiek bez vārdiem un bez kāda rituāla. Izkāpjot no ūdens, jaunkristītie nemaz neizskatās kāda jauna gara pilni: dažs izšņauc ūdeni no deguna, cits skurina ausi, kur sagājis iekšā ūdens...

Visapkārt simbolizēti Jehovas sargtorņi, pāri transparenti: „Jehova ir laimīgs Dievs!" — „Un viņa tauta ir laimīga tauta!" Visi sauc: „Priecājis! Jehova valda!" Bet cepures visiem tāpat vien paliek galvās... Un kas viss redzams visapkārt: pasts, frizētava, preses nodaļa, pirmā palīdzība, „pazaudēts - atrasts" logs, milzu telts tiem, kas vāji dzird, ciņas literātūras kioski, bēbīšu virtuve, kartotēka, desiņas ar kāpostiem, limonādes kioski... Un visam pāri milzu plakāts ar uzrakstu: „Brīvprātīga izpalīdzība Tā Kunga valstības labā!"

Un kā lai šie ļaudis nejustos priecīgi, ja jau 1950. gadā Ņujorkā, Jehovas liecinieku pasaules kongresā, tika pāvēstīts: „Šovakar te pie mums ir jau daži jaunās pasaules valdnieki!" Vai tad šogad Nirnbergā šie ļaudis nav jau krietni tuvāk jaunās pasaules atnākšanai? Varbūt vēl, ka var iekļūt starp tiem 144.000, kas būs izraudzīti par jaunās pasaules ķēniņiem un priesteŗiem?

Arī miestā visi tilti, ielu krustojumi, vārti tuneļi, trotuāri un baznīcas ir ļaužu pilni, bet Nirnbergā luteriskā baznīca no kancelēm vēršās pret jehoviešiem un uz baznīcu blakus telpu durvīm bija uzraksti: „Jehovas liecinieku apmeklējumi nav vēlami."

SOLA MŪŽĪGU DZĪVOŠANU

Bet ko tas līdz, ja Jehovas liecinieki sola tik daudz: līķrati pārvērtīsies par izpriecas braucieniem, jaunajā pasaulē nebūs vairs nevienas baktērijas, slimības un novecošana izbeigsies, ikkatrs dzīvos vismaz 150 gadus, iedzimis būs pilnīgais cilvēks, kas nāvi pavisam pārvarēs! Ēdīs cilvēki tikai asnus un dzers jogurtu.

Jehovas liecinieku vadītājs H. N. Knorrs ir atradis arī kopēju valodu ar ASV un Rietumvācijas valdībām, pie tam tāda rakstura, kas boļševikiem liek Jehovas lieciniekus uz stigrāko apkarot. Jo kā boļševiki sola „paradīzi" zemes virsū, tā Jehovas liecinieki sludina mūžīgu dzīvošanu — šajā pašā cilvēku pasaulē. Kā lai boļševiki nedusmotos par tik acīmredzamu konkurentu?!

Ne vien Vācijā, bet arī Zviedrijā šovasar Jehovas liecinieki notur savu „pasaules konventu." Stokholmā sanāca 20.000, un uz ielām katru dienu redz nēģerus un vecākas sievietes ar plakātiem, kas aicina uz sporta laukumu, kur saliktas jehoviešu teltis un ierīkota viņu „pilsēta ar visām ērtībām", ar bībeliskiem ielu nosaukumiem. Arī lielā prese velti slejām garus aprakstus.

Stokholmiešiem šovasar — prieki un bēdas reizē: nepopriecāties par „absolūti pirmo" tūristu stāstiem, kas atgriezušies no „skaistās Padomju Savienības", kur viņi redzējuši „visu," kas — — bija jāredz! Laikrakstu slejas bilžu un nostāstu pilnas...

ALUS REIZĒ AR SVIESTMAIZI

Bet pretēji šo kreiso stokholmiešu priekiem daudz lielākam stokholmiešu skaitam ir palielas bēdas un daudz svarīgu „problēmu", ar kurām jātiek galā līdz 1. oktobrim, kad izbeidzas alkohola aizliegums resp. alkoholisko dzērienu izsniegšana pēc stingri nosacītām devām pret īpašu „šņabīša grāmatiņu, ko te sauc par „mutbūku". Proti, ar 1. oktobri bez brīvā degvīna pārdošanā nāk arī stiprais alus tagadējā „nekur nederīgā" pilsnera vietā. Bet iestādes izgudrojušas, ka šo alu izsniegs tikai reizē ar „alus sviestmaizi" un tad būs jāmaksā par alu ne mazāk kā krona un par sviestmaizi arī krona. Pret šo noteikumu nu stokholmieši saceļas ar lielu niknumu: pārāk dārgi. Laikraksti izdara plašas aptaujas pie strādniekiem, ierēdņiem u. c. Vienprātīgs atzinums: tāds izgudrojums ir pavisam muļķīgs, jo iedzīs bankrotā visus krodziniekus, visi ļaudis pirks alu un dzers mājā kopā ar draugiem, kaut gan patīkami ir pasēdēt pēc darba kādā alus lokālā. Un ko teiks nama mātes mājas spodrības un bērnu dēļ? Laikam gan uzvarēs — „tautas balss".

Otrā „lielā problēma" ir degvīna deva. Finanču ministrs izdomājis, ka pēc pirmā oktobŗa jādod tikai 2 cl. 34% degvīna tag. 40%-tīgā vietā. Pret to nu atkal liela sacelšanās, un dzērāji lietpratīgi finanču ministram izrēķina priekšā, ka II šķiras pilsnera glāzē ir vairāk alkohola, nekā finanču ministra 2 cl. devā. Laikam arī finanču ministram neizdosies dzērājiem uzspiest to, ko viņš ieskata par gudrāku vai labāku.

Bet 1. oktobris jau nav vairs tālu...

Nākošā ir angļu problēma un lielais jautājums: vai Tovnsends būs princeses Margaretas izredzētais?

Visu šo pārrunu cēlonis ir Margarētas senča, karaļa Georga III, uzspiestais likums, ka valdnieku nama piederīgie drīkst laulāties tikai ar valdnieka atļauju. Bet Margarētai viņas māsa - karaliene nevarēja ļaut ar Tovnsendu laulāties tādēļ, ka karaliene ir arī angļu baznīcas laicīgā galva, bet anglikāņu baznīca neatļauj laulāties personām, kas ir šķīrušās, ja šķirtā otrā puse vēl dzīvo. Bet vecais tiranns tomēr savā likumā atstājis „žēlastības durvtiņas", proti, ka valdnieka atļauja laulībām vairs nav vajadzīga, ja karaļnama piederīgajam, kas grib laulāties, ir jau 25 gadi un ja savu nodomu laulāties šis karaļnama piederīgais gadu iepriekš pieteicis pilsētas pārvaldei un Parlamenta — Augšnamam un Apakšnamam.

TAUTA STĀV PRINCESES PUSĒ

Nekādi iebildumi šajā konkrētajā gadījumā nebūtu sagaidāmi, jo tauta ar lielu vienprātību stāv princeses un kapteiņa Taunsenda pusē — princese Margarēta ir tautas mīlule viņas jaunības un demonstrātīvās bezrūpības dēļ. Tautas sirdi silda viss, kas ar princesi sakarā, — kā viņas pārdrošie dekoltē, viņas kaislīgā dejošana, tā arī nakts izpriecas, un bieži vien mazāk gaumīgās, kā uzkrītošās tualetes. Viņas spalvu cepurīte, caurspīdīgās kurpju pazoles un iniciāļi uz rokas somiņas ir populāri visā Anglijā. Vienmēr ap viņu ir veseli jūsmotāju bari, un visiem nu ir lielā minēšana, vai kāds no tiem iegūs princeses sevišķu labvēlību.

Tīri draudzīgā nozīmē viņu Anglijā sauc par „naktsdzīves meiteni", jo, pretēji savai karaliskai māsai, viņai nav nekādas intereses par dabu un sportu. Sešgadīgais princis Čarls princesi sauc par „krustmāti Margo" un ļoti viņu mīl. Vēl citādi viņa tiek saukāta: „Margarēta neaprēķināmā", „impērijas mīlutītis," „Kommonvelsa māsiņa" u. c.

Patlaban par princeses 25 gadiem angļi runā un raksta vairāk kā par pasaules politikas traģiskajiem notikumiem. Andr. Krasts.

ŅUJORKAS BASKETBOLISTI VIESOSIES TORONTO

Pēc pāris mēnešu vasaras atpūtas DV basketbolisti pošas jaunai sezonai. Līdzīgi pagājušam gadam, Kanadas DV basketbolisti savu sezonu atsāks ar DV dienām Kanadā. Šoreiz pretinieks būs spēcīgā Ņujorkas „Raktes" vienība ar brāļiem Vipuļiem, Zemīti u. c. pamatsastāvā. Šo spēli varam gaidīt ar lielu interesi. Atminoties pagājušā gada Z-Amerikas latviešu meistarsacīkstes Hamiltonā, kad „Rakte un Co" pārstāvēja austrumpiekrastes izlasi, Kanadas izlasei nācās atzīt viņu pārākumu. Toronto „Rakte" atkal atgriezīsies pēc 2 gadu pārtraukuma.

Ņujorkas „Rakte" šī gada ASV latviešu meistarībā ir izcīnījusi pirmo vietu Austrumpiekrastē un 27.-28. augustā Filadelfijā cīnīsies par Amerikas meistara godu. Varbūt torontiešiem no atmiņas būs izgaisis Ņujorkas „Raktes" sniegums, bet ja mazliet padomājam, tad vārdi, brāļi Vipuļi, Zemītis, Ulmanis tomēr būs palikuši atmiņā. Divu gadu laikā „Rakte" ir daudz progresējusi, jo spēlēs pret spēcīgām amerikāņu vienībām ir iegūta lielāka rutīna un stabilāks spēles veids, ātras piespēles pretinieku laukumā, laba bumbas pārvaldīšana, kas noslēdzas ar precīziem metieniem. „Rakte" sniedz skatītājiem patīkamu spēli.

DV izlasei šī būs viena no grūtākām spēlēm. Spēlētājiem šīs vasaras karstā laika iespaidā ne reizi nav bijusi iespēja „apsildīties" treniņos. „Vanagiem" šoreiz jāiet laukumā ar sezonas nobeigumā vēl uzkrāto spēku, enerģiju un rutīnu. Un visas šīs īpašības viņiem patiesi ir! Lai paskatāmies tikai uz A. Richteri, A. Litaunieku, A. Mieziti, R. Bulti, kuŗu cīņas spars ir neizsīkstošs līdz pēdējai iespējai. Arī papildus spēku devēji A. Spricenieks un jaunais I. Timbers nekad nav aizmirsuši savu pienākumu laukumā, un mēs varam gaidīt tikai labāko. Bet, ja nu gaidot labāko piepildas pretējais, tad arī nav ko skumt. Viss Vanagu panākums ir jābalsta uz vienības kopējo sadarbību. Cerēsim, ka Vanagi mūsu cerības attaisnos arī šoreiz, tāpat kā līdz šim.

DV izlasi pārstāvēs: A. Richters, A. Miezītis, A. Litaunieks, A. Spricenieks, I. Timbers, R. Bulte, Z. Lakševics, J. Ozoliņš, J. Bricis, O. Argalis.

Spēle notiks svētdien, 4. septembrī, plkst. 17.00 U.N.F. zālē, 297 College ielā pie Spadinas. (Jābrauc ar Carlton tramvaju līdz Spadina St.)

Līdzīgi pagājušam gadam, biļešu pieprasījums ir liels un sagaidāms liels skaits apmeklētāju. Tāpēc visus lūdzam ierasties sacīkstēs laicīgi. Tie, kuŗi nebūtu vēl izšķīrušies, vai nākt vai nē, darīt to ātri! Mums visiem ir jāredz un ar saviem pamudinājumiem jāpalīdz abām vienībām.

Eksplozija Dalbusas raktuvēs

Nesen baiga eksplozija notikusi Dalbusas raktuvēs, pie kam eksplozijas cēloņi vēl nav zināmi. Eksplozijā galu dabūja 41 raktuvju strādnieks. Pēc eksplozijas sekoja ugunsgrēks, kas atri izplatās 2500 pēdas dziļajās raktuvju ejās. Pēc ilga un nogurdinoša darba glābšanas vienībām izdevās iznest tikai 16 nelaimīgo līķus, jo glābšanas darbus apgrūtināja dūmi un gāzes. Bez tam glābšanas vienībām izdevās izglābt 21 strādnieku, pa daļai ievainotus.

Pēc vairākām stundām darba glābšanas komandai darbi bija jāpārtrauc, jo liesmas apdraudēja pašus glābšanas vienību vīrus. Visas cerības atrast vēl 25 apakšzemē palikušos strādniekus zudušas, un ja arī tos atrastu, tad tikai līķus. Tieši tajā pašā vietā 1950. gadā galu dabūja 78 ogļrači, kā liekas līdzīgā eksplozijā. Trīs citus pēc 130 stundu darba izdevās izglābt no kādas aizbirušas šachtas.

SARKANIE SMIEKLI

„Ko jūs domājat par mūsu karavīriem?" noskatoties parādi Budapeštā viens skatītājs jautā otram.

„Lieliski, neuzvarami, tāpat kā slavenā padomju armija," atbild otrs.

„Un mūsu ieroči?"

„Pirmā šķira, tāpat kā slavenajai padomju armijai."

„Un uniformas?"

„Ļoti glaunas, tāpat kā slavenajāi padomju armijai."

„Te, lūk, ir tā nelaime," domīgi saka pirmais, „kā mēs viņus atšķirsim no ienaidnieka?"

MEKLĒ
JĀNI ALBERTU BRIEDI,
dzim. 1925. g. Valkā, Latvijā.
Pirms 8 mēnešiem iebraucis Toronto no Britu Kolumbijas meža darbiem.
Tuvākas pazīmes 6 pēdas garš, brūni mati un zilas acis.
Lūdz pieteikties:
EM 8-0792, Toronto

Meklē Rīgas juveliera O. Vidzera mantiniekus

Vācijas laikraksti atkal atkārtoti meklē mantiniekus Rīgas Kaļķu ielas juveliera O. Vidzera atstātajai mantai. O. Vidzera eventuālos piederīgos gaida 100.000 marku liels mantojums.

Pēdējā nedēļa Rietumvācijā

● Visā pasaulē slavenais vācu „tautas auto" — VW drīzumā parādīsies tirgū arī jaunā izskatā. Jaunajam modelim būs tas pats vecais motors, bet jauna karosērija, kuŗas metu zīmējis un izstrādājis kāds italiešu konstruktors. Jaunais VW modelis būs divvietīgs ar diviem rezerves sēdekļiem un atgādinās sacīkšu mašīnu. Cena, cik paredzams, sākumā būs mazliet augstāka.

● Rietumvācijas pasts izlaidis 20 feniņu pastmarku, veltītu vācu padzīšanas no austrumapgabaliem 10 gadu piemiņai. Pret to nikni protestē Austrumvācijas komūnistu pārvaldītais pasts, un ar šo marku apmaksātos sūtījumus nepieņem. Rietumvācijas pasts tādēļ bijis spiests saviem klientiem aizrādīt šo marku nelietot sūtījumiem, kuŗiem jāiet uz Austrumvāciju un citām komūnistu pārvaldītajām zemēm.

● Rietumvācijā ir trīs miljoni ģimeņu bez tēviem. Apmēram 2 miljoni tēvu esot krituši karā un apmēram 1 miljons sieviešu ar bērniem dažādu iemeslu dēļ no ģimenes galvām dzīvojot šķirti.

● Rietumvācijas aizsardzības ministrija paziņojusi, ka pirmā vācu tankistu skola tiks ierīkota Augustdorfas apkārtnē pie Detmoldas. Līdz ar to pastiprinās bažas, ka Augustdorfā drīzumā var iznākt Jurģi ne vien Vācijas latviešu organizāciju mitekļim, bet arī Augustdorfas barakās esošai latviešu ģimnazijai.

SPORTS

Ceļa jūtīs uz Toronto

Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstēs paredzamas sīvas cīņas.

Šīs nedēļas nogalē ceļa jūtīs uz Toronto būs vairāki simti latviešu sportistu un sporta interesentu, lai piedalītos 2. Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstēs vieglatlētikā un tenisā.

Dalībnieku pieteikumi, kas vēl turpina ienākt arī pēc oficiālā pieteikšanās termiņa — 20. augusta, liecina, ka cīņas būs vēl spraigākas nekā pagājušā gadā, tāpēc priekšlaicīgi pateikt, kas iegūs izcīņā esošās balvas Latvijas brīvībai, nav iespējams.

Vieglatlētikas meistarsacīkstēm un ASV — Kanadas latviešu valstu sacīkstēm pieteikts līdz šim kuplākais dalībnieku skaits — skrejceļā un zaļajā laukumā redzēsim daudzus mūsu ASV dūžus ar Imantu Mežaraupu, Aivaru Baumani, Valdi Krūmiņu, Noru Ozoliņu, Stellu Kamradziusu un Valdu Sorenu prikšgalā. Šķiet ASV vienībai nopietnu pretestību sagādās pašu māju ļaudis, kas sacensībām nopietni gatavojušies, cerot izcīnīt lielos ALA's sporta biroja un Ženijas Kāpostiņas dāvātos kausus.

Vieglatlētikas sacensbas paredzētas 3. un 4. septembrī Bīča laukumā — aiz Woodbine Race Track. Sacensību sākums sestdien, plkst. 14.00, bet svētdien plkst. 10.00 paredzētas jaunatnes meistarsacīkstes, kurām plkst. 12.00 sekos valstu sacīkstes otrās dienas disciplīnās.

Tikko saņemta ziņa, ka lieliskie Toronto tenisa un kriketa kluba laukumi šogad nebūs pieejami, tā tenisa meistarsacīkšu dalībniekiem būs jāsamierinās ar Riverdale parka laukumiem pie Broadwiev ielas. Savu pagājušā gadā izcīnīto meistartituli šogad paturēt cer norandietis Gunārs Šperliņš, kas gan nesen pārcietis sarežģītu aklās zarnas operāciju, bet jau ir ierindā un guvis labus panākumus sacensībās Norandā. Pie starta būs arī Šperliņa spēcīgākais konkurents pagājušā gadā — ņuvarkietis Vilnis Baumanis un pulciņš citu mūsu tenisistu no ASV austrumu piekrastes un vidienes. Daudz pieteikumu ienākuši arī no Toronto.

Tenisa meistarsacīkšu sākums svētdien, 4. septembrī, plkst. 10.00 Riverdale parka laukumos, un turpinājums pirmdien, 5. sept plkst. 10.00 turpat.

Dalībniekiem vieglatlētikā un tenisā, kas novēlojuši iepriekšējo pieteikšanos, būs iespējams pieteikties pirms sacensību sākuma.

Sacensību organizētāji un dalībnieki cer uz labu sacīkšu izdošanos, aicinot skatītāju un uzmudinātāju rindās visus sporta cienītājus.

*

Valstu sacīkstēm vieglatlētikā zināmu interesi piedod apstāklis, ka 4. septembrī Čēpingā savās gadskārtējās meistarsacīkstēs sacenšās latviešu vieglatlēti Zviedrijā. Tā ASV un Kanadas latviešu atlēti necīnīsies tikai savā starpā, bet arī ar „lielo nezināmo" Zviedriju, un visu triju valstu sportistu sasniegtos rezultātus varēsim izvērtēt pēc punktu sistēmas, noskaidrojot, kas labākie „triju valstu sacīkstē uz papīra". Zviedrijas meistarsacīkstēs šogad piedalīsies arī Modris un Atis Pētersoni, kas septembra sākumu paredzējuši pavaidt atvaļinājumā Zviedrijā, reizē izmantojot iespējas piedalīties lielākā latviešu sporta sarīkojumā Zviedrijā.

SPORTA SVĒTKI SAULAINĒ

Pag. svētdien Saulaines bērnu nometnes dalībnieki sacentās vieglatlētikā un dažādās peldēšanas sacensībās. Lielisku — 4.43 m. rezultātu tāllēkšanā sasniedza 14 gadus vecā Jolanta Bērziņa no ASV. Par viņu tālāk šogad ir tikusi tikai Ieva Kampe Austrālijā. B. uzvarēja arī 60 m. skrējienā, ar laiku 8,9 sek., un viņas neikdienišķais talants rada cerības pēc dažiem gadiem redzēt zaļajā vieglatlētikas laukumā Lidijas Gailes panākumu turpinātāju.

Techniskie rezultāti:

Tāllēkšanā meitenēm: J. Bērziņa 4.43 m., D. Merca 3.80, I Vilsone 3.54, M. Mitenbacha 3. 45, Dz. Grukzīte 3.33.

Tāllēkšanā zēniem: V. Valdmanis 4.42, J. Ķeniņš 4.30, Mazpolis 4.24, Ešmits 4.03.

Augstlēkšanā zēniem: J. Ķeniņš 1.41, Ešmits 1.26, Mazpolis 1.21.

60 m. skrieš. meitenēm: I. Bērziņa 8.9, I. Vilsone 9.2.

60 m. skrieš zēniem: Valdmanis 8.4, Ešmits 8.8, Mazpolis 9.2.

11 g. vecais Mārcis Ešmits uzvarēja daiļlēkšanas sacensībā ar 48 punkt., atstājot otrā vietā Ilzi Fišeri, un trešā — Dainu Mercu. Jaunākā grupā sekmīgākie bija: Pērkons, Elga Ozoliņa un Gunārs Ozoliņš.

PAVĀJŠ SENTIJA SNIEGUMS

Plaši reklāmētais uzbrukums 4 minūšu robežai 1 jūdzes skrējienā Toronto universitātes stadionā pievīla tos skatītāju simtus, kuŗi noticēja avīžu paregojumiem un amerikāņa Sentija lielībai. Sentijs gan pārspēja savus slavenos konkurentus — jenķi Dvaieru un angli Pīriju, bet 1609 metru garo distanci nespēja veikt ātrāk par 4:11.1, kas starptautiskā konkurencē nozīmē it pavāju rezultātu. Nevienam gan nav noslēpums, ka Sentijs aizbrauca no Toronto par vairākiem simtiem dolaru bagātāks.

Jaunu Kanadas rekordu lodes grūšanā sievietēm iespēja torontiete Mekdonolde, sasniedzot 13.69 m. rezultātu.

SPORTS ŅUJORKĀ

Ņujorkas latviešu futbolistu sastādītā komanda (DV Latvians un latviešu futbolisti no amerikāņu vienībām) arī revanšu spēlē pārspēja lietuviešus, uzvarot ar 6:1. Latviešu labā vārtus guva: Konopasēvičs — 3, Celmraugs — 1, Jēgers — 1 un Eikstrems — 1.

*

Svētdien, 21. augustā Kvīnsā, Oval laukumā, satikās latviešu Ņujorkas un Filadelfijas futbolisti. Šoreiz laimīgākie bija ņujorkieši, uzvarot ar 2:1 (0:1).

Filadelfiešus no smagāka zaudējuma pasargāja izlases vārtsarga Vītola lieliskie ķērieni. Filadelfieši vienīgos vārtus guva ar 11 m soda sitienu, kuŗu izpildīja Freimanis. Sitiens gan bija lēns, bet precīzs, un vārtos iegāja nevienam neredzot, jo ņujorkieši nebija dzirdējuši tiesneša svilpi. Ņujorkas labā vārtus ieguva Bauers un Celmraugs.

*

Ņujorkas Latvians futbolisti piesaistījušies DV nodaļai un turpmāk sauksies Daugavas Vanagu futbola komanda. Amerikāņu līgas spēlēs gan atstās līdzšinējo nosaukumu Latvians.

APGĀDA D V F LONDONĀ JAUNIZDEVUMS:
OLAVA GULLVOGA ROMĀNS, 403 lpp.
TAS SĀKĀS JĀŅUNAKTI
Tulkojusi ELIJA KLIĒNE, vāku zīmējis J. STRAUPNIEKS
Norvēģijas ciema lielsaimnieka vienīgās un skaistās mītas Trujes mīlestība ar kalnu augstienes līdumnieku Grimu. Kopējā dzīves cīņa necaurejamā mežā un mežonīgos kalnos, kur ziemas vakaros aiz māju pakšiem gaudo vilki, bet vasarā lāči trenc lopus. Grāmatas katra lapaspuse aizrauj lasītāju un liek dzīvot līdzi grāmatas varoņiem cīņā ar skarbo ziemeļu dabu un cilvēkiem
DV GRĀMATNĪCĀ, 123 HURON ST., TORONTO

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā, un Šveicē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās
8537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodās.

Dr. T. L. Granovsky
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī
Zvanīt EM 8-9688, Toronto

Dr. Alexander Szatmari
nervu un nogurumu slimības
260 St. Clair Ave, W. Toronto
Runas stundas no 2—7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

Dr. MICHAEL BALKANI
spec. sieviešu slimībās un dzemdību palīdzībā
202 ST. CLAIR AVE pie Avenue Rd. Toronto, pieņem slimniekus
Tel. WA 1-0203 un EM 6-7541

Frank Vass B.A.
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt. 403
COLLEGE un SPADINA ielu stūrī
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6119

THEATRE
Montreālā, Sherbrooke W. St. Lawrence stūrī, tel. AV 8-3070
Sākot ar piektdienu 2. sept. līdz ceturtdienai 8. septembrim. Sākums darbdienā 6.05, 8.30, sest- un svētdienā 2.05, 4.15, 6.30 un 9.45.
Der Vetter aus Dingsda
(Angļu teksts)
Filma par dziedošo brīnumzemi. Melodijas, kas iekaroja pasauli, skaisti uzņēmumi, mīla un humors. EDUARDA KUENNECKE meistaroperete. VERA MOLNAR, GERHARD RIEDMANN, GRETHE WEISER, HANS RICHTER galvenās lomās.
Pielikumā: Vācijas jaunākais nedēļas apskats Blick in die Welt.